

DX-GNISTAN

NR:5

1984

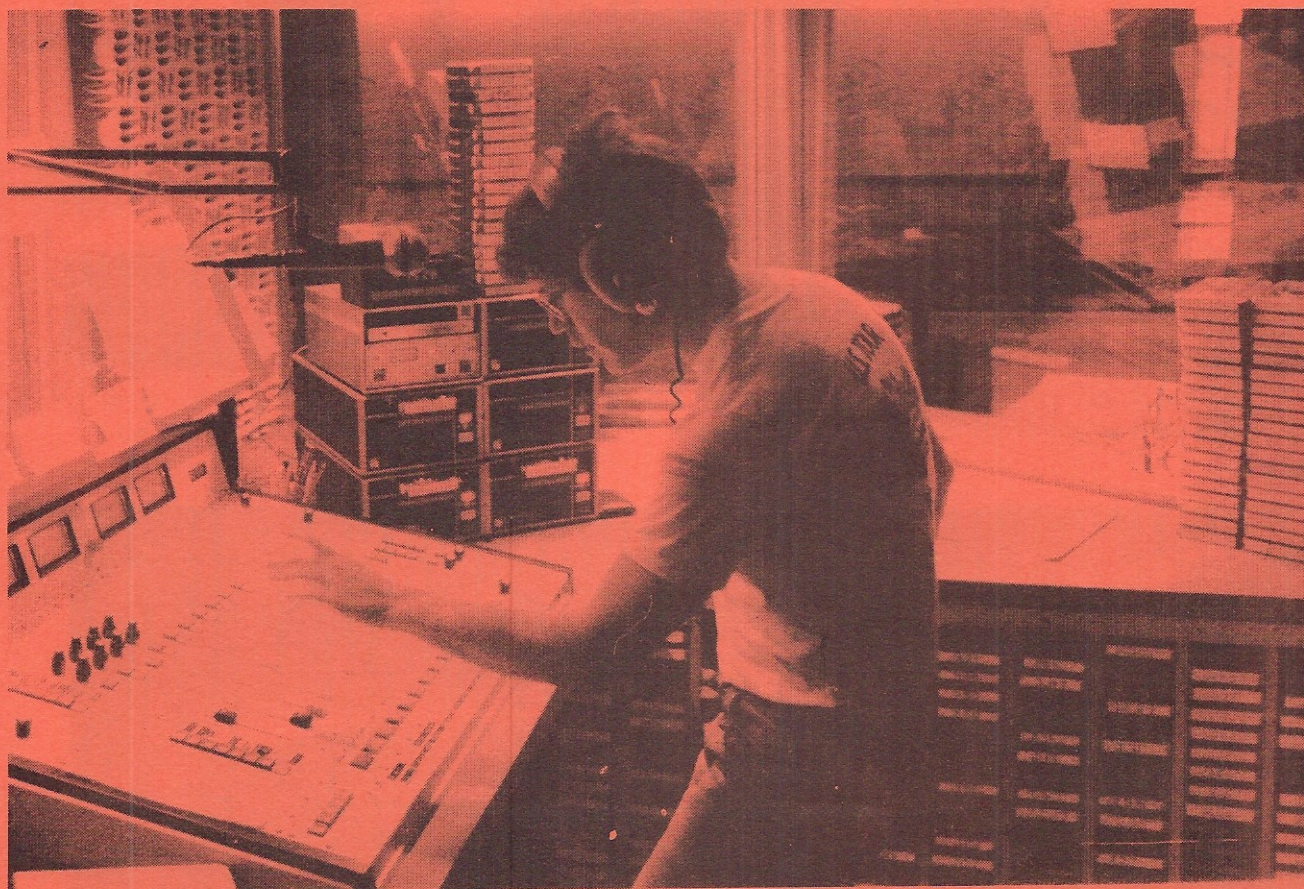
ÅRGÅNG 15

SVALANS DX-CLUB

RADIO
ÖRESUND

Bill Lee sätter sprätt på WLOL-FM

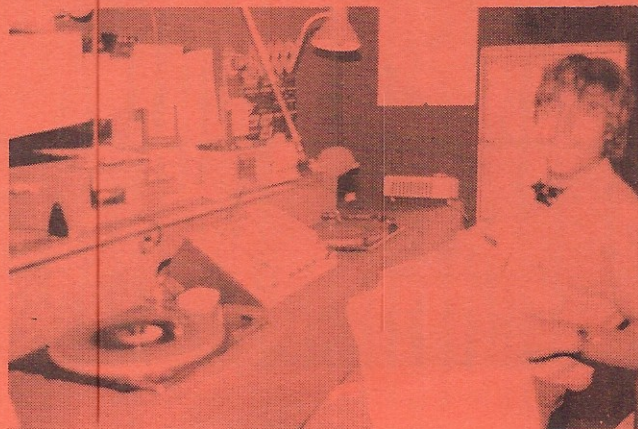

Sedan Bill Lee kom till WLOL-FM i Minneapolis/St Paul har stationen stadigt ökat i popularitet.

Foto: Kenneth Andersson

Radio Carolientje:

Den illegala
familjeradion
med tillstånd

Bill Lee har varje vardag det viktiga drive-time passet mellan kl 16 och 20. Programmen görs givetvis stående. Foto: Kenneth Andersson

Entrén till WLOL-FM. Stationen hade nyligen flyttat in i nybyggda lokaler. Livestudion närmast, bortom den två andra studios.

Bill Lee stjärna i Minneapolis

Vi startar nu en ny serie på fyra reportage från USA. Kenneth Andersson har intervjuat Bill Lee i Minneapolis, Jack Armstrong i Los Angeles och Sandy Louie i Seattle. Lars Lundeborg har besökt stationer i New York och Los Angeles samt varit en vecka på WLNG. Ni kommer att få många inblickar bakom kulisserna. Följande intervju gjorde Kenneth Andersson i Minneapolis den 28 september 1984. För översättning och bearbetning står James Mollan.

Tvillingstäderna Minneapolis och St Paul har i radiokretsar alltid varit det samma som WCCO-AM. Den stora mellanvågssstationen med de fina anorna har haft överlägset flest lyssnare i regionen. Först kom WCCO-AM, sedan ingenting och därefter alla andra stationer.

Under 1984 skakades radiobranschen om i Minneapolis/St Paul. FM-uppkomlingen WLOL kapade åt sig allt fler lyssnare, blev näst populäraste station och tog in en del av WCCO-AM:s försprång. Mellanvågsmogulen halkade till och med under 20 procent av lyssnarsiffrorna. Bakom WLOL:s uppgång står främst morgonvärdarna Hines och Berglund och vilde Bill Lee på eftermiddagar mellan kl 16 och 20.

Älskad och hatad

Åtskilliga lyssnare blev säkert chockade när Bill Lee började på WLOL-FM. De var vana vid den betydligt lugnare Bob Blain, som på sitt korrekta sätt annonserade skivorna och noga aktade sig för att prata i dem. Nästa dag, när just 1984 börjat, sitter Bill Lee i studion. Han pratar mycket snabbare, rimmor, slänger in ljudeffekter inte bara mellan låtarna utan även i dem och till och med sjunger med i skivorna. "Är människan galen? "Vad har vi gjort för att förtjäna denna vilding i vår radio? 1984 skulle ju vara Big Brothers år, men istället fick vi Big Mouth." Så tänkte antagligen Bob Blains största fans.

- Jag fick många telefonsamtal när jag började, berättar Bill Lee. Linjerna var fullbelagda och åtta av tio älskade vad jag gjorde, men det fanns alltid två av tio som sa "vad gör du med min radiostation, du är förfärlig, och sluta upp med att sjunga i skivorna. Jag hatar det."

Hatsamtalen ebbade ut efter de två första månaderna. Majoriteten av lyssnarna var mycket positiva. En hel del menade att Bill var det bästa som hänt radion sedan mediet uppfanns.

- Folk smickrade mig ordentligt, och det gör de fortfarande. Fast jag skrämde iväg några eftersom det aldrig har funnits någon så högljudd som jag, och jag är ändå nedtonad jämfört med tiden på KFRC-AM. Jag är inte lika högennergisk hela tiden som jag var där.

Sänkt tempot

Den lite lugnare hit-musiken på WLOL-FM har bidragit till att Bill sänkt sitt tempo sedan sejouren i San Francisco. Han anpassar sig hela tiden till de skivor han spelar i sina program. Skillnaden mot Bob Blains sätt att göra program på var dock märkligt. Bill kände sig lite illa till mods när han kom och tog över Bobs pass. Bob slutade inte på stationen utan fick flytta på sig till passet mellan kl 12 och 16. Bill märkte att Bob var sur på honom och inte tyckte om hans DJ-stil.

Discjockeyn som tidigare hade passet mellan 12 och 16 fick sluta i etern. Han hette Jay Philpott och fick stanna kvar sex månader på WLOL-FM och jobba med olika saker. Stationsledningen avskedar ogärna personal utan försöker behålla den så länge det går.

- Det är den sortens ställe där du kan stanna i flera år om du vill. Det beror till största delen på chefen Doyle Rose. Han tog över och fick fart på WLOL-FM

personalen trivs på radiostationen och stannar också kvar länge. Discjockeyarna har en hög medelålder för att vara på en Top 40-station. Tack Hammer är 46 år, Bob Blain 42, Buddy Hollies 36, Phil Houston och Bill Lee 33 och yngst är Karen Wung med sina 26 år.

- De är mycket trevliga människor att arbeta med, och alla är professionella, säger Bill. Personalen på annonsavdelningen är också trevlig, och det är ovanligt. Traditionellt brukar inte folk från annons- och programavdelningen komma så väl överens med varandra. På den här stationen är personalen på annonsavdelningen trendigare än vi discjockeys. DJ-arna är här mycket äldre än normalt för en Top-40 station.

Populärt par på morgnar

WLIO-FM börjar på morgonen med Hines och Berglund. Bob Berglund är nyhetsman och har tidigare jobbat på ett par nystartade radiostationer i Minneapolis/St Paul. John Hines har varit på KSTP-FM (som tävlar om andraplatsen i regionen med WLIO-FM) och jobbat med TV. De båda strålade samman på WLIO-FM för ungefär två år sedan. Deras första lyssnarsiffror var eländiga, men så steg siffrorna i taket under den andra mätperioden. Vid ett tillfälle fick de 11 procent av lyssnarskaran i området, vilket är mycket högt.

Klockan 9 tar programchef Tack Hammer över mikrofonen. Han är veteran och har jobbat med radio i Minneapolis/St Paul de senaste 25 åren. Tack började sin radiobana i slutet av 50-talet tillsammans med Doctor Don Rose på WEBC i Duluth. Dr Don hade morgonpasset och Tack middagspasset. Tack var också programchef på WEBC. Han flyttade från Duluth och har sedan dess avverkat KRSI, KDWB och KQRS innan han hamnade på WLIO-FM.

- Tack Hammer kan Minneapolis/St Paul på sina fem fingrar. Han har varit överallt och upplevt hela radioutvecklingen från 50-talet; Top 40-åren, de stora åren med heavy metal och LP-rockradio.

Monkees levde rövare

På 60-talet fick Tack det tveksamma nöjet att ta hand om popgruppen the Monkees (USA:s svar på the Beatles under en kort och framgångsrik period) när den kom till Minneapolis. Tack hade reserverat den översta våningen på ett hotell för popartisterna. Tyvärr uppförde de sig som "riktiga tuffa pop-musiker på hotell" genom att riva ner gardiner, kasta champagneflaskor på varandra och i största allmänhet vända upp och ner på stället. En riktig röjarfest!

- Tack berättade för mig att 1966 var då det verkligen var spännande att vara programchef. Jag sa nämligen till honom att vore det inte härligt om radion var som då, om den var riktigt tokig och galen. Kommer du inte ihåg Tack, för du är antagligen den enda här som kan komma ihåg så långt tillbaka. Han svarade att "ja, det var ganska vilt".

Tack känner alla inom skiv- och nöjesbranschen i Minneapolis. Han ordnar fördelaktiga avtal på konsertbiljetter och annat som WLIO-FM lottar ut bland sina lyssnare.

Bob Blain är också en veteran på radiomarknaden i Minneapolis. Han arbetade i många år på KDWB-AM när den var stor och hade Buzz Bennett som programchef.

Från botten till toppen

Bob Blain följs av Bill Lee klockan 16 och Phil Houston klockan 20. Phil har ett pass på tre timmar. Han var tidigare morgon-DJ på stationen innan Hines & Berglund tog över. Phil har ett förflutet på WEBC i Duluth och en del mindre stationer i Wisconsin och Minnesota. Han har jobbat på WLIO-FM i sex år, under den perioden stationen ökade sin andel av lyssnarna från 1,3 till 11,3 procent.

Phil avlöses klockan 24 av Karen Wung, som håller på till klockan 02. Karen inledde sin radiobana på WLIO för sju år sedan. Hon anställdes av Buddy Hollies, som nu har programmet mellan 02 och 06. Hollies var programchef på WLIO-FM 77-78. Sedan flyttade han till Florida och arbetade under Bob Hamilton, som var konsult för en radiostation i solskensstaten. Efter ett mellanspel i Kalifornien kom Buddy tillbaka i slutet av 1983.

Discjockeyarna på WLIO-FM jobbar sex dagar i veckan, vilket är normalt för DJs i USA. Bara de stora stjärnorna har kortare arbetsvecka än sex dagar.

Stationens musikformat är hits. Veckans skivor bestäms varje måndag i en telefonkonferens. Tack Hammer och musikchef Greg Swedberg på WLIO-FM diskuterar med bolagets nationella programchef, Rick Cummings, och musikkonsulten Elvin Davis

vilka skivor som skall ligga på spellistan. Rick Cummings i Indianapolis har sista ordet.

- Rick och jag är goda vänner. Han har aldrig klagat på att jag spelat andra skivor än de på spellistan. Jag håller mig fortfarande till formatet som en stor discjockey med personlighet gör. Ibland ändrar jag ordningen eller lägger in en extra skiva, men för det mesta spelar jag allting som de talar om för mig att jag skall spela.

Oldies för att göra rotationen långsammare

WLOL-FM lägger in äldre hits för att göra rotationen på Top 40-skivorna långsammare än vad som är normalt på hit-stationer. Formatet kallas för High Breed Contemporary Hit Format, som kan översättas till "högt utvecklat format för hits".

- Vi hindrar lyssnare från att skifta station (genom att hitlåtar inte återkommer för ofta). Dessutom spelar vi lite mer rock och lite mindre disco och funk än traditionellt. Vi kan justera formatet åt vilket håll vi vill, vi kan justera profilen på spellistan efter den image vi eftersträvar hos lyssnarna.

På WLOL-FM placeras skivorna på spellistan i följande kategorier: A, B, C, D, E, F och G. A är de tio populäraste låtarna på hitlistan, B nästa tio, C skivor som legat bland de tio högsta och är på väg neråt, D är helt nya skivor, E 3-4 månader gamla hits och G hits som är högst 1 år gamla. Skivor som är över 1 år betecknas som oldies på stationen. Många Top 40-stationer graderar skivorna efter samma system, men de kan kalla dem för till exempel "powergolds" eller "recurrents" istället för att bruka bokstavs-beteckningar.

Skivor på hitlistans 30-40 plats återkommer med fem timmars intervall och de tio översta med 2½ till 3 timmars intervall. Skivorna på placeringarna 11 till 29 har följaktligen 3 till 5 timmars intervall. Ju tätare spellistan är desto oftare återkommer skivorna under en dag.

Tio skivor i rad utan kommersiella avbrott

När Bill kom till WLOL-FM brukade discjockeyarna spela tio låtar i rad utan reklam - givetvis annonserade DJ-arna skivorna. Det gjordes för det mesta från 7 minuter i halvtimmen till 23 eller till och med 35 minuter över halvtimmen. Nu lägger stationen in sina reklamblock 23, 36 och 53 minuter över halvtimmen, ungefär efter samma mönster som på Hot Hits stationerna. Top 40-stationer har åt skilliga saker gemensamt. Nuförtiden lägger de ofta en jingel mellan reklam och kommande skiva. Två skivor spelas i rad utan att DJ:n pratar mellan dem ett par gånger under en timme.

Trots att WLOL-FM kallar sitt utbud för "high breed contemporary hit format", anser inte Bill att formatet är så högt utvecklat. Han skulle kunna spela tre kvinnliga artister i rad, tre ballader efter varandra och därefter fyra funk-skivor utan att någon i ledningen reagerade.

- De verkar inte bry sig om sådana saker. Det är inte inbyggt i formatet här, så man måste själv se upp om man tycker det är viktigt.

Det demografiska formatet

Det bästa format Bill kommer på utvecklade han själv tillsammans med Bill Paris och Dave Tate för ett par år sedan. De döpte det till "det demografiska formatet". Det påminner om Top 40, men varje skiva placeras i en av tre kategorier beroende på vilken befolkningsgrupp den attraherar. Kategorierna är "manlig", "kvinnelig" och "tonåring" oavsett om låten är ny eller gammal eller ligger högt eller lågt på hitlistan.

På eftermiddagar när främst män är på väg hem från arbetet i sina bilar (med radion på) spelas en Manlig-, en Manlig-och en Tonårings-låt och därefter en M-, en M- och en K-låt (K=Kvinnelig). Under dagen då hemmafrur lyssnar mest på radion kan sekvensen bli K, K och M och på kvällen när flest tonåringar kan höra stationen sekvensen T, T och M eller T, K och T. En timme består följaktligen av många sådana sekvenser om tre låtar (dock ej tre låtar non-stop, utan lyssnarna uppfattar det som den ena skivan kommer efter den andra som på vilken annan station).

- Det fungerade fantastiskt på alla stationer vi provade formatet. Kommer jag någonsin att på nytt programmera en station i framtiden så tänker jag använda det demografiska formatet.

Du har ganska fria händer när det gäller musiken på WLOL-FM.

- Jag har det därför att jag själv tar mig den friheten, svarar Bill. De flesta discjockeys är rädda för att göra det.

Samma skiva upprepade gånger

En skiva som blir nummer ett på hitlistan spelas tre till fyra månader på stationen, låtar på Topp 10 under en lite kortare period beroende hur länge de ligger högt upp. En stor hit brukar hålla 3-4 månader.

- Det är svårt att säga något nytt varje gång om samma gamla skiva. När "Let's go crazy" med Prince kom skämtade jag i introt om titeln på sången för att göra den känd bland lyssnarna. Efter en eller två månader, när alla känner till skivan, börjar jag lägga promotion-meddelanden i introt, som "be listening for Your chance to win a 1 000 dollars tomorrow morning". Då behöver jag inte ens presentera låten eftersom lyssnarna är bekant med den. Ytterligare en månad senare kanske jag spelar låten direkt efter en jingel utan något prat, jag lägger bara in låten i slutet av jingeln. Den sista månaden kan jag skoja om hur länge jag hört låten och hur trött jag är på den.

Det måste vara jobbigt att höra samma skivor hela tiden.

- Nej, jag ser det som en del av mitt arbete. Jag betraktar dem inte riktigt som skivor, och egentligen är jag så upptagen i studion att jag lyssnar på skivan kanske bara de 30 sista sekunderna när jag skruvar upp ljudet i hörlurarna för att komma i stämning. Under tiden skivan spelas gör jag andra saker. Jag svarar i telefon, spelar in inslag på band och förbereder nästa timme. För det mesta har jag inte tid att lyssna på skivan.

I ett nybyggt affärscentrum

WLOL-FM har flyttat in i nya lokaler i ett nybyggt affärscentrum. Stationen är belägen på andra våningen med gångbanor utanför fönstret. Folk som besöker affärscentrumet kan därför beskåda discjockeyn när han är i etern.

Stationen förfogar över tre studios som ligger i rad. Livestudion är utrustad med sex cartridge-maskiner till höger om mixern och en skivspelare till vänster, som sällan används. Alla hits och oldies förs över på carts. Musikchef Greg Swedberg ansvarar för överföringen, men Bill är inte riktigt nöjd med hur det görs.

- Som produktionschef här har jag verkligen blivit frustrerad, och det är antagligen det enda jag har emot WLOL-FM. På KFRC-AM angav de alltid korrekt antal sekunder på cartsen för låtarnas intron och slut. På den här stationen kvitar det hur mycket jag skriker åt personalen om att jag vill exakta tider på intron, och jag vill ha exakt antal sekunder. För när de kanske skriver att intron är på 0 sekunder så kan det i själva verket vara på tre sekunder. Då blir jag vansinnig eftersom jag kunde ha gjort en tätare introduktion av skivan om jag vetat om det.

Låt oss gå tillbaka till hösten 1983 och the Superstation i Fargo (se DXG 1/84). Nu har den ju blivit ett fiasko. Vad var huvudskälet till att du lämnade the Superstation?

- Huvudskälet var att jag tjänade för lite pengar. Dessutom trodde jag inte att den någonsin skulle bli något. Det gjorde mig desillusionerad.

Inget förtroende för ledningen

Bill tappade förtroendet för ledningen på the Superstation. Han trodde att cheferna snart skulle lägga sig i vad Harry Nelson gjorde som programchef. Det förstod också Harry, som lämnade stationen tre dagar efter Bill. Bill blev erbjuden jobb på WLOL-FM, en stor förskottslön och tillräckligt med pengar för att kunna försörja honom i Minneapolis och hans fru och barn i Kalifornien. Det lockade honom också att komma tillbaka till en storstad.

Det hade väl också något att göra med att the Superstation aldrig kom ut via satellit?

- Ja, det hade det. När vi kom till Fargo den sista veckan i juli 1983 skulle vi få igång stationen på bara en vecka. Ledningen pratade hur vi skulle sända via satellit och starta ett andra mellanvägsnät i november. I december hade fortfarande ingenting hänt. Jo, satellit-antennen stod utanför huset, men den var inte inkopplad och det var för många dagliga problem som måste lösas för att jag skulle tro att de var kapabla att sätta igång ett nytt radionät. Jag tyckte de var inkompetenta. Mina aningar att de inte skulle klara av det visade sig vara riktiga.

I slutet av september 1984 gick the Superstation över från hits till adult contemporary. Alla DJ:s utom Maggie May har slutat. Lönerna sänktes till hälften.

- Det finns värre personer inom radiobranschen än Ingstad (Superstations ägare). Ingstads problem var att de inte kunde hålla sina löften. Annars var de inte svåra att ha att göra med.

Huvudägaren nervös

Bill sökte sig till the Superstation i Fargo efter han hade fått sparken från KFRC-AM (se DXG 2/84) för en hymn han sjöng i ett program om att homosexuella får sjukdomen AIDS. Hur kunde det vara så farligt att programchef Gerry Cagle så sig tvungen att avskeda Bill?

- Det finns så mycket mer som spelar in när radiostationer anställer och avskedar folk. Det handlar om det kooperativa ägandet av radiostationer. KFRC:s moderbolag är RKO-general, som i sin tur ägs av General Rubber and Tyre Company. För flera år sedan fick General Rubber and Tyre Company problem med myndigheterna på grund av företagets sätt att sköta sina verksamhet.

Myndigheterna började granska samtliga dotterbolag, däribland RKO. Under de 5 senaste åren har FCC försökt ta licenserna från samtliga RKO-stationer genom att bevisa att bolaget varit olämpligt att sköta sina radio- och TV-stationer. RKO förlorade en TV-station i Boston och en mellanvägsstation i Miami. Återstående RKO-licenser ifrågasatts kraftigt. KFRC-AM har därför undersökts noga av FCC, RKO, General Rubber... och andra inblandade.

Tjänat många dollar på KFRC-AM

KFRC-AM har dragit in stora summor pengar till RKO och stationen har varit en av de självständigaste i kedjan gentemot moderbolaget. Stationen har haft råd att anställa de bästa i branschen. Programchef Gerry Cagle och stationschef Pat Norman fick sköta stationen utan inblandning uppfifrån i tre år.

- Fast om bara två eller tre av de homosexuella i San Francisco hade blivit stötta av min hymn skulle de kunna klaga till cheferna i RKO-direktionen. För titta på alla avdelningscheferna på RKO och alla chefer de har över sig på General Rubber and Tyre Company. Det skulle kunna vara en av 500 chefer som inte hade tyckt om min hymn eller haft inflytelserika kontakter.

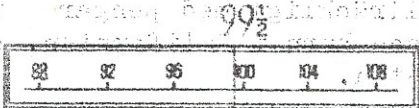
Du gjorde ju andra saker i dina program som också skulle kunna stöta folk.

- Ja, det var bara det att jag sjöng min hymn när de homosexuella hade sin största politiska makt i San Francisco. De är antagligen en större fraktion än

STEP 1.

Set your radio dial to 99.5 FM. To increase your chances to win, make sure every radio in your home as well as your car radios are set on 99.5 FM, so you won't miss any chances to win.

STEP 2.

Remove the WLOL Super Stickers from this brochure and display them prominently so

they are visible from the back of the vehicle. If you do not wish to apply the Super Sticker to your vehicle, taping it on the inside of the back window is acceptable. You must display the WLOL 99½ Super Sticker on your vehicle in order to win! WLOL "spotters" are roaming the streets of the Twin Cities Metro Area and entering license numbers of vehicles with WLOL 99½ Super Stickers on them.

This sticker MUST be displayed on your vehicle in order to WIN!

gångar utav tio älskade sponsorerna det. Du måste dock vara kapabel att göra det utan att hindra budskapet i reklamen. Du kan säga emot budskapet i reklamen, som "jag köper aldrig det skräpet". Det är helt okay, men du får inte göra det så att rösten i reklamen blir ohörbar. Då blir sponsorerna galna. Det går bra att lägga in ett "hmm" när reklamuppläsaren andas in eller precis efter inslaget.

Discjockeys har skojar med reklamen sedan 50-talet, men man hör det inte så ofta. På KFRC-AM läste discjockeyarna en hel del reklam live och lade till namn och adress på lokala företag och affärer efter det inspelade inslaget för en märkesvara. Discjockeyns mikrofon var alltid på under reklam och då kunde det inträffa saker rätt ut i etern.

KFRC-AM en lyckoträff

KFRC-AM var en lyckoträff under de åren då både ledning och samtliga DJ:s var av yppersta klass. Det är sällan någonting sådant inträffar. På sin höjd brukar en eller två discjockeys utmärka sig på en station medan övriga knappast är något att bli upphetsad över.

- Jag tror inte det finns ett annat KFRC nu någon annanstans i USA. KISS-FM i Los Angeles har bara två discjockeys som låter bra, Rick Dees och Ron O'Brien, och från de inspelningar jag hört är de heller inte så märkvärdiga. KKHR i Los Angeles låter bra. Jack Armstrong är bra på den stationen och DJ:n på natten, men igen är det bara två discjockeys. Det är sällsynt att hitta en station där alla är bra.

Det har också sina sidor om alla discjockeys är bra på en station. En stjärna som Jack Armstrong brukar ofta vara den stora attraktionen på den stationen han just då jobbar på.

- Det var första gången Jack jobbade på en station, KFRC-AM, där till och med

det demokratiska partiet i San Francisco. Så man kunde driva med allt utom de homosexuella.

Hade det inte räckt med en varning?

- RKO ville inte ta några chanser eftersom deras licenser ifrågasätts. Det skulle inte se bra ut för RKO om en kommitté från de homosexuella begav sig till Washington och utövade lobby-verksamhet mot RKO:s licens. Jag är säker på att ledningen inte ville ta några risker.

Går bra i reklaminslagen

Du och Doctor Don gjorde en del andra saker på KFRC-AM som inte var riktigt rumsrena. Ni rapade till exempel i reklaminslagen.

- Man måste komma ihåg att reklaminslagen betalas av sponsorer och att de är en helt annan grupp av människor. Folk som driver politiska organisationer (som de homosexuella) är inte de som betalar reklaminslagen i radio.

- Ibland föredrar sponsorerna att du skojar med deras reklam eftersom den då kommer att märkas mer. Vi hade ju så många reklaminslag på KFRC-AM, ibland 18 minuter reklam på en timme. Vem skulle kunna skilja det ena reklaminslaget från det andra? Så om vi skojade med reklaminslagen nio

vi skojade med reklaminslagen nio gånger utav tio älskade sponsorerna det. Du måste dock vara kapabel att göra det utan att hindra budskapet i reklamen. Du kan säga emot budskapet i reklamen, som "jag köper aldrig det skräpet". Det är helt okay, men du får inte göra det så att rösten i reklamen blir ohörbar. Då blir sponsorerna galna. Det går bra att lägga in ett "hmm" när reklamuppläsaren andas in eller precis efter inslaget.

Discjockeys har skojar med reklamen sedan 50-talet, men man hör det inte så ofta. På KFRC-AM läste discjockeyarna en hel del reklam live och lade till namn och adress på lokala företag och affärer efter det inspelade inslaget för en märkesvara. Discjockeyns mikrofon var alltid på under reklam och då kunde det inträffa saker rätt ut i etern.

KFRC-AM en lyckoträff

KFRC-AM var en lyckoträff under de åren då både ledning och samtliga DJ:s var av yppersta klass. Det är sällan någonting sådant inträffar. På sin höjd brukar en eller två discjockeys utmärka sig på en station medan övriga knappast är något att bli upphetsad över.

- Jag tror inte det finns ett annat KFRC nu någon annanstans i USA. KISS-FM i Los Angeles har bara två discjockeys som låter bra, Rick Dees och Ron O'Brien, och från de inspelningar jag hört är de heller inte så märkvärdiga. KKHR i Los Angeles låter bra. Jack Armstrong är bra på den stationen och DJ:n på natten, men igen är det bara två discjockeys. Det är sällsynt att hitta en station där alla är bra.

Det har också sina sidor om alla discjockeys är bra på en station. En stjärna som Jack Armstrong brukar ofta vara den stora attraktionen på den stationen han just då jobbar på.

- Det var första gången Jack jobbade på en station, KFRC-AM, där till och med

discjockeyn mitt på dan var bra. Jack visste inte hur han skulle reagera när han var ny på KFRC-AM, men han klarade av det fantastiskt och var alltid bra i etern. Fast det gav honom först ett mentalt problem eftersom han aldrig tidigare varit på en station med enbart bra discjockeys.

Rivalitet i etern

Bill och Jack möttes för första gången på KFRC-AM. Jack har varit en förebild för Bill. Bill lyssnade mycket på Jack Armstrong långt innan han själv började med radio. Trots att Jack bara är 39 år så har han varit 25 år i radiobranschen. När Jack kom till San Francisco bjöd Gerry Cagle honom och Bill på middag samma dag Jack skulle göra sitt första program på KFRC-AM. Cagle uppmanade Bill och Jack att starta en rivalitet mellan dem i deras program. Genom att driva med varandra i programmen skulle de göra PR varandras shower.

- Jag var tvungen att lämna middagen för att hinna till stationen och göra mitt program. Gerry och Jack kom till KFRC-AM en halvtimme senare. Så snart jag såg Jack gå in i huset (via en TV-monitor) började jag driva med honom i etern. Jag sa "här kommer min fader. Oh Boy, det här är en rolig station eftersom de har anställt min gamla farsa". Jag skojade alltid om det, för Jack är som en fader för mig inom radiobranschen. Han har hållit på sedan jag var ett barn.

Givetvis gav Jack tillbaka i sina program. Båda var helt införstådda med att det inte var på allvar utan bara för att plugga varandras namn. Mark McKay drev på samma sätt med Bill när han var ny på stationen. Mark hade passet före Bill och drog alltid en massa skämt om Bill under sin sista timme av sin show.

- Det var hans sätt att göra PR för mig, och jag älskade det. Naturligtvis gav jag igen. Jag skämtade mer om McKay än jag någonsin gjorde med Armstrong.

- Jag har alltid haft en inbyggd respekt för Jack Armstrong. Jag kommer ihåg långt tillbaka när han var den enda DJ:n som eftersträvade att vara personlig i etern. Man måste ge honom äran för att ha öppnat fältet för oss andra. När inga andra vågade vara personliga i radion var Armstrong det själv.

Ljudeffekter på 60-talet

Vem började lägga in ljudeffekter i programmen, var det Doctor Don?

- Jag tror det. Många discjockeys har använt ljudeffekter i flera år. Jag kommer ihåg Jerry G på WKYC 1963. Han använde dem hela tiden. Under 1963 började många discjockeys med ljudeffekter (på band). Jag tror att Doctor Don var en av de första. Jag är säker på att så snart de hade uppfunnit cartridge-maskinen så sa någon discjockey "aha!".

Doctor Don har varit en inspiration för Bill på många sätt. Faktumet att Doctor Don fortfarande jobbar som DJ efter så många år har övertygat Bill om att han också skulle kunna vara Discjockey under resten av sitt yrkesverksamma liv. Under en period gick Bill över till att programmera radiostationer i stället för att vara DJ. När han lämnade programsidan för att på nytt vara DJ var det många som varnade honom. Det skulle kunna bli svårt för honom att åter arbeta med programmering när han närmade sig 40 års åldern. En hel del DJ:s slutar då för att till exempel bli programchefer.

- Jag tycker inte det är så glamoröst att vara programchef. Det finns belöning i jobbet, men det är inte min stil. Jag föredrar att vara i etern, ha roligt och underhålla folk. Det är discjockeyarna som publiken känner till, och om du verkligen är bra så kan du tjäna mer pengar än programchefen.

Viktigt med förebilder

Det måste vara viktigt med förebilder för en discjockey.

- Oh ja, det är det enda sättet för en discjockey att bli bra. Du försöker inte precis kopiera en annan dj utan inkorporerar stilarna av alla du tycker om att lyssna på. När du sätter samman stilarna kommer din egen stil fram. Därför gör jag olika saker. Jag rimmar, timar låtar, försöker skämta, lägger in ljudeffekter och sjunger. Det är en kombination av fem olika tekniker från flera discjockeys: Jack Armstrong, Doctor Don Rose, Pat Holliday, the Smoker, Gerry G och Johnny Halliday. Jag har försökt efterlikna de discjockeyarna efter bästa förmåga. Då kommer man fram till det jag gör i dag.

Och du gör det så bra.

- Ja, efter 13 år i branschen måste jag verkligen göra det bra. Hade jag inte gjort det borde jag inte vara discjockey.

Disciplinerat format

Bill lärde sig mycket som DJ på WTIC i Hartford. Formatet var Mike Joseph's ny skapelse "Hot Hits". Enligt Bill det mest disciplinerade formatet en DJ kan köra. Discjockeyn har ett begränsat antal sekunder på sig att snacka mellan låtarna och måste lägga in jinglarna på exakt rätt ställe. På KFRC-AM var det annerlunda då stationen inte hade så många jinglar överhuvudtaget.

- Jag tvingades att vara helt och hållet mig själv. Eftersom Doctor Don använde ljudeffecker kunde inte jag göra det. Jag använde telefonen i mina program, antagligen mer än jag gör nu på WLOL-FM. Vi hade en enastående telefonenhet med fantastiskt ljud, så det var verkligen ett nöje att använda den. Det enda nya jag kunde göra på KFRC-AM var att rimma. Cagle sa också till mig att jag skulle rimma varje gång. Det var ännu mer disciplinerat än på WTIC, för där rimmade jag bara när jag tyckte det var lämpligt.

Jag tyckte inte rimmandet var det bästa du gjorde på KFRC-AM. Det gav mig mer när du rappade och sjöng med i skivorna.

- Det kunde jag göra tack vare mikrofonkompressorn på KFRC utan att det låt dåligt ljudmässigt eller störde skivan. När jag ställde mig längst bak i studion och sjöng så högt jag kunde låt jag inte starkare i etern än sångaren på skivan, och det är nödvändigt. Du får inte låta starkare än de som sjunger på skivan, då stör du musiken.

Starkare röst med lägre volym

Mikrofonen var så pass noggrant isntälld i förhållande till kompressionen på KFRC att Bill aldrig behövde röra volym-regeln. Om han minskade volymen så minskade också kompressionen och då blev hans röst plötsligt starkare än musiken.

Det är nödvändigt att hitta korrekt tröskel där volym och kompression fungerar bäst. Då låter också rösten bra. Så är det också på WLOL-FM vilket gjorde det möjligt för honom att sjunga med i låtarna redan i sitt premiärprogram.

- Det var den största synd jag kunde göra inom FM-radio här i Minneapolis. Lyssnarna var vana vid att höra programledare säga "och så ytterligare 20 minuters musik", utan något som helst mellan skivorna, och ännu mindre "störningar" från en discjockey med ambitionen att sjunga med i skivorna.

- Det var illa nog om discjockeyn pratade i början och slutet av skivorna, men om han började sjunga i låtarna blev det bara för mycket: "Låt oss lyncha honom!".

Video och TV-program

Bill Lee har provat på både videoinspelningar och direktsända TV-program. Videon gjordes när KFRC-AM stod på topp. Varje år har tidningen Billboard en omröstning om årets bästa station, bästa programchef, bästa discjockey och så vidare. Sta-

STEP 3

Call 343-0619
to claim your prize.

At 7:10 A.M. every weekday morning, Hines & Berglund will announce a license plate number from a vehicle displaying a WLOL 99% Super Sticker. When you hear your license number on WLOL, you'll have 15 minutes to call 343-0619 and claim your prize from the line being played. Also, at 7:10 A.M., Hines & Berglund will announce other times during that day the contest will be played.

SPECIAL NOTICE

TomThumb

To be sure your license plate number and Super Sticker have been spotted and entered, and to further improve your chances of winning, stop by any TomThumb convenience store and enter your license number there. Look for the "WLOL Super Sticker" displays and entry blanks. No purchase is necessary.

tionerna skickar in inspelningar av programmen under ett dygn för att ge ett prov av vad de åstadkommer i etern. Istället för ljudkassetter beslöt sig Gerry Cagle för att allt skulle spelas in på video. Idén fick han från Shotgun Tom Kelly när han spelade in alla på KFRC-AM på video. När Cagle fick se resultatet av upptagningarna blev han så tänd på idén att han två veckor senare hyrde en videobesättning för att spela in bandet till Billboards tävling.

Upptagningarna av discjockeyarna gjordes på två dagar. Videokameran kopplades till mixerbordet så discjockeyarna själva kunde starta och stoppa kameran vid varje break. Ljudet togs direkt från etern. Längsta avsnittet på videon fick för övrigt Bill eftersom Gerry alltid varit svag för honom. KFRC-AM vann omröstningen om bästa station och programchef.

TV fem dagar i veckan

KFRC-AM samarbetade med den lokala TV-stationen Channel 17 i San Francisco. De gjorde tillsammans ett musik- och dans-program som gick fem dagar i veckan. Det var en timme långt och direktsänt. Tonåringar från olika skolor i staden bjöds in till studion för att dansa till musiken både på skiva och av lokala band. I varje avsnitt tävlade skolelever mot varandra i dans. Bill Lee var programledare.

- Det var verkligen en läroperiod för mig eftersom jag aldrig hade gjort TV tidigare. Det var mycket jobbigt att kastas in live sextio minuter fem dagar i veckan. Allt jag sa gick direkt ut i etern - ingen chans för omtagningar.

- Jag uppskattade det för det var en utmaning. Jag var tvungen att uppbåda de färdigheter och talanger jag hade från radion plus att det tillkom nya utmaningar, som att koncentrera sig på den kameran som var ute i sändning.

Inget manuskript

Det fanns inget utskrivet manuskript för TV-programmen, bara ett körschema som angav när olika saker skulle inträffa i sändningarna. Bill fick själv komma på vad han skulle säga och komma ihåg när han skulle göra Pr-inslag. Det påminde om en radiolog med reklamen inprickad på bestämda tider.

Monitors saknades i studion. Annars skulle bara ungdomarna i studion hela tiden snegla på dem för att se om de var med på bild. Bill kunde knappt höra musiken har introducerade och hade inte någon klocka som visade hur många sekunder introna var på. Han fick stå för alla klädinköp själv. Ingen gjorde makeup på Bill, utan han fick nöja sig med ett par tag med sin egen hårborste. Det var en lågbudget produktion.

- Jag har ingenting emot att göra det igen. Jag skulle kunna sluta i radio för TV. Fast helst vill jag ha kvar ett jobb inom radiobranschen eftersom jag alltid vill jobba med radio så länge jag kan.

Skulle du verkligen kunna tänka dig att sluta med radio?

- Ja, om någonting som gjorde mig glad dök upp. Jag har kommit till den punkten nu när det bara finns ett fåtal radiostationer kvar som jag skulle vilja arbeta för, som KIIS-FM i Los Angeles och WNBC i New York eller KFRC-AM i San Francisco på nytt. Jag har gjort nästan allt jag kan göra inom radio. Jag kan inte komma på något mer jag skulle kunna göra för att utveckla min radioshow.

KIIS-FM i Los Angeles lockar Bill eftersom det är USA:s mest framgångsrika Top 40-station. Han skämtar om att han då skulle få se sitt namn på stora plakat i Hollywood och att stjärnorna från film och TV skulle lyssna på hans program. En utmaning som frestar. Bill tycker dock bättre om San Francisco än Los Angeles.

Speciella omständigheter

Varför inte New York?

- Det måste vara speciella omständigheter om jag skall arbeta i New York. Det måste vara en ny KFRC, kanske om Gerry Cagle vore programchef, om lönen var på mer än fem siffror och discjockeyrarna var sådana jag gillade. Då skulle jag antagligen åka till New York och prova på det. Om inte, glöm det! Det finns inga andra skäl för att leva i New York.

Du tycker inte om New York så mycket?

- Det är fantastiskt om du är rik, men ett helveteshål för den utan mycket pengar. Har du gott om pengar kan du leva livet i New York, ta en taxi var som helst eller gå ut på middag i närmaste kvarter. Fast bor du inte på centrala Manhattan, då är det bäst att ta betäckning, bära en 38:a (pistol) och kanske en stridshjälm. Det är en tuff stad.

Drömstation med topp+DJ:s

Vilka skulle du anställa om du själv hade en station?

-Antagligen Doctor Don på morgonen, Dave Shoulin nio till tolv, Harry Nelson från tolv till 16, antagligen mig själv mellan 16 och 20, The Smoker från 20 till 24, Mike West mellan 02 och 06 och sedan vet jag inte. Kanske Sandy Louie eller någon annan mellan 02 och 06, men hon skulle aldrig ta det passet. Jag skulle kunna komma på många fantastiska DJ:s, särskilt om man sätter dem i en kreativ omgivning. Orsaken till att alla DJ:s var så bra samtidigt på KFRC-AM var att vi hade den rätta omgivningen. Jag förbättrade mig säkert 100 procent på KFRC-AM, och det var samma för alla. Vi växte allihopa. Vi hade rätt atmosfär, och det är mycket viktigt.

Bill försöker hjälpa unga med discjockeydrömmar att göra bra radioprogram. En hel del ringer till Bill för att få hans råd, andra sänder honom inspelade program som han recenserar. Han har till exempel lärt Beth på WIOL-FM att göra program under tre månader. Hon gör för tillfället trailers och reklaminslag och har en bakgrund som "stand-up" komiker. Hon är därför kvick i repliken.

- Allt jag har behövt lära henne är grunderna: mikrofonteknik och hur hon ska sköta en mixer. Sedan sitter det där. Jag skulle kunna lära många att göra det, så länge de själva vill och tycker om samma form av Top 40-radio som jag gör. Kanske jag gör det en dag, programmerar en radiostation och lär upp min egen discjockey-personal.

Inte aktivt sökt jobb

Bill har inte haft någon speciell strategi för att få mer attraktiva och bättre betalda jobb. Han kollega Jack Armstrong har från starten strävat efter att arbeta på de stora mellanvägsstationerna för att bli avlyssnad av så många som möjligt (både "vanliga" lyssnare och folk i radiobranschen).

- Jag tog de jobben som jag blev erbjuden, säger Bill Lee. Jack Armstrong knyter nya kontakter varje dag och pratar med alla möjliga i branschen. Jag är inte så motiverad att tänka på nästa arbete. Det viktiga för mig är vad jag just nu gör inom radio. Nästan all koncentration sätter jag in på det, och det har varit lyckosamt för mig, för jag får alltid erbjudanden om andra jobb.

Inga talangscouter åker runt och lyssnar på discjockeys i USA. Nya röster upptäcker man antingen själv eller genom kontakter i branschen. Det kan också gå till så att en konkurrentstation försöker "sälja" en framgångsrik DJ på en annan station i samma stad till en radiostation på en annan ort i USA. Om radiostationen på den andra orten nappar på tipset blir stationen på ursprungsorten av med en framgångsrik DJ medan konkurrentstationen kanske kan vinna tillbaka lyssnare.

- Sådant inträffar. Det var på det sättet jag fick mitt jobb på WTIC i Hartford. Jag var programchef och DJ på WCLS i Columbus, Georgia. Howie Castle var programchef på konkurrentstationen WDAK i samma stad. En dag ringde Mike Joseph honom och sa: "Jag letar efter discjockeys". Howie Castle sa då "Ta väck Bille Lenkey (innan han bytte efternamn till Lee) härifrån. Han är fantastisk. Du kommer att älska honom.

På god fot med konkurrenterna

Bill vill gärna hålla sig på god fot med konkurrenterna eftersom han förr eller senare kommer att stöta ihop med dem. Ju längre man är i branschen desto fler lär man känna och kanske senare kommer att arbeta tillsammans med på andra stationer. För ett par år sedan jobbade Bill tillsammans med Rick Cummings, som nu är programchef för WIOL-FM och andra stationer i samma kedja. Det var Rick som ringde Bill på the Superstation i Fargo och erbjöd honom platsen på WIOL-FM i Minneapolis.

- Folk som arbetat för mig kan vara min chef om fem år. Därför försöker jag kritisera många inspelningar och vara en lärare för så många som möjligt av dessa unga discjockeys. Om 20 år kan de alla vara programchefer. När jag behöver ett jobb säger jag "Kommer du ihåg när jag kritiserade ditt band när jag var i Minneapolis, kommer du ihåg vem som lärde dig hur du skulle göra. Okay ge mig då ett jobb!".

Bill säger det på ett skämtsamt sätt, och ännu behöver han inte tillgripa den taktiken. Bill är ett hett namn för flera stationer. När han varit två dagar på WLOL-FM erbjöds han ett jobb på ABC-ägda WRQX i Washington DC. En annan ABC-station, WPLJ-FM i New York, har också försökt få Bill att flytta från Minneapolis. Hittills har han tackat nej.

Reguljär löneförhöjning

-När Kenneth Andersson träffade Bill Lee i september 1984 ville han helst tillbaka till San Francisco för att återförenas med sin familj. Bill hade erbjudande om jobb på KFRC-AM. Någon månad senare fick Bill ett telefonsamtal från Gerry Cagle, som ville att han skulle börja jobba på WAPP-FM i New York. Harry Nelson hade redan tackat ja till WAPP. Gerry ville satsa på en radiostation med hit-musik och erbjöd Bill en lön på 70 000 follar om året.

Dessförinnan hade Bill krävt WLOL-FM på en jättehög lön, 250 000 dollar/år, för att vara i radiokretsar. Bill hade ändå tänkt lämna Minneapolis och trodde aldrig att stationsledningen skulle gå med på hans krav för att behålla honom. Han blev milt sagt förbluffad när cheferna gick med på att ge honom 250 000 dollar. Då kunde han inte gärna lämna Minneapolis. Det är inte var dag man gör ett sådant jätteklypp. Hans familj har lämnat Kalifornien för Minneapolis.

Bill kan bli en stor radiostjärna, inte bara bland folk i branschen utan också i lyssnarnas öron.

- Jag har kommit till det stadium när jag varit 13 år inom radiobranschen, och jag har antagligen sagt detta innan: du kommer ingen vart om du inte stannarna på gonstans. Vad jag letar efter är en plats att stanna på.

Den platsen verkar bli Minneapolis, åtminstone så länge WLOL-FM har den nuvarande ledningen.

/James Mollan/

Äldre nummer av DX-Gnistan till salu

69 julnr 1:50	80 nr 1 4:-	81 nr 1 4:-	82 nr 1 4:-	83 nr 1 4:-
79 nr 1 4:-	2 "	2 "	2 "	2 "
2 "	3 "	3 "	3 "	3 "
3 "	4 "	4 "	4 "	4 "
4 "	5 "	5 "	5 "	5 "
5 "	6 4:50	6 "	6 "	6 "

6 4:25

Porto tillkommer enligt följande: 1-4ex=2:50kr, 5-8ex=5kr, 9-12ex=7:50kr, 13-16ex=10kr, 17-20ex=12:50kr, 21-24ex=15kr, 25-28ex=17:50kr, 29-32ex=20kr o s v. Ni får pengarna tillbaka för slutsålda nummer om ni inte uppger reservnummer. Numren skickas ut samtidigt som DXG 6/84. Sätt in pengarna på vårt postgirokontonummer 1 35 93-9. Det går också bra att använda svenska frimärken (högsta valör 3;50 kr) och IRC (=2:70 kr/st)

Eter-Aktuellt nr 7 1968 kostar 1:50 kr om den köps samtidigt som äldre nummer av DX-Gnistan (annars 3:50 kr)

För medlemmar

För övriga

Utility-Frekvenslista nr 2

5:50 kr

7:000 kr

Ni som tidigare inte läst intervjun med Bill Lee och Harry Nelson i DXG 2/84 är kanske lite osäkra i vilken ordning Bill jobbat på de stationer som anges i artikeln här ovan. Efter WDAK i Columbus kom han till WTIC i Hartford, KFRC-AM i San Francisco, The Superstation i Fargo och WLOL-FM i Minneapolis. Bill har nu gått ner till att arbeta endast fem dagar i veckan. På WAPP i New York kör Harry Nelson eftermiddagspasset. Många är nyfikna på vad Cagle kan göra med stationen.

UK-Waves

-Varudeklaration: Engelsk etersoppa, består av en del listor, en del Capital 4-gärning av ILR-notiser. Hållbarhet i rumstemperatur ca. en månad. Serveras lämpligen tillsammans med the och scones.

Unika beslut för skottar

Radio Forth i Edinburgh sände under tre veckor separata program på MV och FM. På FM sändes Festival City Radio. För att klara dessa program anställde stationen 14 personer på temporär basis och utnyttjade 50 frilansare för att ge referat. FM-programmen sändes 7½ timmar dagligen och bestod till största delen av talade inslag. De ordinarie programmen löpte på mellanvägen som ju är populärare på de brittiska öarna. De båda programmen sände ut samma reklam medan, för att markera skillnaden, man på FM inte sände Radio Forths egna nyhetsbulletiner utan IRN:s variant. Dessutom inkluderades en bulletin med nyheter från USA vilka kom via International Herald Tribune. Vidare sändes europeiska nyheter två gånger dagligen.

Det unika med denna uppdelningen är inte bara att IBA godkände den för så lång tid, utan att den även är sponsad. Stationen övertalade British Airways Super Shuttle att sponsa servicen vilket IBA också godkände. Detta är den längsta delningen av sändningarna IBA har godkänt. Downtown Radio gjorde en uppdelning i separata FM- och MV-program en dag under en motortävling i Nordirland. Enligt den styrande myndigheten IBA kommer ingen ILR-station inom överskådlig framtid att köra separata program på en permanent basis.

Tay satsar på veckosluten

I sitt nya sändningsschema för hösten har Radio Tay gjort en drastisk förändring. Det är normalt att en station använder sina bästa förmågor i programmen under den vanliga arbetsveckan. På veckoslut brukar stationerna i stor grad anlitna frilansare. Programchef George Mackintosh såg fördelar att göra tvärtom då deras lyssnarsiffror var högst då. Lyssnarunderlaget för nyhetsbulletinerna under förmiddagarna på lör- och söndagar är högre än under arbetsveckan, alla tider. Därför har Radio Tay förbättrat sin nyhetsbevakning på veckosluten. Det innebär att stationen även inkluderar inslag från sin prisbelönta service Tay Action i programmen. Förmiddagsprogrammen delas av två presentatörer som arbetar måndag - onsdag respektive torsdag till lördag.

Musik på PR-bandet!

Ett mycket anmärkningsvärt beslut har fattats av Department of Trade and Industry (DTI). Denna myndighet har tagit över kontrollen över radiotrafiken i landet från Home Office. Detta har hittills inneburit att den nya personalen som övervakar radiobanden har fått mycket kritik från de utkonkurrerade ILR-stationerna över sin handlingsförlämnande gentemot fria stationer. På Shetlandsöarna har operatörerna av CB (PR-radio) haft vanan att spela traditionell fiolmusik för varandra på kvällarna. DTI har instruerat televerket att skrivatill alla 850 PR-operatörerna på öarna att förbudet mot musik i CB har upphävts på Shetlandsöarna.

Ian Anderson kritisk

Det har kommit kritik på detta beslut inte bara från apparatinnehavare som är rädda att kanaler avsedda för tal blockeras av musik. Även Ian Anderson är mycket irriterad över tillvägagångssättet. Han påpekar det underliga i att sätta lagen ur spel enbart lokalt. Vidare undrar han varför enbart folkmusik har blivit tillåten. Det finns inga möjligheter för myndigheterna att ingripa om någon operatör spelar annan musik. Det kan även få följder för andra isolerade delar av landet. Ian Anderson är en känd DJ som i början av 70-talet verkade på Radio Caroline. Sedermera arbetade han på Radio Tees och Radio Forth. Då han bor på Shetlandsöarna ansökte han tidigare i år hos Home Office att få ett tillstånd att starta två lokalstationer på öarna. De skulle spela pop och country. Han finner det anmärkningsvärt att DTI kan tänja på reglerna för CB men inte kan ta beslut om community radio. Det senare torde vara till glädje och nytta för en betydligt större del av befolkningen.

Capital Radio pressat av fria stationer

Enligt BBC Radio Four och engelska tidningsartiklar uppgår antalet fria stationer till över 130 jämfört med endast 30 stycken i november förra året. Lyssnarsiffrorna uppskattas till mellan 2½ och 6 miljoner. De stationer som BBC- och ILR-stationerna fruktar mest är inte off shorestationerna eller mindre amatörstationer. Den svåra konkurrensen kommer från stationer som serverar större städer och etniska grupper. När de väl har organiserat sig har ILR-stationerna svårt att konkurrera med sin begränsade musiktid. Med enbart 9 timmars musik per dygn tvingas DJ:na prata i all oändlighet. De fria stationerna upptar bara en liten del av arbetet för avstörningsavdelningen. Att en station är olicensierad innebär inte att den är en störning, dessutom är inte officiella sändare felfria.

Även de fria stationernas lyssnarsiffror är ett mått på publikens önsknings. Enligt The Mail on Sunday den 19 augusti hade de största stationerna följande lyssnartal Radio Jackie i sydvästra London och KFM i södra Manchester vardera 250.000, Sunshine Radio i Ludlow 200.000 (betydligt mer än vad stationen själv uppskattade) och London Greek Radio 100.000.

Jo Sandilands ändrar tillbaka

I föregående upplaga berättade jag om programchefen Jo Sandilands som i sina försök att få fler äldre lyssnare minskade på poputbudet. Avsikten var att de fler äldre lyssnarna skulle ge stationen mer respekt och fler annonsörer. Nu blev resultatet inte det avsedda. Visserligen minskade ungdomslyssnarna, vilket var väntat, men även hemmafruar och äldre bytte kanal. Nettoresultatet var en total lyssnarförlust. Hon fick därför i uppdrag att göra en ny programomläggning för att vinna tillbaka lyssnare. Nu försöker man åter vinna ungdomslyssnare. En del av taktiken är att lägga den nya ILR-hitlistan på samma tid som Radio One sänder sin lista. Programmet distribueras till största delen i mono via IRN-ledningarna från nyhetsstationen LBC. En sponsor för programmet, som presenteras av David Jensen, är British Telecom och det innebär möjligheter att övertala dessa att i stället för ekonomiska bidrag få tillgång till en bättre distributionsväg.

Stor piratpublik

Jo Sandiland är övertygad att de fria stationerna har en omfattande publik. I JICRAR-lyssnarundersökningen från våren 1984 visas en ökning av lyssnandet på fria stationer med 14 %. Hon säger att det räcker med att fråga folk vad de lyssnar på eller höra vad deras apparater är inställda på för att se att fria stationer är populära. Sen 1982 har Capital Radio tappat nästan en miljon lyssnare till de fria stationerna, vars antal i London uppges vara 46. Förra året spenderade Capital 15,8 miljoner pund för att göra en vinst på 1,1 miljon. Samtidigt lade Radio Jackie ut 52.000 pund och kunde räkna in en vinst på hela 50.000 pund. Även Londons turkiska, arabiska, pakistanska och grekiska stationer är lönsamma.

Lysande siffror på Radio One

En kanal som ständigt förvånar med sin popularitet är BBC:s popkanal Radio 1. Av de samlade licensavgifterna som BBC håvar in spenderas bara 2 procent på denna station. Trots det är den BBC:s populäraste kanal och som även står sig bättre i konkurrensen än Capital Radio. Jo Sandiland påpekar att Radio One är lyckad då de kunnat dra till sig lyssnare i åldrarna 15 - 24 år och samtidigt få husmorslyssnare. Radio One har en god åldersfördelning enligt Jo. Capitals utbud av nya presentatörer kommer att tilltala ungdomar trots Jo. Chris Tarrant ska blanda in humor och lynnighet i sitt program. David Jensen är redan känd bland yngre lyssnare. Han har även erfarenhet i musikval och musiksmak. Han är även en utmärkt intervjuare. Hans intervjuer kommer att vara mer flytande och mer showbizaktiga än vad Mike Aspel presterade på samma tid på förmiddagarna. Det ska heller inte vara några 45-minutersamtal i Claire Rayners program. Jo anger även att stationen förr gjorde misstaget att ändra musikutbudet i dagprogrammen för drastiskt. Nu ska en tätare och snabbare spellista ge ett bättre resultat. Det ska även vara mer enhetlig musik under de olika programmen på dagtid. En annan förändring är en egen nyhetsbulletin klockan 19.00 lo

käl tid. Detta var den enda ändringen IBA medgav i stationens planer att spöla IRN-bulletinerna under dagarna. En pratshow på natten har kortats från två till en timme. Vidare har Jo infört ett nytt musikprogram tre nätter per vecka med Gary Crowley. Han är ung och "streetwise" och det blir kanske något i punkväg? På söndagarna har de största ändringarna skett. Samtidigt som listprogrammet mellan 17 och 19 lokal tid införs skippades konstprogrammet Artbeat, det klassiska musikprogrammet, jazzprogrammen och Richard Dianoe folkmusikprogram och Capital Re-Cap som var en snabbreprise på speciella inslag från veckans programutbud. I deras ställe kommer "Rockumentary" som är engångsprogram om olika företeelser inom pop och rock. Vidare kommer ~~ett~~ två timmar lång show med Charlie Gillett och ett musikprogram med Mike Allen. Då återstår en timme att klämma in smala program som teater, klassisk musik och andra minoritetssämnen.

Lockar Jessie Brandon

Jo Sandiland försöker förklara Laser 558:s popularitet med att stationen är ny och spännande och inte etablerad vilket skulle göra den spännande för yngre lyssnare. Troligen är det snarare så att stationen vinner lyssnare genom att den talar lite men inte är så stel som Radio Caroline. Dessutom är det ingen annan station som spelar musik under hela sin sändningstid av de landbaserade konkurrenterna. Inte ens popkanalen Radio One kan spela musik i den omfattningen på grund av de urmodiga avtalen med musikerorganisationerna som tvingar fram onödigt snack och krystade övergångar. Radio One försöker dölja det i inslag som "Anoracs" (handlar om olika typer som datafreaks med diverse skämt), "dagens trafikkö" etc.

En kvinnlig DJ på den stationen är Jessie Brandon. Den tidigare offshore-DJ:n Tony Blackburn som på 60-talet snurrade skivor på Radio Caroline och Radio London och som numera gör program för Radio One och BBC Radio London kom med ett förslag som fick cheferna att hicka. Då han tyckte Laser var en mycket bra station föreslog han att Jessie Brandon vikarierade för honom under hans semester. Det gick inte för sig. Sen dess har han ökat sin arbetsbörda genom att även presentera en videoshow för Sky Channel. Då Nicky Horne skulle sluta göra program på Capital Radio i slutet av oktober var det Jo Sandilands tur att lösa cka med hög lön.

Downtown Radio säkert kort

Nordirlands enda kommersiella lokalstation är Downtown Radio. Stationen har sen starten haft höga lyssnarsiffror. Dessa har nu ~~dalat~~ men ligger fortfarande långt över snittet för ILR-stationer. 1982 lyssnade 66 % av befolkningen i snitt 12,4 timmar per vecka. I år är siffrorna 57 % och ökad avlyssningstid, 13,4 timmar per vecka. Lyssnartoppen delas med Moray Firth Radio som också är placerad i ett isolerat samhälle. Downtown Radio har en fördel av Nordirlands relativa isolering där lyssnarna identifierar sig med samhället (även om synen på det är olika med därtill hörande religionsbråk) och dess speciella kultur. Vidare bor och arbetar befolkningen i en stations täckningsområde till skillnad mot fastlandet där många bor i en stations område men arbetar i andra stationers täckningsområden, vilket försvårar det för stationerna att identifiera sig med lyssnarna.

Under kriget om Falklandsöarna ökade radiolyssnandet i Storbritannien. Detta berodde på att folk lyssnade på fler nyhetssändningar. I lyssnarundersökningarna myntades uttrycket "Falkland factor". En sådan finns det ständigt i det oroliga Nordirland. För att möta nyhetstörsten sänder Downtown Radio korta bulletiner varje halvtimme. Stationen skiljer sig även från övriga ILR-stationer genom att bara ha ett aktualitetsprogram på måndagar och inte en massa telefonprogram.

Svårt hitta stationsnamn

När bolaget bakom stationen vann sändningsrätten från IBA hade det ett knäppt användbart namn. Community Radio Services Limited låter inte upphetsande så verkställande direktören David annon utlyste en tävling. Det gällde inte bara att undvika förväxling med BBC Radio Ulster utan även att finna ett namn de olika befolkningsgrupperna kunde acceptera. Det innebär att bolaget fick mån-

ga geografiska namn som Radio Belfast och Radio Ards. Studios ligger på Ards-halvön. Även allmänna namn som Radio Rainbow och Radio Atlantic föreslog. Stationen fastnade så småningom för Downtown Radio. Det berodde delvis på att deras studios finns i grevskapet Down men även för att stationen inte ville gå till överdrift med lokal markering i namnet. För att tillverka stationsjingle kontaktade stationen sedan Peter Hatch. Det var han som skrev Petula Clark's hitlåt "Downtown". De första stationsjinglarna byggde på temat i den låten i olika tappningar.

David Hannon kommer från Nordirland och arbetade på BBC i området mellan 1960 och 1970. Därefter ledde han Malawi Broadcasting Corporation i två år innan han återvände till England. Han hann med att vara stationschef på BBC Radio Leicester innan Downtown Radio startades. Stationen är unik då den inte har sina studios i Belfast utan i ett industriområde utanför Newtownards. Det är då förvånansvärt att stationens discjockeys uppvisar en otrolig kännedom om vad som försiggår i olika samhällen i trakterna i de telefoninslag som förekommer i programmen.

Kryptiska programnamn

Många av programmen har kryptiska titlar som "Come on over or movin' on" med Ivan Martin, "Nothing Better!" med Paul McKenna. Stationen har en positiv anda i musikkvalet och presentationen vilken mer förknippas med piratradio. Det förekommer en stor andel country & western då den musikformen är mycket populär på den gröna ön. Många DJ:s har lagt sig till med otroliga amerikanska dialekter och det verkar vara få av dem som klarar av att "tima" skivorna så att talet slutar när sången börjar. DJ:na råkar ofta introducera låtarna fel och blanda samman vinnare i tävlingar. Det verkar även vara svårt att beräkna tiden på stationen. Många skivor avbryts inom en minut för att ge plats för nyhetsbulletiner. Stationen har med andra ord en opolerad charm. En anledning till att den tappat lyssnare kan vara att de olika fria stationerna i republiken Irland (Southern Ireland som engelsmännen säger) även har lyssnare i norr. Det gäller speciellt Radio Nova och Sunshine Radio. Även Radio Carouselli Dundalk har satsat på en särskild sändare en gång några hundra meter från gränsen.

Radio Ulster började 1975

BBC ökade lokalbevakningen i Nordirland då man 1975 övergick från bulletiner i Radio 4 till en separat Radio Ulster i stil med utbudet i Wales och Skottland. BBC etablerade sig med sändningar i Ulster redan i september 1924. I maj 1972 och juni 1974 utsätts BBC för bomber. Trots oron startar BBC en understation i Londonderry den 11 september 1979. Den får namnet Radio Foyle efter floden som genomflyter staden. Annars är det ILR-stationen som är pigga på att använda flodnamn.

Konkurrens om amerikanska lyssnare

Det kan tyckas tillräckligt svårt att kämpa om de inhemska lyssnarna. De brittiska radiobolagen nöjer sig inte med hemmaplan utan slåss även om marknaden för syndikerade program i USA. Radio Luxembourg planerar nu en Top 30 show som produceras i Luxembourg. I den ingår i programtiden 3 timmar 5 minuter reklam per timme som produceras centralt och 5 minuter som säljs av de enskilda stationerna. Även Capital Radio och BBC är representerade med listprogram. /CES

**BBC
RADIO
MERSEYSIDE**

**-Football-
Fixtures for
-1984-85-**

Everton - Liverpool

Chester - Tranmere

All the local & national sport
on 1485 KHz. 202 metres
Medium Wave and also on
95.8 VHF and Rediffusion
Channel A.

Öppna dörrar på Radio Carolientje

Den brusande Nordsjön finns det rika mått att se av i den kända badorten Oostende som har en vidsträckt strandpromenad. Staden står även med ett kasino, i vilket det även förekommer artistuppträdanden som med jämna mellanrum dokumenteras i BRT:s TV-program. Staden har även ett rikt mått av gågator. Vidare naturligtvis de kända färjerna till England och en kustradiostation med den kulinariska anropssignalen OST. Stadens hamn förbryllar för det har kanppas någont med ost att göra (som för övrigt heter kaas på holländska) och det ligger knappas i öster. Tvärtom är det ju i västra Belgien vid Nordsjön. I de västra delarna av Belgien talar majoriteten av befolkningen flamländska, vilket är närbesläktat med holländska. Trakterna kallas även Flandern. I inlandet hyser de fransktalande vallonerna. Ett stort undantag är Bryssel som till 80 procent bebos av fransktalande personer trots att staden ligger i den flamländska delen av landet.

Två kulturministrar

Det politiska livet i Belgien är jämfört med andra länder polariserat genom de två språken och dess inverkan på kulturlivet. Det finns därför två olika kulturministrar som svarar för vars ett språkområde. Detta ledde till att när de fria stationerna växte fram i landet mottogs de positivare av de franskspråkiga myndigheterna varför stationer kunde sända relativt oberoende i de franskdominerade områdena inklusive huvudstaden. I de flamskspråkiga områdena var klimatet kärvarare med en kulturminister som istället föreslog att folk skulle, kanske med svensk allemansradio som förebild, få göra särskilda program som BRT:s lokalstationer skulle sända ut. Detta förslag mottogs med kyla både av operatörerna av fria FM-stationer och BRT. En omsvängning har skett det senaste året och det är nu lika fritt fram i Flandern som i Vallonien att driva stationer om man håller sig till vissa riktlinjer. Detta eftersom verksamheten, efter flera års tillväxt, nu har börjat regleras av myndigheterna i avvaktan på ett slutgiltigt beslut vilka stationer som ska få fortsätta som legala stationer.

Välkomnade besökare

Två år tidigare hade jag besökt Oostende. Redan då kunde jag höra Radio Carolientje med blandade program. Andra stationer som hördes var Radio Noordzee på 100,1 MHz som sänder från ett höghus samt Radio Kompas med mycket proffsigaprogram samt Radio Galaxy. Vid det besöket lyckades jag hitta Radio Galaxy som sänder från ett hotell i centrum. Hotellpersonalen önskade inga besök, allra minst av personer utrustade med kamera. Då var det fortfarande svårt att driva stationer i Flandern. Det var därför en positiv överraskning då jag lyssnade på Radio Carolientje i år att de körde följande jingle i sina program: Vill ni träffa oss på Radio Carolientje kan ni besöka vår studio på Kwaderweg 1 i Bredene. Vi välkomnar besökare alla dagar 08 - 20". En sådan invitation kan inbjudna radioter inte motstå så jag satte mig på spårvagnen till Bredene. Där upplystes jag om att stationen sände från landsbygden 6-7 kilometer utanför samhället. Då vädret var utmärkt hade jag inget emot en stärkande promenad.

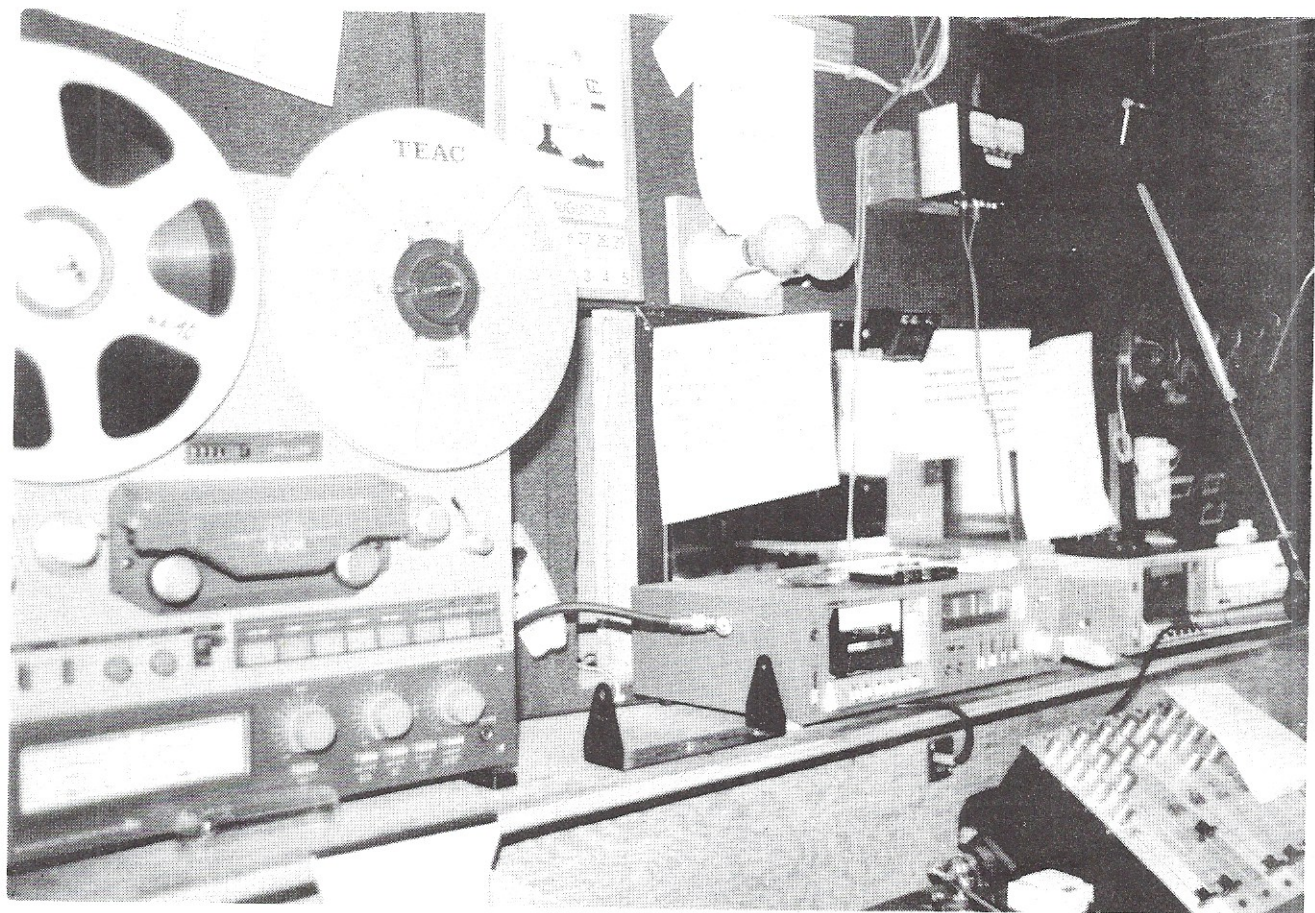
Imponerande mast

Stationen sände vid mitt besök från ett torp bland åkrarna. Sidan om den lilla byggnaden står en hög mast med antennerna. Den ser extra stor ut då huset, som hyser stationen, är i det mindre formatet. Masten verkar dessutom tillåta ha slagsida. En bit upp i den sitter även belysningen av parkeringsplatsen framför byggnaden. Väl innanför dörren kommer man in i ett samliggsrum där personalen sitter och pratar med besökarna. Genom ett dekaltomant fönster kan de se DJ:na i aktion i studion. Granne med studion finns skivarkivet och i andra ändan av huset är sändaren inhytt i pannrummet vid sidan av mastens fot. De här lokalerna har stationen sänt i flera år. I oktober planerade ägaren till stationen att de skulle kunna flytta till en villa på Brugse Steenweg 158, 8401 Bredene. Där ska personalen kunna bre ut sig i tre studios. Det blir en DJ-studio, en talstudio och en för bandning. De första programmen från Radio Carolientje kom för fem år sedan. Stationen opererade då inne i Oostende. I samband med flyttandet till de nya lokalerna kommer sändare att finnas på båda platserna så att programmen kan avslutas från torpet och återupptas från villan

Peter de Vries i Radio Carolientjes studio i Bredene, Belgien. Stationen vänder sig till unga såväl som gamla. Foto: CES

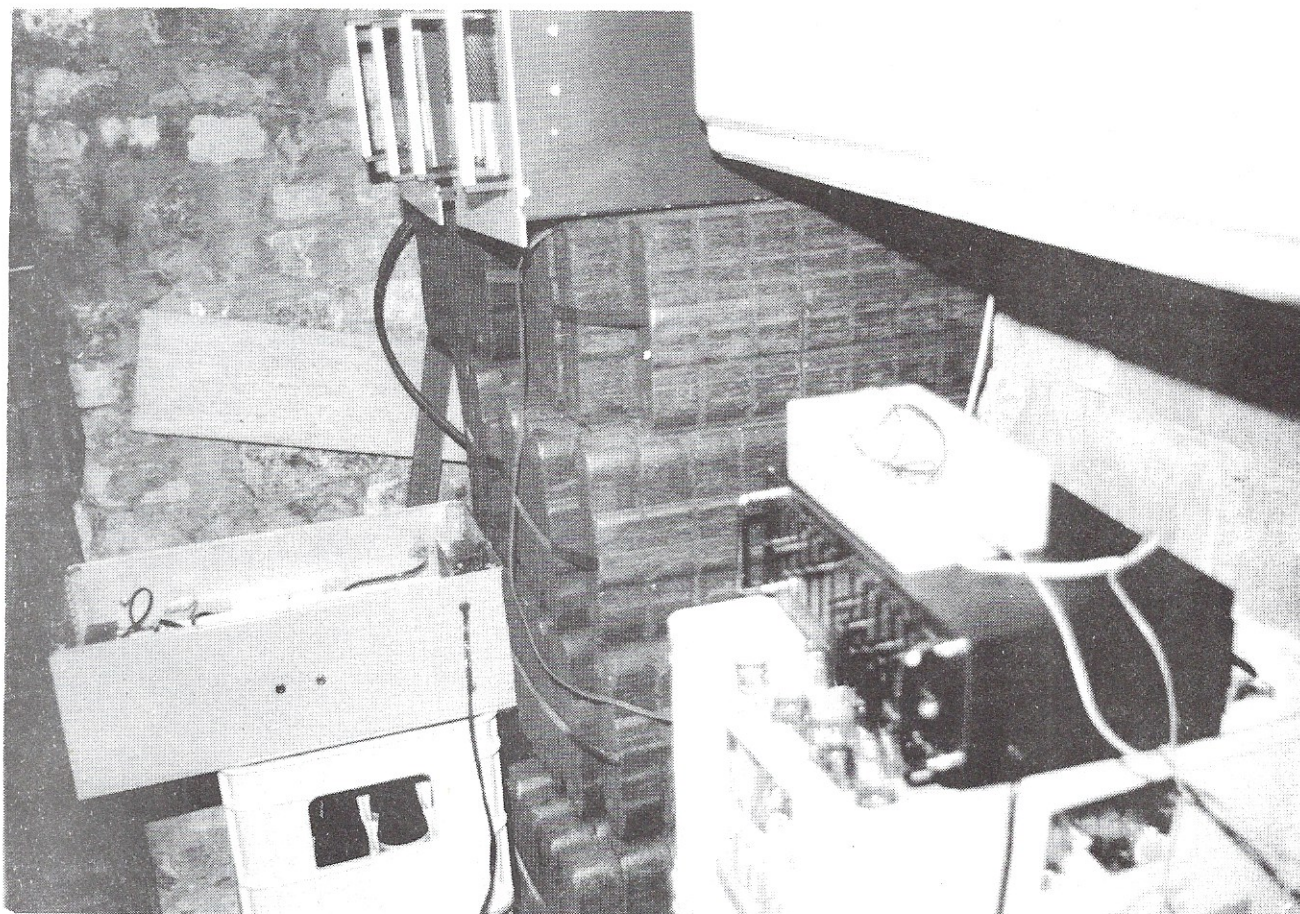

Rullbandspelaren används främst till musikprogrammen på nätterna.

Skivarkivet ligger i rummet intill studion. Ett prydligt arkiv med skivorna i alfabetisk ordning.

Till vänster stationens officiella 50 W-sändare. Ovanför den sändaren på 1 kW, vilken Radio Carolientje använder sig av.

Foto: CES

med minimalt avbrott i sändningarna. Stationen hade ursprungligen tänkt kalla sig Radio Caroline men med tanke på att namnet fortfarande var upptaget av den ursprungliga stationen blev det i stället Radio Carolientje (lilla Caroline). Sändningarna har bara stoppats en gång av polisen. En period kallade de sig R C B (Radio Carolientje Bredene) då en disc jockey hade lämnat stationen och då hotat att använda stationsnamnet på sin kant. Efter ett tag då hotet inte hade förverkligats återgick stationen till det ursprungliga namnet.

Familjeradio

En typisk belgisk företeelse är att stationer mattschar sig som familjeradio. I praktiken innebär det att olika typer av program ligger i block för att locka till sig en stor publik med olika åldrar. Stationen har dessutom ett programutbyte med andra stationer. Varje morgon sänds ett program på kassett från Radio Malaika i Zele. Av de åtta lokala stationerna är Carolientje den enda som satsar på att även spela flamländska artister. De övriga stationerna håller sig till ett hitformat. Sändningarna är i gång dygnet runt med nonstop musik på nätterna från en TEAC rullbandspelare. De banden varar sex timmar. Även dagtid förekommer någon enstaka timme med nonstop musik. Ägaren håller ett vakan de öga över musikutbudet och påtalar för DJ:na om de spelar för mycket pop eller udda musik. DJ:na måste fråga ägaren först innan de gör specialprogram om olika grupper.

Ägarens egen hitlista

Alla stationer med självaktning sänder en hitlista och så gjorde även Radio Carolientje. Denna gick ut på söndagarna presenterat av en DJ. Den gick sedan i repris på onsdagar i form av nonstop musik så att lyssnarna kunde banda låtarna. Listan var inte direkt baserad på skivförsäljningen i området, antalet önskskrivelser till stationen eller någon omröstning. I stället samställde ägaren Ron Bellamie den med utgångspunkt från de nationella listorna i Holland och Belgien. Programmet presenterades av M.V. Vlaanderen. Stationens 30-tal skivryttare använder fortfarande radionamn då verksamheten ännu inte är laglig. I vecka 30 i år låg följande skiver i topp på Radio Carolientje:

1) Frankie g.t.H: Two tribes	Veronicas Top 40:
2) Wham: Wake me up before you gogo	Wham!: Wake me up before you go go
3) Spandau ballet: Only when you leave	Frankie g.t.H: Two tribes
4) Mike Oldfield: To France	Spandau ballet: Only when you leave
5) Duran Duran: The reflex	Mike Oldfield: To France
6) Jacketti & Scooters: I save the day	Duran Duran: The reflex
7) Klein orkest: Over de muur	Nick Lowe: Half a boy and half a man
8) Scritti politti: Absolute	Ultravox: Dancing with tears in my eyes
9) Van avezaath: Verrek zeg kerel benD.	Jacksons: State of shock
10) Bronski beat: Smalltown boy	Ross & J. Iglesias: All of you
	Klein orkest: Over de muur

Det blev stor överensstämmelse i toppen av listorna medan det på de lägre placeringarna blev mer lokal prägel. I Belgien finns många lokala sångförmåger, vilka ytterst sällan hörs utanför landet. Det är ofta slagars eller enklare pop, vilket säkert de minns som hörde alla reklamskivor på Radio Mi-Amigo. Det renot är holländska artister framgångsrika även i Flandern.

Parodi på Bröderna Herrey

Att Bröderna Herrey vann Eurovisionsschlagerfinalen med "Diggilo diggilej" är en företeelse som inte gått obemärkt förbi. I Sverige har vi haft en scratch-version med Bröderna Delay och nu sjunger Kurt och Majken om gyllene kor. Även i Flandern hade låten uppmärksammats och vid mitt besök passade jourhavande DJ på att spela "Dikke Lou" med Strangers. Lyssnarna kan komma till tals i

RADIO ÖRESUND

önskeprogrammet som sänds vardagar 18 - 20 och som innehåller korta hälsningar, t.ex. från en familj till en annan. För att klara skivönskningarna hade de 3000 skivor till sitt förfogande. Stationen har även haft besök av sångaren Ni ko som blev intervjuad i ett program. På söndagar förekommer även programmet "Open agenda" där allt kan hända. Stationen var dessutom den första i trakten som uppgav sin adress i programmen. De övriga stationerna kontaktas via postboxar.

Studiovärdar

Då stationen inte kan ha några inkomster i form av reklam är DJ:na obetalda. I stället får två av dem som fungerar även som studiovärdar betalning. Värdskapet innebär att de ansvarar för att studion är i fungerande skick och i ordning. Stationen har en studiovärd på förmiddagen och en annan på eftermiddagen. Detta uppdrag har de under en kortare tid, 2-4 månader. För att hålla kontakten med lyssnarna arrangerar stationen även drive-in shower, d.v.s. att DJ:na uppträder på discon och andra dänstillställningar. I augusti genomförde Radio Carolientje även ett strandpartaj. Förra året ordnades dessutom en stor fest med 40 sångare. Stationens DJ blir därigenom kända och kan få extrajobb på discotek då ägarna genom programmen vet att de känner till musiken och är lämpliga som presentatörer.

Falsk nyhet

Den mest professionella stationen i området är Radio Kompass som har holländska kontakter. Den stationen är mycket proffsig med bra DJ:s och enhetliga jinglar och ett bättre poputbud. Detta är dock inte förvånansvärt då jinglarna kommer från Ferry Maat. Han har även gett stationens DJ:s kurser i presentation och annat radioarbete. Ferry är en känd DJ som för tio år sedan arbetade på Radio Noordzee International och senare gick i land när det roliga var slut. Han arbetar nu på TROS i Hilversum. Radio Kompass stängdes en gång av myndigheterna då de hade sänt ut en spåhittad nyhet om ett stort flygplan där många dött. Den stationens DJ:s är betalda och har större press på sig att göra bra program än vad Radio Carolientjes DJ:s har.

Reglering i år?

Stationen sände, trots att den fortfarande enligt lagen var olaglig, med ett temporärt tillstånd. Enligt det fick den utstrålade effekten inte överstiga en nivå av 100 W ERP och räckvidden var begränsad till 8 kilometer från vägen. I praktiken överskreds dessa gränser av många stationer. Antennhöjden var även den begränsad. Maximal tillåten höjd var 40 meter. Sändarna måste vara kristallstyrda med kristallen monterad i en ugn. Däremot var det inget krav att sändarna skulle vara fabriksbyggda utan även hemmabyggen godkändes. Alla sändare ska inspekteras av televerket (PTT) och kommer att plomberas. Tidigare övervakades två regler mycket noga av myndigheterna: inga sändningar tillåts över 104 MHz och stereo var inte tillåtet.

BRT slåss om lyssnarna

När fri radio blivit en etablerad företeelse i landet har BRT tvingats se om sitt hus. Förra året genomförde därför BRT en lyssnarundersökning i Flandern. Av den framgick att enligt opinionsinstitutet Dimarso att lyssnarsiffrorna inte har dalat för den statliga radion. I stället har de fria stationerna genom sina program uppnått att fler personer lyssnar mer och längre på radio. Vidare berodde de fria stationernas framgångar på de personliga bindningarna mellan stationerna och lyssnarna. Speciellt musikvalet och presentationen tilltalade en yngre publik medan lyssnandet på BRT förekommer i större utsträckning i högre åldrar. Aldre lyssnare gör skillnad mellan underhållning och information. Lyssnarna fick även uppgå namnen på sina favoritstationer. De 357 olika stationer uppgavs. De populäraste var Radio Aeva, Radio Contact, Radio Atlantis, Radio Seven, Radio Antigoon och Radio Annick.

Ett motdrag från den statliga radions sida de senaste åren har varit att lägga egna högeffektade stationer i friradiodelen av FM-bandet och att över dessa även sända i stereo. Ett sådant exempel är Studio Brussel som kör en avspänd stil med flera låtar i ett svep. Personalen på Radio Carolientje uppgav att det var en lyckad satsning och ett bra program från BRT.

Vandring uppåt i frekvens

På grund av BRT/RTBF:s intrång i det tilldelade bandet för fria stationer har många stationer börjat sända ovanför 104 MHz. Bland de mest kända är Radio 7 och Radio Maeva på 105,2 och 105,7 MHz. Den första sänder dessutom regelbundet ut reklam, vilket inte är tillåtet. På Radio Carolientje kommenterade det med att stationerna vågar mer i Bryssel. De påstod även att en del stationer, som Radio Maeva, använder reläsändare för att öka räckvidden. Det går till så att en mottagare plockar in signalen från huvudsändaren och mater in den i en ny sändare på samma frekvens som återutsänder programmet via en parabolantenn så att mottagarantennen inte påverkas. Det lär vara mycket svårt att rigga upp en sådan anläggning. Enligt reglerna får stationerna inte använda riktantenn, utan ska sända rundstrålning med vertikal polarisation i mono.

Föreningsradio

Stationerna får inte sända reklam och får inte sända meddelanden från utomstående mot betalning. I de nya reglerna måste sändarna drivas i föreningsform, med styrelse och kassör. Detta ger myndigheterna möjligheter till insyn. Stationerna är dock betydligt friare och mindre reglerade än de nordiska närradiokollegerna. Myndigheterna tillåter bara bruk av sändaren från samma plats som den tillståndshavande studion och får inte flyttas. Tillståndet är bundet till en godkänd och plomberad sändare och myndigheterna tilldelar stationerna deras frekvenser. I början av juni meddelade kulturminister Karel Poma vilka de första 104 flamländska stationer som fått tillstånd. Av dessa framgår att några definitiva frekvenser inte har valts utan bara vilka delar av FM-bandet de olika stationerna tilldelats. Radio Carolientje ska hamna i området 104,9 - 107,9 MHz.

Stationerna kallas för Niet Openbare Radio (NOR) och om de får tillstånd för området 101 - 104 MHz ska betala 329.000 franc för tillståndet. Det omfattar, förutom inspektion av sändaren för 175.000 franc, även skivrättigheter till Sabam som är den lokala motsvarigheten till STIM. De tar ut en avgift på fyra tusen franc per år. Detta för föreningsradio som kan sända dygnet runt. Det är en droppe i havet mot vad de svenska föreningarna drabbas av! Radio Carolientje som ska hamna på en högre frekvens ska betala en klumpsumma på fem hundratusen belgiska franc.

Sändare i pannrummet

Efter att ha besett studion, skivarkivet och talat med personalen fick jag även tillfälle att se sändarna. De släppte inte in belgisk press i sändarummet. Personalen berättade att de normalt sände med en sändare på 50 watt som via de båda dipolerna i masten avgav lagliga 100 watt utstrålad effekt. Denna sändare hade dock krånglat under veckan så en annan sändare var inkopplad. I sändarummet går signalen från studion genom en equalizer som finputsar ljudet innan det matas in i sändaren. Den ordinarie sändaren var relativt liten i en låda med ett par decimeters sida. Denna låda var öppen för service och någon plombering gick inte att upptäcka.

Stationsägaren kände en person som bygger sändare. En sådan apparat var nu inkopplad. När dörren öppnades till pannrummet som hyser sändarna slog värmen ut mot oss. Det behövdes definitivt ingen värmepanna i huset så länge den sändaren var inkopplad! Det visade sig att de hade kopplat in en reservsändare på en kilowatt varför räckvidden hade ökat rejält. Myndigheterna hade tydligen i Belgien ingen större inblandning i driften då många stationer kör med högre effekt. Det är först när det är uppenbart och stationerna är mycket populära, som i fallet med Radio Contact och Maeva, som myndigheterna tar sändare på löpande band.

Endast på FM

Hittills har området från 106 MHz varit reserverat för militären i händelse av en kris. Detta område ska nu rensas så att de fria stationerna kan använda området upp till 108 MHz. Däremot verkar det vara ogörligt att låta stationerna använda lediga luckor under 100 MHz. Även mellanvåg är tabubelagt. Johan Rod som var tekniker på Radio Delmare stoppades efter ett fåtal dagar. /CES

Musikguiden

NDR/WDR/SEB

Varje söndag sänder ovannämnda stationer ett gemensamt program som spelar OLDIES.

Söndagar 13:10-14:00

Frekvenser: bla 972 Khz på mellan-våg och 6190 KHz kortvåg.

SÜDDEUTSCHER RUNDFUNK

Söndagar 14:00-15:00 6030 KHz

"Schlager-parade"

SAARLÄNDISCHER RUNDFUNK

"Europawelle" 1422 KHz

Varje dag kl 18:10-20:00

"Kraftpaket" med olika ämnen varje dag enligt följande:

Måndag: Bei Anruf Hit med Wilfried Eckel

Tisdag: Super-Maxis (12"-skivor) med Wilfried Eckel samt kl 19:05 Bundfunk med Jörgen Köster.

Onsdag: Hits Aktuell med Wolfgang Hellmann, kl 19:10 Tyska försäljningslistan (sammanslagning av top 75)

Torsdag: Hit-Tip med Wolfgang Hellmann, 19:05 On Tour

Freitag: Schülerhits med Cornell Hamm, 19:05 Gäst-spel

Lördag: Europas Hitparade der Hit-paraden med Wilfried Eckel, 19:05 LP-översikt.

Söndag: In Concert med Wolfgang Hellmann

RIAS I

920 KHz, 684 KHz, 6005 KHz

Torsdag 00:40-01:30 OLDIES NACH MASS (del 1)

01:50-02:30 OLDIES..del 2

17:00-17:30 HIT-MIX del 1

18:00-18:30 HIT-MIX del 2

19:00-20:00 COUNTRY RIAS

Freitag 19:00-20:00 SEELE AUF HEISS "Die Soul Show"

Lördag 23:35-01:30 STUDIO 89 "Die RIAS-dance Show" Top-dance Hits.

RADIO FRANCE INTERNATIONAL

"Crouque-Matin"

Måndag - Fredag 09:30-10:00

10:15-10:30

ORG: bla 11670, 9715 KHz

RADIO FRANCE INT'L

Hit-Parade International

Programmet är ett samarbete med R 7, som är den franska radions ungdomsavd.

Lördagar 18:05-18:50

Tisdagar 20:45-21:30 (reprise fr lörd)

Frekvenser bla 6175, 7135, 7160, 9715 9605, 9790.

Mottagning av RFI är fn bäst under dagtid och mottagningen kan därför vara lite sämre när det gäller ovanstående program. 9790 kan ev vara bäst.

AFN EUROPE Bästa QRG: 873 KHz

För Ni som vill provallycka med AFN och inte känner Er alltför störda av ryssar, här är AFN:s px-schema:

Måndag - Fredag

00:05	Phil Harvey
00:30	Bob Moke
01:05	Mary Turner
02:05	Roland Bynum
03:05	Wolfman Jack
04:05	Harry Newman
05:05	Local Show
06:05	Sports
06:15	Local Show
10:05	AFN Today
12:00	NEWS/Sports
12:15	Local Show
13:05	Charlie Tuna
14:05	AFN Mid Day
16:05	Local Show
18:00	NewsWorld
19:05	Gene Price
20:05	Radio Drama
20:35	Friends and Strangers
21:05	Don Tracy (soul-musik)
22:00	News/Sports
22:20	Old Gold Retold
23:05	NightSide

Lördag

00:05	American Country Countdown
03:05	Viva
05:05	Dick Clarks Rock & Roll
08:05	Local Show
12:00	News/sports
12:20	This is Europe
13:05	Country Countdown
16:05	Saturday Magazine
18:05	The Countdown
20:05	Dick Clarks Rock & Roll
23:05	Off the Record

Söndag

00:05	King Biscuit Flower Hour
01:05	Live from Gilley's

AFN Europe forts

02:05 American Top 40
06:05 Open Door/Protestant Hour
07:05 Salt Lake Choir
07:30 East of Eden
08:05 Amen's Corner
09:05 Sports
09:10 Sounds of Sunday
10:05 Celebration/Love on the ROCK
11:05 Swinging Years
12:05 Sports
12:30 Our changing world
12:35 The Old West Gazette
13:05 Old Gold Retold
14:05 American Top 40
18:05 Commentary
20:05 King Biscuit Flower Hour
21:05 Viva
23:05 Musical

BBC RADIO ONE 1089 & 1053 KHz

Måndag - Torsdag

07:00 Adrian John
08:00 Mike Read
10:00 Simon Bates
13:00 Gary Davies
15:30 Steve Wright
18:00 Bruno Brookes
20:30 Janice Long
23:00 x John Peel

x torsdagar: Into the Music

Freitag

07:00 Adrian John
08:00 Mike Read
10:00 Simon Bates
13:00 Gary Davies
15:30 Steve Wright
17:30 Select-a-disc
18:45 Roundtable
20:00 Andy Peebles
22:00 Friday Rock Show

Lördag

07:00 Mark Page
09:00 Peter Powell
11:00 Dave Lee Travis
14:00 Lenny Henry
15:00 Paul Gambaccini m. American Hits.
17:00 Saturday Live
19:30 In Concert
20:30 Ian Brass
21:30 Dixie Peach

Söndag

07:00 Mark Page
09:00 Peter Powell
11:00 Steve Wright

13:30

Jimmy Savile's Old Record Club
Adrian Juste
Hitsville USA (Motown-px)
Top 40 med Richard Skinner
Anne Nightingale
Robbie Vincent (soul)
Gary Byrd (gospel)

15:30

17:00

18:00

20:00

22:00

00:00

RADIO LUXEMBOURG 1440 KHz - 208 m

Denna stations engelska program hoppar fortfarande fram och tillbaka vad gäller DJs. För närvarande är Rob Jones ej på stationen. Semester? För tillfället gäller följande schema, men när Ni läser detta kanske det ser annorlunda ut..

Måndag - Fredag

20:00

Mike Hollies

22:00

Tony Blewit

01:00

Bob Stewart/Benny Brown
(ibland Bob ibland Benny)

Lördag

20:00

In Concert

21:00

Stuart & Ollie + Friends

23:00

The Rosco Show

02:00

Bob Stewart

Söndag

20:00

Nästa veckas toplista

23:00

Bob Stewart

02:00

Stuart & Ollie

VOICE OF AMERICA

Måndag - Fredag

Frekvenser: 6040, 9760 och 11760 KHz
(Kan även höras på andra QRG:s, då dessa frekvenser ovan endast är för Europa)

20:30-21:00 MUSIC USA

Sändningar riktade till Afrika som är av intresse:

Måndag - Fredag

18:30-19:00 MUSIC USA

20:30-21:00 Sound of SOUL

Lördagar

18:30-19:00 SOUND OF SOUL

Frekvenser: 6040, 15205, 17785, 26040, 15410, 21485, 15445, 17870, 15600 KHz etc.

Om Du har hört något musikprogram på kortvåg, mellanvåg eller långvåg som kan vara av intresse för andra. Hör av Dig! Gott nytt år! 73s BAH

Sunshine Radio bygger ut

En del fria stationers operatörer tycks inte bara ha is i magen utan även en otrolig framtidstro. I augusti besökte jag Sunshine Radio vilket återgavs i föregående nummer av DX-Gnistan. Vid den tidpunkten hade den nya strängare telelagen varit i kraft en månad och operatörerna trodde att stationen skulle i de närmsta månaderna stoppas av myndigheterna. I så fall skulle stationen inte återuppstå då de inte ansåg sig ha råd att börja på ny kula. Stationen sade även att den inte hade några planer på FM-sändningar då de flesta personer i området enbart använde mellanvågsmottagare.

Myndigheterna slår till

Efter att ha fått många kritiska uttalanden till livs från de bolag som driver de licensierade kommersiella lokalstationerna började myndigheterna reagera i oktober. Tidigare hade endast ett fåtal ingripanden gjorts. Före den nya lagändringen den 16 juli hade 7-dagarsstationerna haft en ganska lugn tillvaro. I den gamla lagen fanns en passus som innebar att myndigheterna inte kunde besluta en sändare utan ägarens medgivande. Det innebar att polis och televerk innan ett beslag först måste finna sändaren, sedan genomföra en rättegång, för att få rätt att ta apparaten. Under tiden hade stationerna god tid att tillverka ny utrustning varför sändningarna fortsatte som vanligt. ILR-stationerna, som har ansträngt ekonomi, fann lämpliga syndabocker och pressade myndigheterna till aktioner mot de populära stationerna. Den 11 oktober rädades sju stationer i London.

FM-stationerna målet

Det verkar som Department of Trade and Industri (DTI) som övertagit radiofrågorna från Home Office har inriktat sina aktioner mot FM-stationer. I London, där flest stationer är aktiva, har DTI slagit till mot två grekiska stationer samt Horizon, JFM och Skyline. För några veckor sedan sände Radio Jackie även på FM. Efter två dagar kom DTI till stationen och avlägsnade FM-sändaren. Men mellanvågssändningarna fortgår som tidigare! I Manchester finns i de södra delarna en mycket populär FM-station som heter KFM. Denna station rädades fredagen 9 november. Därmed återstår av 7-dagarsstationer nu bara Radio Jackie och Sunshine Radio, samt eventuellt någon station i Liverpoolområdet.

Ny studio och sändare

Trots att framtiden för stationen är mycket osäker satsar Sunshine Radio mer pengar i verksamheten. Personalen hoppas att BBC Radio Shropshire som startat i april 1985 inte ska innebära någon förändring i verksamheten. Sunshine har flyttat till en ny studio inne i Ludlow. Denna verkår innehålla samma utrustning som i laden. Den är dock bättre och komfortablare än laden i Greet. För att överföra signalerna från studion till sändarna i husvagnen i Greet använder stationen ledningar som tillhör televerket! Det är British Telecom (BT) i vilket den konservativa regeringen nu säljer ut drygt 50 % av aktierna, vilket dock knappast berör de fria stationerna. Sändningstiden har utsträckts och är nu 06.00 - 20.00 på vardagar och 07.00 - 20.00 på söndagar lokal tid. Tidigare sände stationen endast sommartid efter 18.00 lokal tid. Under den mörka årstiden ansågs det meningslöst att sända längre då Südwestfunk på sammakanal störde för mycket.

Nu när sändningstiden har utsträckts har stationen kompletterat med en FM-sändare, trots att en sådan ansågs överflödigt tidigare! Denna strålar ut 40 watt i mono på frekvensen 103,6 MHz. Sändaren är transistoriserad och står på Brown Clee Hill och får signalen via en televerksledning. Som anten användes en 3/4 våglängd lång rundstrålande radiator. Även MV-sändaren på 1017 kHz har nu förbättrats genom att ljudkontrollen från ADR har bytts ut mot en Optimod -AM kompressor/limiter. FM-sändaren togs i bruk i oktober. Stationen måste vara ett särfall inom brittisk radio. Det är den enda fria station som hittills inte har någon annan lokalstation i sitt täckningsområde. Det verkar även vara den station som har störst tekniskt kunnande och en otrolig framtidstro. Att använda televerkskablar för att mata sändarna måste vara unikt bland engelska stationer. Jag har inte ens hört talas om något liknande bland de mer etablerade kollegerna i Irland. De använder HF-länkar. Stationen är även mycket positiv till DX-are och svarar på rapporter. Vid mitt besök visades rapporter/ES

GRIPET UR LUFTEN

BENSIN I BLODET: Det var en fredagseftermiddag för ett tag sen, och jag befann mej på passagerarplatsen i framsätet på "en japansk skokartong med symaskinsmotor". Enda målet med bilfärden var att komma hem. En sann radiomissbrukare tar alltid tillfällena i akt, så jag passade på att DXa lite på FM-bandet. Bilradion tog med nöd och näppe in Uddevallas P3-sändare, och radioprogrammen hopade ur högtalarna. Eller rättare sagt lokalradioprogrammen. För att vara lite mer exakt var det Radio Trestad som sände och de serverade inslaget "Helgen är lös!". Lokalradiostationerna försöker ju alltid att vara lite extra underhållande på fredagar mellan 17.10 och 17.55 ca. För det mesta innebär detta, att man faller i sömn och inte vaknar förrän på lördagsmorgonen, för att precis hinna göra färdigt kaffet innan Hasse Tellemar slår sej lös.

Det kanske finns ett samband? Hursomhelst visade sej Radio Trestads overtyg till helgens äventyr inte vara så smärtsam som jag först fruktat. "Helgen är lös!" intervjuade nämligen vänersborgsgruppen Camouflage, som för närvarande spelar in sin debut-LP i Värmlands storskogar, där Silence har sin studio. Vi kan väl redan nu utfärda stormvarning för plattan, som kommer i början av 1985. Råmixarna lät bara såå braa! Och det finns tydligen oaser i de torraste öknarna också. Cheers!

-0-

TILLBAKA TILL NUET: Exakt nu, precis när detta skrivs, lyssnar jag på Tracks i P3. Att Kaj Kindvall förtfarande har anställning på Riksradiön måste betraktas som världens åttonde underverk. Går det inte att förtidspensionera honom, skramla till en enkelbiljett med nästa rymdfärja och sätta in en protes i studion i stället? Denne så kallade DJ är ju för bedrövlig, en mästare på att göra popradio UTAN tempo. Och den senaste dumheten är "Hits 84". Den 29 december och 5 januari ska Kaj presentera 1984 års bästa låtar. Lyssnarna ska rösta fram låtarna, och det är naturligtvis positivt att de får medverka. Men, och detta är allvarligt!, redaktionen har begränsat urvalet till de låtar, som legat högst i f.d. Heta högen och på Trackslistan samt GLF:s singellista. Kulturfarligt och typiskt svenskt. Det är som att välja mellan pest och kolera:

ALPHAVILLE: Big In Japan,
Forever Young,
Sounds Like A Melody

ASSEMBLY: Never Never

PAT BENATAR: Love Is A Battlefield

LAURA BRANIGAN: Self Control

BREAK MACHINE: Break Dance Party,
Street Dance

MEL BROOKS: To Be Or Not To Be

IRENE CARA: Why Me

CHICAGO: Stay The Night

CHINA CRISIS: Wishful Thinking

PHIL COLLINS: Against All Odds

CULTURE CLUB: The War Song,
Victims

DEPECHE MODE: Master And Servant,
People Are People

DURAN DURAN: The Wild Boys

EUROPE: Open Your Heart

FLYING PICKETS: Only You

FUN FUN: Colour My Love

MURRAY HEAD: One Night In Bangkok

INDUSTRY: State Of The Nation

MICHAEL JACKSON: Thriller

HOWARD JONES: Like To Get To Know You
Well,

New Song,

Pearl In The Shell,

What Is Love

CYNDI LAUPER: Girls Just Want To Have
Fun

LIMAH! The Never Ending Story

PAUL MCCARTNEY: No More Lonely Nights

GEORGE MICHAEL: Careless Whisper

BETTE MIDLER: Beast Of Burden

NENA: 99 Luftballons

RAY PARKER JR: Ghostbusters

PRINCE: Purple Rain

QUEEN: Radio Ga Ga

REAL LIFE: Send Me An Angel

LIONEL RICHIE: Hello

ROCK STEADY CREW: (Hey You) The Rock
Steady Crew

ROCKWELL: Somebody's Watching Me

ROMANTICS: Talking In Your Sleep

SLADE: My Oh My,

Run Run Away

RICK SPRINGFIELD: Love Somebody

RICK SPRINGFIELD: Souls
BRUCE SPRINGSTEEN: Dancing In The Dark
THOMPSON TWINS: Doctor Doctor
                  You Take Me Up
NICLAS WAHLGREN: Het Lång Sommarnatt
WHAM: Wake Me Up Before You Go-Go

KIM WILDE: Dancing In The Dark
MATTHEW WILDER: Break My Stride
STEVIE WONDER: I Just Called To Say I
                  Love You
PAUL YOUNG: Love Of The Common People

Eller hur? Om detta är 1984 års bästa låtar vill jag inte bo i det här landet längre. Alternativet att flytta till Texas och börja lyssna på country ter sej plötsligt mycket attraktivt.... En större och mera komplett samling tandlösa singlar får man leta efter med ljus och lykta. Och vart har Frankie tagit vägen? Har Kaj drabbats av Mike Read-syndromet? Den svenska rocken har man lyckats mygla bort helt och hållet. Jag har full förståelse för att Olof Olsson inte tog upp Tracks bland "Bättre ungdomsprogram i Riksradiön" i DXG 3/84 (s.26).

P.S. Kaj lyckades just ta en poäng genom att spela titelspåret från Lloyd Coles "Rattlesnakes". Köp den LP:n, så ordnar sej den här vintern också.

-0-

FLER SVENSKA MODELLER: Däremot har jag svårt att förstå varför Olof INTE nämnde Lilla Bommen (P3 sön 21-22) i sin artikel. För närvarande är detta rockmagasin det mest allerta Riksradiön har att erbjuda. Lars Aldman, som är redaktör, har fingret på pulsen, och letar fram sånt som är precis lagom okänt. Och dessutom väldigt bra! Ett flertal LP:n har hamnat i backen tack vare honom. Det är ett bra, informativt program helt enkelt. Den minnesgode läsaren kommer ihåg att Lars Aldman tidigare var med och gjorde Vågspel, och det var ju också ett ganska bra program.

-0-

NOT SO VERY BIG IN JAPAN: Håll med om att det är lite märkligt att Nippon Hoso Kyokai, eller lättare sagt Radio Japan, bemödar sej om att sända program på svenska. Så länge jag kan minnas har man envisats med att sända sina små kvarter varje dag. För det mesta på 13 och 16 mb och det har alltid varit helvete att höra dem.

Detta är märkligt. Japan, en av världens ledande elektronikproducenter, förmår inte av egen kraft gnistra runt jorden. Man tar till knep; krymper vårt klot. För ett par år sedan hyrde de in sej i Radio Trans Europes Sines-anläggning, för att få bättre hörbarhet här i Europa. Portugal-relät berörde då endast Radio Japans General overseas service, d.v.s. program på engelska och japanska.

Sedan den 2 april i år har det kanske blivit lättare att höra stationen. De svenska programmen distribueras numera via en satellit (Intelsat) till Gabon, där Africa No 1 sänder ut dem. Detta har i sin tur inneburit att sändningen blivit tidigarelagd med två timmar. Svenska sänds numera 05.30-05.45 svensk vintertid, och man kan ju fråga sej vem som egentligen lyssnar vid denna tidpunkt. Det kanske endast är tomten som är vaken då. Tyvärr har jag inga aktuella frekvenser till hands, men tidigare har 500 kW-burken i Gabon varit inställd på 15.315 kHz. Dessutom använder Radio Japan två Tokyo-frekvenser. Prova i 16 mb. Och skriv för allt i världen hit och berätta vad de pratade om! Braa!

-0-

A NICE CUP OF TEA: BBC World Service är, med rätta, en institution på kortväg och det skulle vara fullt möjligt att skriva enbart om BBCWS. Den grövsta kritiken jag kan komma på, är att de kanske kör i alltför välkända hjulspår. En påhälsning i diket då och då skulle inte skada!

Ibland blixtrar Servicen dock till. I våras hade man serien It's Your World som var ett internationellt phone in-program. Ni såg säkert nåt om detta i svensk massmedia när Olof Palme medverkade. När man använder kortvägen på detta sätt är det verkligen radio i tiden! Nytt på schemat den här gången är serien Sweet Soul Music, där Tony Myatt presenterar storheter som Aretha Franklin och Marvin Gaye. Lyssna på de 15 minuter långa programmen: mån 04.15 och 17.15, tis 00.15 eller tor 08.30. Det kan ju inte bli dåligt med sånt material. Hej då! LAH.

Medan Bruno håller låda på Burken och min undulat går på högvarv är det åter dax att sprida en ny dos nyheter. Det har varit problem för mig att hålla liv i mina fåglar då de sitter ensamma under dagtid. Jag har därför ständigt min transistorradio i köket inkopplad på DR P3. Detta har nu givit den senaste en sådan rutin att den sitter tyst ända tills jag knäpper på radion. En sann radiot med andra ord! Vi övriga som läser detta noterar att nyheterna är noterade i SNT - Sund Normaltid.

ARGENTINA: Följande stationer är aktiva på kortvåg: Radio Belgrano 17 - 21 på 11780 kHz, 23 - 03 på 6090 och ibland senare p.g.a. sport. Radio Nacional Mendoza på 6180 kHz 24 h. Radio Malarque på 6160 kHz med 500 W 11 - 23. Radio Nacional på 6060 kHz 00 - 13.30, 9690 kHz 17 - 23 och 06 - 13.30, 9710 kHz 14.30 - 18 och 06 - 10, 11710 kHz 14.30 - 18.00, 15290 kHz i perioden 14.30 - 18, 11755 kHz 18 - 01, 15290 kHz 14.30 - 06 och 11.30 - 13.30. Nyhetsservice 13.30 - 14.00 på 6060, 6120, 9690, 9710, 11710 och 15290 kHz. Radio Rivadavia är PTP med SSB på 9115 mån-fredag 22 - 03v, lör 22 - 05v och sön 18 - 01v. RAE 1130 - 13.30 på 11710 kHz, 18 - 22 på 15345 kHz, 23 - 01 på 9690 och 15345 kc samt 01 - 06 på 11710 kHz. Engelska sänds 12.30 - 13.30 och 18 - 19.

/Contact

COSTA RICA: Radio Reloj har ökat effekten på 4832 och 6006 kHz från 1kW till 3 kW. /DXF

En ny station på 50 kW ska starta i december och drivas av kulturella ACIE. Stationen ska drivas i de norra delarna av landet men är inte någon politisk station utan ska enbart syssla med program till landsbygden. ACIC (associationen för information och kultur) är utan vinstintresse och stationen ska sända utan reklam. Den kommer dock att sälja reklam tid åt Voice of America. Detta innebär inte att stationen är riktad mot junta i Nicaragua utan en lokal station. VoA har tidigare köpt programtid på andra stationer i landet som Radio Reloj, Radio Monumental och Radio Colombia. /SWN

DANMARK: En närradiostation som fått mycket uppmärksamhet är The Voice i Köpenhamn på 102,8 MHz. Stationen hade under några månaders tid betald reklam för diverse organisationer som FDM (motororganisation typ Motormän-

nen i Sverige) och PFA. Även DR Köpenhavns Radio betalade 400 kronor fören reklamspot som sändes för första gång en måndag 3 september kl. 7.15. I en intervju i tidningen BT medger chefen för Köpenhavns Radio att närradiostationerna har satt fart på dem. Det är unikt att en statlig station har sett det nödvändigt att annonsera även en betydligt mindre närradio! Nu var det inte avsett att reklam skulle få följa komma under närradioförsöket. The Voice fick en varning från kulturministeriet. Programmen kan avlyssnas på följande tider: mån - onsdag 07.00 - 17.00 och 20.00 - 22.00, torsdag 20 - 23.00 och fredag 20.00 - 01.00. /DXF

Lördagen den 24 november kl 19.00 startade sändningarna från Kanal 2. Invi gningsprogrammet bestod av en halvtimme presentation av aktuella evenemang inom film, teater, show etc i Köpenhamn presenterat av Michael Bundesen även känd från popbandet Shu-Bi-Dua följt av en halvtimmes show, Familjen Addams från 60-talet, en halvtimme pop videos och rundades av med filmen Doktor till sjöss från 1955 med Dirk Bogarde och Brigitte Bardot. För att få stationen på ben har grundarna satsat tio miljoner kronor. De är baron Otto Reedtz-Thott som även driver The Voice och Klaus Riskær Pedersen som är känd från Börsinformation och elbilen Hope-bilen. Förutom sångaren Michael Bundesen har Kanal 2 anställt TV-producenten Peter Herforth som är känd från Eldoradoprogrammen, (DRs svar på pop program som Måndagsbörsen, men betydligt bättre och finessrikare). Till en nyhetsredaktion hade Kanal 2 försökt få TV-journalisten Erik Stephensen för den nätta månadslönen 40.000 kronor. Han tackade dock nej efter mogetö vervägande.

Från den 3 december räknar Kanal 2 med att sända regelbundet varje måndag, tisdag, onsdag och torsdag. Stationen är

inställd på ett fast programschema på bestämda klockslag. Dagen efter premiärprogrammet från Kanal 2 startade även den kristna TV-stationen KKR/TV, efter något tidigare program, på allvar med festgudstjänst från Elälskyrkan i Köpenhamn. De sänder nu varje söndag, onsdag och fram till jul även på alla morgnar och eftermiddagar en adventskalender.

En konkurrent till Kanal 2 är Kanal Plus som finansieras av förlagen Aller och Gutenberghus och Nordisk film. De måste starta före årsskiftet för att behålla licensen. Enligt de ursprungliga planerna skulle KKR/TV och Kanal 2 dela på en sändare på kanal 56 monterad på Hotel Scandinavia medan Kanal Plus skulle använda en sändare på kanal 53 i Lyngby norr om centrala Köpenhamn. Stationerna såg fördelar med parallellsändningar och tecknade ett avtal om att programmen skulle gå ut över båda sändarna. Enligt det tidigare avtalet mellan stationerna skulle Kanal 2 ha 85 % av sändningstiden i Köpenhamn. Detta vill nu inte Kanal Plus gå med på. Det lutar dock åt att kulturministeriet krävet att avtalet ska bestå. Både Kanal 2 och Kanal Plus är betal-TV-kanaler som dock kommer att sända utan sörämbning fram till den 1 februari 1985. Därefter måste en decider hyras av dem till en kostnad av cirka 85 svenska kronor per månad. Det kommer dock fortsättningsvis även att gå att gratis titta på de kristna programmen från KKR/TV. /DXF HD

Den senaste tiden har det i dansk och svensk TV:s nyhetsprogram förekommit flera inslag om när-TV i Danmark. När Kanal 2 startade gjorde Rapport även en intervju med en företrädare för DR. Han såg när-TV:n som en välkommen konkurrens och stimulans. Det har även visats ett reportage om TV-sändningarna i Århus. Där var även Jack Fridthjof, känd från Århus Närradio, verksam. I Rønne på Bornholm är arbetarrörelsen involverad i den lokala TV-stationen. Den har som en inkomstkälla TV-bingo. I Danmark finns ännu bara ett nationellt TV-program och planerna på ett TV2 har diskuterats länge. I samband med Kanal 2:s start sade statsminister Schlüter att han inte önskade reklam i de olika när-TV-programmen utan ett rikstäckande TV2 skulle ha reklam. Han ansåg det var lättare att kontrollera att reklamen inte hade något inflytande över programmen på en rikskanal. Vidare skulle det göras besparingar, licensen ökas med 100 kronors

att det blev utrymme både till ett andra program med reklam och regionalprogram. Ett framtida TV2 kan dock få problem med namnet då den danska popgruppen TV2 har inregistrerat sitt namn. /CES

En station vars adresser har varit i oordning är Høje Tåstrup Radio. Den kan nu brevledes nås på Høje Tåstrup vej 1 J, 2630 Tåstrup.

De nya närradiosändarna har tilldelats följande lysande frekvenser:

Dronninglund	100,6 MHz
Mariager	101,2 MHz
Randers	102,5 MHz
Ikast	101,7 MHz
Silkeborg	102,8 MHz
Grindsted	101,5 MHz
Kerteminde	102,0 MHz
Neksø	100,9 MHz
Nakskov	101,3 MHz

Hederslev och Tønder har ännu inte tilldelade frekvenser. /DXF

DOMINIKANSKA REPUBLIKEN: Radio Earth har slutat sända över WRNO utan använder nu Radio Clarin på 11700 kHz kl 04.00. Detta är inte särskilt överraskande då en av de drivande krafterna i Radio Earth-projectet är Ruedi Espinar som arbetar på Radio Clarin. På Radio Earth gör han ett brevlådeprogram och presenterar musik de olika västindiska öarna är kända för. /DXF CES

EL SALVADOR: En överton från sändaren på 9992 kHz är noterad på 11984 kHz. /DXM

FRANKRIKE: Söndagen den 4 november visade den nya "betal-TV"-kanalen Canal Plus som ska sända 20 timmar dagligen på vardagar och dygnet runt på lördag- och söndagar. Förhoppningarna är att få 300.000 abonnenter före årets slut, nå 700.000 nästa år och 1,5 miljoner 1987. Den första timmens program sändes utan förvrängning. Kanalen kommer inte att få ha någon reklam, då den är förbehållen de andra statliga kanalerna. Däremot är det fritt fram för sponsrade program och stora företag hade redan vid starten tecknat avtal för ett 80-tal miljoner kronor. Frankrike har under flera olika regeringar omhuldat sitt statliga radio- och TV-monopol. Ursprungligen före andra världskriget fanns i landet flera privata stationer. Med kriget och den styrning som följde i utbudet var den enda konkurrensen de sändare som fanns runt landets gränser. En dessa var kontrollerade av

bolaget SORIRAD med upp till 80 % av aktierna. Detta bolag var statligt, och i praktiken en förlängning av det statliga etermonopolet. Bolaget har nu utsträckt verksamheten till liknande projekt i Afrika: Africa No. 1 i Gabon Medi 1 i Marocko. Visserligen, efter lång kamp från fria stationer, släpptes eterfri på FM men efter en första fri period har nu myndigheterna slagit till beträtt och begränsat antalet stationer.

Denna nya "betal-TV" som Canal Plus erbjuder kommer juridiskt sett från ett privat företag, reklambyrå Ha - vas, förutom att även banker och andra företag även tecknat aktier. Men i praktiken är Canal Plus en del av TV-monopolet då avås är förstärkt liksom bankerna. Det förstärks av att VD André Rousselet på Canal Plus är nära vän till president Mitterand. Vissa effekter har dock programmet i alla fall haft på etermonopolet. Då Canal Plus införde nyheter på morgnarna följde två av de ordinarie kanalerna med. Kanalen har även ett avtal med filmindustrin som innebär att filmer kan visas redan 11 månader efter första biografvisningen. I gengäld får filmindustrin del av Canal+ intäkter. /TT

Vi DX-are brukar när vi räknar stationer utgå från sänderanläggningar. I EA brukar man då säga att TWR/Monte Carlo och Radio Monte Carlo är en station. Men enligt vad som framkommit de senaste åren kan de räknas som två stationer om man rapporterar separata MV- och KV-program. Kortvågssändarna byggdes av tyskarna under kriget och ligger inne i furstendömet. Mellanvågssändarna ligger inte ens i Monaco utan på fransk mark. Detta har rent juridiskt varit ett brott mot radiolagen men då SOMAFER kontrollerade stationen har myndigheterna godkänt placeringen. Då en fri FM-station som rådets påtalade detta brott, innan FM-bandet släpptes fritt, reagerade myndigheterna med att förklara sånderplatsen som utländskt område! Nu blandar telemyndigheterna korten ännu mer. Radio Monte Carlos TV-station Tele Monte Carlo har hittills varit i eterfri till den franska Rivieran från furstendömet. Nu har det upprättats rekäsändare i Marseille och Toulon. Det förväntas att även reläsändare kommer att byggas i Toulouse och Bordeaux då TMC även har reklambyråer på dessa platser. /TAW
Nu kanske någon undrar varför jag har

satt ordet "betal-TV" inom situations-tecken. Det beror på att det inte rör sig om betal-TV då konsumenterna redan en gång har betalt till det statliga monopolet, oavsett om de vill ha deras program. Betal-TV borde rimligen i stället heta "betal-en-gång-till-TV". Det är samma cirkusnummer som TV-chefen Sam Nilsson kör med.

Efter en försöksperiod som inleddes 1980 med lokalradio inom Radio France är det nu dags för en utbyggnad. Det blir länsstationer och hittills är 18 av de 95 länen intäckta. Franska postnummer är uppbyggda så att varje län har ett nummer och därinom en löpande numrering med 5 siffror. Det ovanliga i sammanhanget är att numreringen av länen inte sker i en geografisk ordning som i andra länder utan en alfabetisk ordning. Här följer de 18 stationerna:

Län, stationsnamn, ort och frekvenser	
06 Alpes-Maritimes, R Cote d'Azur	
Nice	103,8
20 Corse, Radio Corse FM (RCFM)	
Bastia	
23 Creuse, R la Creuse	
Gueret	92,4
24 Dordogne, R Périgord	
Périgues	99,0
26 Drome, R Drome, Valence	
	87,9 89,5 97,2 100,9 103,1
29 Finistère, R Bretagne Ouest	
Quimper	93,0
33 Gironde, R Gironde	
Bordeaux	100,1 101,6 102,2
36 Indre, R Berry Sud	
Chateauroux	93,45
38 Isère, R Isère	
Grenoble	98,2 99,1 101,8
40 Landes, R Landes	
Mont-de-Marsan	100,5 103,4
45 Loiret, R Pays de Loire	
Orléans	90,6
53 Mayenne, R Mayenne, Laval	96,6
59 Nord, Fréquence Nord, Lille	94,7
63 Puy-de-Dome, R Puy-de-Dome	
Clermont-Ferrand	102,5
75 Paris, Radio 7, Paris	99,8
77 Seine & Marne, R Seine & Marne	
Melun	90,0 95,1 100,0
84 Vaucluse, R Vaucluse, Avignon	100,4
90 Terr. de Belfort, R Belfort	
Belfort	94,6 95,2

När man skriver till stationerna, som alla finns i länshuvudstäderna, kan en adress konstrueras på följande sätt: Radions namn, länsnr + 000, ort, dvs enligt följande exempel Radio Isère, 38000 Grenoble. /DXF

INTERNATIONELLT VATTEN ETC: Programmen

från Wonderful Radio London sänds nu via XERF i Mexico på 1570 kHz, KXOL - AM i Fort Worth, Texas och KVMX-FM i Eastland. Det är troligen East Coast Commercial som sänder som Radio London på 6240 och 7315 kHz då adressen 32 Victoria Road, Salisbury, Wilts, England annonseras. Det finns dock tydliga kontakter mellan kortvågsstationen och Texas då min rapport till Texas skickades till England och även in slag med John England förekommer i programmen. Det var ursprungligen tänkt att Wonderful Radio London International skulle sända på dagtid och Voice of the Free Gospel på kvällarna. Nu ändras troligen dessa planer så att båda stationerna sänder 18 timmar/dag. Adressen är WRLI Incorporated, 806 East Abram, Suite 412, Arlington, Texas 76010. /CES Contact

IRLAND: Under augusti sände Inner City Radio dagligen på 981 kHz och 102 MHz. Sändningarna fortsatte även i september med non-stopmusik men utan ID. Radio Annabelle har bytt frekvens från 1035 till 1323 kHz. Den 10 juli inledde Glasnevin North Community Radio på 1125 kHz sina dagliga sändningar. Radio Dublin har skaffat flera nya nyhetsläsare och byggt en ny nyhetsstudio. Stationens andra program heter nu Horizon FM. /OEM

CCR - Cavan Community Radio har flyttat från 747 till gamla Nova-frekvensen 819 kHz. Radio Na-Gael som spelar irländsk musik på 1350 och 6340 kHz nås via Mount Torry, Swords, Co. Dublin. Kiss Radio har hörts på 1116 och senare 1134 kHz med nonstop-musik och annonserade även 100 MHz på FM. Radio North West på 1403 kHz har bytt namn, från Radio Sligo. Atlantic Sound, Galway sänder nu dygnet runt på 1026 kHz. Stationen har till största delen DJs från South Coast Radio då den stationen har stängt nu. /Dis SWN

ITALIEN: Den senaste utvecklingen av TV-utbudet i Italien har gått mot en sammanslagning av stationer i kedjor, för att lättare konkurrera ut RAI. Den italienska lagen tillåter bara lokala sändningar så den har kringgåts med videoband som distribuerats med snabbare bilar till de olika sändarna så att program har sänts över stora delar av landet med ett minimum av tidsförskjutning. I oktober slog myndigheterna i landet till mot Channel 5, Italia Uno och Rete 4, som alla ägs av Silvio Berlusconi. Han har överklagat till premiärministern och en ny lag som reglera

rär de privata stationerna väntas in om den närmsta tiden. Det finns 1225 registrerade TV-stationer. Dagen då myndigheterna i fyra regioner slog till mot Berlusconis sändare hade dessa attraktiva program som Dallas, Dynasty och filmen "Udfadern". Det var först svart i rutorna men sen kom en skylt som uppmanade tittarna att ringa domstolarna och regeringskansliet. Dessa blev snart blockerade. Regeringschefen Craxi var i London men redan på flygplatsen i omförklara de han att det skulle hållas ett extra regeringsmöte. Resultatet bleven provisorisk snabblag som möjliggjorde att sändarna åter kunde öppnas!

/Broadcast RIR
RTCV (Radio Tele Carnia Vacanze) är aktiv på 1580 kHz dygnet runt // FM. Adressen är Via Ermadora 4, I-33028 Tolmezzo. Radio Time och Idea Manila Radio har räddats av polis p.g.a. kortvågssändningarna och sänder nu bara på FM. /Dis

SPANIEN: Sedan den 29 juni sänder på 90,1 MHz i Barcelona en station med namnet Radio MK3. Stationen drivs av en blindskola i samarbete med blindorganisationen ONCE Organizacion Nacional de Ciegos. Det finns planer på reläsändare för att täcka hela Katalunien. Myndigheterna har stängt den fria stationen Radio Klra i Valencia. Trots aktiviteten mot fria stationer sänder bl.a. Onda Sur, Radio Cero, Onda Verde, La Voz de la Experiencia och Onda Negra vidare i Madrid. /TAW

SRI LANKA: Detta land och USA har nu kommit överrens om att Voice of America ska få montera sex nya sändare på ön. Enligt ett tidigare avtal av 1951 års modell byggdes tre kortvågssändare på vardera 35 kW. Dessa lämnades senare över till Sri Lankas telemyndigheter som ansvarade för drift och underhållet. Dessa hade även rätt till att få manus på programmen i förväg. Enligt det nya avtalet ska sex kortvågssändare byggas, varav 4 på 500 kW och 2 på 250 kW. USA får även rätt att installera diverse kringutrustning för drift och kommunikation. I det nya avtalet får Sri Lanka ingen kontroll över programmen men USA har åtagit sig att inte ska inkräkta intressen. Nu ska USA själv sköta driften av sändarna.

I början av 1985 ska Deutsche Welle ha tagit sin nya relästation i bruk. Den ligger vid staden Trincomalee i nordöstra Sri Lanka. Anläggningen är

utrustad med en mellanvågssändare på 400 kW och tre kortvågssändare på vardera 250 kW. /DKX

STÖRBRITANNIEN: Även BBC har stora planer på nya sändare. Sändarorten Bearley Park i Warwickshire väntar fortfarande på ett avgörande av ministern. Anläggningen i Hong Kong ska placeras vid Tsang-Tsui, sydväst om New Territories. Det är till största delen krons mark även om en del arrendatorer måste lösas ut. Det fyra hektar lilla området kommer att hysa två sändare på 300 kW riktade åt nord och nordost för att nå bl.a. Peking, Japan, Korea och Sovjetunionen. Detta blir den minsta anläggningen för BBC:s utlandsprogram då marken i Hongkong är en bristvara, och därmed bland den dyraste i halvöarna. Det första spadtaget tas 1985 och hela projectet kostar 8,5 miljoner pund. Det lär väl dock vara slutsant 1997?

En annan planerad exotisk sänderplacering blir det troligen på Seychellerna. Placeringarna för mottagare och sändare är i princip utsedda och upptar 16 hektar totalt. Det kommer inledningsvis att användas 2 sändare på 300 kW och slutligen fyra. BBC hoppas starta konstruktionsarbetena sommaren 1985. Även Rampisham i England förses med färsk sändare. Den första 500 kW-sändaren från Telefunken togs i bruk i Mars. I höst anlände ytterligare tre sådana sändare. Tidigt 1985 levererar Marconi fyra 500 kW-sändare. De fyra gamla 250 kW-sändare som finns på anläggningen transporteras vidare till Skelton. Där utgör de en del av avlösningen för de gamla STC-sändare som varit i bruk i 40 år. På Cypern är 4 nya 250-kw-sändare installerade. Programmen matas nu med satellit till Cypern, asirah och Singapore. Dessa överföringar backas dock upp av SSB-sändningar på kortvåg. Satellitmottagning ska även införas på Antiqua och Ascension Island. /BBC

I London har det opererat ett par sporadiska fria TV-stationer. Den 7 oktober kunde tittare i 15 kilometers omkrets kring Crystal Palace se testbilder från Thameside TV mellan 19.30 & 22.00 följt av två timmar med popvideos. Även BBC och ITV sänder från Crystal Palace så mottagarantennerna var riktade mot stationen. Sändningarna i färg hade utmärkt teknisk kvalitet. Den följande kvällen sände stationen åter ut testbild 22 - 23 följt av popvideos till 01. Sändningarna skedde på ka-

nal 28. Vid 01-tiden dök en annan station upp på kanal 21 med identifikationen "36" i bilden. Därefter syntes en presentatör som verkade komma från Mellanöstern. Efter två popvideos övergick stationen till en egyptisk film. 02.30 var sändningen avslutad. Det antas att denna station, som tydligen inte hade något samband med den första TV-stationen, vände sig till grekiska invånare i London. Samma dag firade London Greek Radio sitt ettårsjubileum. Det har spekulerat om sändarna, som användes av piraterna, var stulna. I den engelska facktidsskriften "TeleVision" omtalas i oktobernumret att 2 slavsändare stulits från en anläggning i Ivybridge vid Ermington i Devon. De var avsedda för ITV och Channel 4 men enligt IBA:s sändarlista var de på kanal 42 och 49. /TAW

Invicta Sound på 603 och 1242 kHz sänder dagligen 07.00 - 02.05. Radio Broadland på 1152 kHz har följande schema 07.00 - 23.00 mån- ~~tors~~ fredag, 07.00 - 01.00 fredag och lördag samt 08.00 - 01.00 på söndagar. Radio West på 1260 kHz har utsträckt övningarna till 07.00 - 02.00 måndag till lördag och 07.00 - 01.00 på söndagar. BBC Radio Bristol, som huserar på 1323 och 1548 kHz, har ett sent lokalprogram 23.00 - 01.00. BBC Radio Sussex sänder nu även från en ny anläggning på 1368 kHz. /Dis

SVERIGE: Hörbys mellanvågssändare ska som bekant ersättas av en ny starkare anläggning vid Sölvesborg. Även denna ska använda 1179 kHz. Testerna ska sändas i december och Lasse Lundeborghar spelat in testprogram. Han gjorde tidigare även de testprogram som användes för test av kompressor på Motalas långvågssändare. /Jam

Sweden Today är ett program som produceras av Scand-Video i Borås. 40 miljoner personer i USA nås av programmet som sänds på bästa tid och med två repriser per månad över 487 kabelnät och 28 eterburna stationer. Programmet speglar livet i Sverige och svensk industri. I premiärprogrammet medverkade årets svensk prins Bertil och den amerikanske ambassadören i Stockholm. /TT

Sam Nilssons gimmik "betal-TV" älts i pressen. Det senaste budet är 30 timmars sändningar per vecka och för en kostnad utöver licensavgiften som vi inte får någon valuta för på 80 kr per månad. Desutom tillkommer en dekoder, som hyrs för 40 kronor. Optimisterna tror att inom sex år skulle 40 % av

tittarna i täckningsområdena vara anslutna. Det nya i förslaget är att SR ska äga 45 %, Film- och videobolag 30 % och idrottsrörelsen 25 %. Detta verkar vara ett desperat grepp för att i sista minuten få stöd för idéerna och även förhindra att konkurrerande kanaler startas 1986. Dessutom måste SR-koncernen vara misskött. Det blir ju aldrig någon utdelning på deras aktier! /TT

SYDKOREA: Radio Korea testar åter på det nya 22-metersbandet. Stationen är noterad på 13665 kHz fram till 09.30. /BBC

TV-störningar: Alla DX-are är väl nog alltför bekanta med problemen med störande TV-apparater vid lyssning på AM stationer. Det hjälper inte att Luxor kallar sina dumburkar för framtidens TV. De är utrustade med ett switchat nätaggregat som stör och som sprids via nätledningen som fungerar som antenn. Vid telefonsamtal medgav Luxor att de hade problem med att hålla de normer som existerar. I Sverige sträcker sig dessa normer sig bara upptill 1605 kHz men apparaten överskred dem på de flesta frekvenser. I USA där AM används i större utsträckning är normerna på TV-störningar dubbelt så stränga och gäller upp till 30 MHz. Mätresultaten är överlämnade till Televerket som lovat återkomma i ärendet. /PA

Det talas mycket om datorer i DX-ing, men det är en omöjlig kombination. En dator stör ännu mer än en TV och slår till och med ut FM-bandet!

UGANDA: Radio Uganda har annonserat följande adress dit de ber att få lyssnarsbrev: Radio Uganda, P.O.Box 2038, Kampala. /SWN

USA: I detta land är en våg av nya KV stationer på gång: The Assemblies of Yahweh driver religiösa WMLK som bygger om en MV-sändare till KV-bruk. En provisorisk antenn används och tester kan komma 18.00 - 20.00 på 15110 kHz och 23.00 - 01.00 på 15260 eller 15295 kHz. Adressen är PO Drawer C, Bethel, Penn 19507. En annan station som beräknas starta till sommaren är KCBI i Dallas. Stationen är lierad med en FM-station med samma prefix ägd av the Criswell Center for Bible studies och Criswell Bible Institute. Program ska sändas till Europa 19.00 - 21.00 och till LA 23.00 - 01.00 på 17705 kHz. De nås på Box 1809, Dallas, Texas 75221. Sändaren är på 50 kW. High Adventure Ministries of California, som är in-

blandade i Voice of Hope i södra Libanon, planerar en kortvågstation med 500 kW i Californien. En annan station i samma delstat är Radio USA (ej kortvågspiraten!) som planerar en 100 kW-station vid Napa (vindalen) med program till Central- och Sydamerika. Det kan vara samma station som KVOH rapporterad med bas i Los Angeles och sändare vid Rancho Simi. Föreslår 50 kW och har registrerat följande schema: 07-09 på 6005 kHz, 05-07 på 9525 även i perioden 15-17, 11930 kHz planeras i bruk 01-05, 15115 kHz 23-01 samt slutligen 17-23 på 17755 kHz. Radio USA är kontaktbara på 300 Montgomery Str, Apt. No. 440, San Francisco, CA 94104 medan High Adventure Ministries har Box 7466, Van Nuys, CA 91409 som adress. Ralph Carson, KRSP Worldwide Radio, Box 7760, Salt Lake City, Utah 84107, som driver KRSP lokalt på MV med Top-40-format och önskar sända till Kanada och Västindien har ansökt om tillstånd för en 100 kW KV-sändare och logperiodisk antenn. Hugh van Eaton från Homewood, Louisiana har fått konstruktionstillstånd för en 100 kW-sändare. Tillsammans med en logperiodisk antenn ska han sända religiösa program till Europa men har sagt att han inte har någon brådska att förverkliga planerna. /SWN, DXM

VÄSTTYSKLAND: RIAS i Berlin har ersatt sin gamla 20 kW-sändare med en ny på 100 kW som tillsammans med en rundstrålande antenn används dygnet runt på 6005 kHz. München-sändaren används inte mer. Bytet gick löst på 800.000 dollar. /DXM

RIAS har även planer på att införa en ny kanal som går under arbetsnamnet RIAS Extra 3. Några uppgifter om programutbud har inte läckt ut men gissningarna går på en 24-timmars pop och rockkanal. Redan nu har stationen infört ungdomsprogram på vardagseftermiddagar på RIAS 2.

ÖSTERRIKE: ORF:s regionalstation på 520 kHz och 6000 kHz i Innsbruck ska stängas hösten 1984 då området täcks på FM. Kortvågssändaren på 10 kW flyttas till Wien-Moosbrunn och fr.o.m. i december 1984 används den för Europa-programmen. /DXM

ÖSTTYSKLAND: Runt 40 % av TV-mottagarna är anslutna till kabelnät som inte bara byggts för att förbättra mottagningen utan för att spara metall. De tre västtyska TV-programmen distribueras på dessa kablar till tittarna! /DXM

FLORÉ

NUTWORK

Snart vet man inte vilken årstid det är. S.k. sommertid härskar under mer än halva året. Sporterna tycks vara lika vilsna. Det hoppas backhoppning även på sommaren och i nyhetsprogrammen varvas ishockey och fotboll. En fotbollsspelare har det lättare då det fryser till byter de till en mindre boll och kallar det bandy. Julgranar monteras upp på hösten och vid jultid är det premiär på fastlagsbullarna (kallade semlor i obygderna i norr).

För att minska arbetsbördan för politiker och andra tomtar har varuhusen nu infört snabbtomtar för barnen: max tre önskingar. Efter QSL-kapen följer loggarna noterade i rätt tid - SNT.

DANMARK: Stevns LR 100900 b 2 m LEB
R Tidende 101300 k tidnklipp 2 v LEB
Birkerød LR 102300 ste 5v LEB CES BAH
KE R, Herning 102400 pb info tidnklipp
(pb = pocketbok?) 1 v LEB
NRK, Kjøge 102500 b 2 v LEB
Hovedstadens (S)-R 102800 b 3 m LEB
R Horsens 103900 b 1 v LEB
SAIPAN: KFBS 15115 k info sch25 v LEB

SPANIEN: R Color 101200 diplom ste LEB
d 7 v

STORBRIANNIEN: Sunshine R 1017 b CES
k info

BBC R Northampton 1107 ste info cmd CES

SVERIGE: Lunds NR 99100 Verk-k 3 v LEB

URUGUAY: RTV Zorilla de San Martin 1400
b k info sänt rekater CES

ÖSTTYSKLAND: R DDR Ferienwelle 729k LEB

01.00 527 ofta OID med lugn instrumental musik, c/d 02.00, Kärlek BAH
kanal ska vara 531 kHz men före frekvensomläggningen var kanalen 529 KHz. Vid
den tiden kom Schweiz med 500 kW och Algeriet med 600 kW överens om att för
att minska störningarna att ligga snett på 527 och 533 kHz. Det är kanske en
sådan relik som spökar nu?

08.00 558 tisd Laser 558 med information om kommande konserter och 455 CES
Laser Roadshow. Östtysken off tisdagar 08.00 - 11.38!

02.00 580 Iran med gnölsång 3-4 CES

08.30 585 BBC Radio Solway med nyheter under ORF CES 222

08.20 585 France Inter Paris med lugn kvinnlig DJ på morgnar CES 222
RNE puttrar i bakgrunde och över all dånar ORF med klassi

01.50 621 RNE/Kanarieöarna med flamenco CES 444

02.10 738 Radio Nova spelade Frankie Goes To Hollywood CES 444

02.15 750 4/11 Radio Caracas med Ray Parker Jr och Matthew Wilder CES 3-4

08.15 792 VoA/Kavalla refererade från presidentvalet CES 444

08.35 792 BBC Radio Foyle med lokala nyheter CES 3-4

08.15 792 Chiltern Radio med fartigare morgonshow med musik, CES 2-3
hörs bättre vid midnatt

02.10 840 18/11 Radio Caribbean Int med calypso, splattad CES 2-3

02.20 860 18/11 Radio Mundial lirade Art Company "Susanna" CES 232

02.45 950 4/11 Radio Vision 950 med sedvanlig YV-musik CES 333

18.00 981 RTA verkar ha pena popkanalen här, kvinnlig DJ CES 444

03.00 1020 4/11 Radio Mundial Margarita med reklam och sångjingle CES 333

02.50 1100 18/11 Radio Globo, SP med sedvanliga ekoharanger CES 2-3

02.30 1210 nattl. Radio Caribbean Int bättre här med calypso/souca CES 3-4

02.30 1220 ofta Radio Globo, RdJ refererade Flamencomatch i fotis CES 444

03.00 1251 Saxon Radio med gemensam v/m med Radio Orwell CES 333

03.20 1470 Radio Liberacion med venezuelansk musik CES 343

19.15 1481 Dubai med lugnt tal och orgelmusik CES 544

- Det är en förfärlig handstil du har. Den är ju alldeles oläslig.

- Det gör inget. Jag ska bli läkare.

03.25	1557	Hereward Radio med "Never ending story" med Limahl	CES 433
19.35	1611	som inte är någon ny företagare i stil med Kapp-Ahl	
		Vatikanradion med förkunnelse på skumt språk. De	CES 444
		kanske skumläser ur bibeln?	
11.05	6199	28/10 Radio Apollo spelade Barbara Fowler "Come and get	CES 243
		11/11 my lovin'" även DX-tips om Future World Radio. I	BAH
		en sändning ägnades 5 minuter åt nya adresser	LEB
11.40	6206	18/11 FRS Holland/Delmare tillbaka, spelade U2	BAH CES 454
12.15	6210	sänd TWR/Monaco på tyska med otroligt lådigt ljud!	CES 444
11.45	6230	18/11 BRI lirade Status Quo "The wanderer" Diop-låten	CES 242
11.45	6233	18/11 Radio Big Brother talade om fri radio i England	CES 444
11.55	6237	7/10 Radio Tonair med George Baker Selection	BAH 3-4
11.50	6238	18/11 DID spelade Beatles med amodulation	CES 552
11.00	6240	28/10 Wonderful Free Radio London lär sändas av ECC,	BAH 344
		18/11 ofta kvinnlig DJ och John Englandsnutt	CES
10.50	6240	11/11 UK Radio Int med kvinnlig DJ och hårdrock	BAH
11.00	6251	Vatikanradion har kapat ner en kilohebtz	CES 555
11.50	6263	7/10 Radio Krypton lirade David Bowie, även 18/11	BAH CES 2-3
10.15	6302	28/10 Radio Brigitte med dålig modulation, brum, spelade	BAH 3-4
		Atlantis med The Shadows och Searchin' med Hazel O'dean	
11.10	6910	Radio Dublin dammade av Bobby Goldsboro "Honey"	CES 344
12.00	7295	Radio Victoria/RMI hörs fortfarande regelbundet	CES 444
12.25	7310	28/10 Future World Radio är ny station med transistorsän-	CES 4-5
		dare och samma adress som KBC, med oldies som Earth and Fire	BAH
12.00	7315	18/11 FRS Holland öppnade här med klockor	CES 3-4
11.40	7323	28/10 OJD med nonstopmusik, bl.a. Queen "Radio Ga Ga"	CES 444
10.10	7325	28/10 ABC Radio med något som påminde om David Bowie	BAH 1-2
11.20	7330	28/10 Radio Atlantic 2000 var det förmodligen som spelade	CES 232
		Michelle i franskt program, Dedemsvaartadressen användes	
11.10	7345	28/10 Radio Batilda med fin signal och Arnies Love på	BAH 444
		18/11 spellistan, även på FM i Hannover	CES LEB
10.35	7350	14/10 KBC med Wham, Miami Sound Machine etc, kallade sig	BAH 3
		28/10 "Mighty KBC", annonserade sändning från Belgien	
11.20	7355	28/10 KBC körde repris här, adress i Arnhem	CES BAH LEB 454
11.30	7375	28/10 Crystal Radio med DJ Patti Smith	CES 333
22.00	7424	21/9 Radio Syd med sändning via Cable & Wireless Ltd i	LEB 3
		Gambia för SM-deltagarna. Kl. 22.15 slutade man här och gick över till 7485 &	
		22.30 var det slut med det hela. PTP-firman är nu förstärkt i Gambia men	
		Cable & Wireless finns i många länder. De är dock svårflörtade på QSL och har	
		därför i DX-kretsar kallats Cable & Hopeless. I detta fallet går det lätt att	
		få svar direkt från Radio Syd. Stationen sänder från f.d. cementfabrik.	
11.15	7445	ofta Radio 101 från Belgien (?) sänder varje söndag och	BAH 233
		Hörs med varierande styrka, även frekvensen varierar lätt.	LEB CES
11.10	9427	11/11 Radio Europa Int med Dee Dee Jackson, dålig modu-	BAH 3
		lation och verkar inte svara på rapporter	
11.00	11416	4/11 Sunrise Radio med soul, även hörd 18/11 kl 10.45	BAH 1-3
		med DX-information i 7 minuter	

Sommar och sol är inte nödvändiga indigridienser för att FM- och TV-båndenska
avge trevliga signaler. Även nu i vintern förekommer det öppningar med tropo.

07.50	90200	ofta BBC/Berlin talade om Falklandsöarna	CES 2-3
07.30	92300	13/11 NRK P2 med nyheter denna tid	CES 444
08.00	93600	12/11 Radio Forces Francais en Berlin slog ut P2	CES 2-3
00.40	93700	3/11 NRK med telefonsamtal i P1:s natradio. En högre	CES 2-3
		norsk radiochef uttalade sig att NRK inte ville sända rena musikprogram natta	
		tid. Då kunde man lika gärna ha en kassetbandspelare påstod han! NRK är knapp	
		past nordens största musikstation.	
18.00	94000	dagl DR Kanal 94 med reportage om sommarkatter	CESs495
08.00	94300	12/11 RIAS dominerade denna dag, annars DR P3 här	CESs444
07.30	97900	Radio Sjuhärad läste berättelser på dialäkt	CES 495
08.10	98200	12/11 Sender Freies Berlin med trumpethjältar	CES 355

- Det var en svår frossa Johansson har. Ni vill kanske ha en värme flaskas?
- Tack gärna, men i så fall ska den var trestjärnig.

07.50 98500 dagl DR Radio Midt- og Vestjylland med lokalnyheter CES 455
 18.00 98700 12/11 NRK P2 talade om nya media, sen rock'n'roll CES 444
 21.10 99200 2/11 NDR III med klassiskt i stället för rubber funk, CESs544
 gick även på 98,7 MHz

07.45 99550 12/11 Radio Örebro berättade om kommande reportage om tåg-
 fantaster, fortsatte även efter 08.15 då de sänder mer ändde flesta lokal- CESs3-4
 stationer vilket har resulterat i spant förhållande till Riksradien

11.10 100900 3/11 Arkens Radio, Esbjerg med programmet "Seger över LEB 333
 det onda" med Michael Harry. Hördes till cirka 11.30

00.15 100900 3/11 Radio Esbjerg med fredagsbal uppmanade att ringa LEB 355
 in på 124011. Tyvärr tog LEB:s "ekonomiska jag" överhanden så han ringde inte

10.00 101200 3/11 Kolding Nærradio med en "genudsendelse" av en in- LEB 233
 tervju, även på natten som OID.

00.50 101200 3/11 ONR var det troligen som spelade Ghostbusters CES 2-3
 16.00 101500 31/10 BFBS som bäst i stereo utan stereobrus, även hörd LEBs555
 2-3, 11-12/11 och med lustigt program med skumma ljud effekter, även CES
 hörd samtidigt på 93,0 och 97,6 MHz.

07.55 102000 2/11 Radio Århus talade om arbetslöshet, även 12/11 LEB CES 242
 23.40 102400 13/10 Radio 21 med ett snabbt ID innan man dränktes LEB 333
 20.50 102400 2/11 Lokalradio Herning avslutade sin topplista, 21.00 LEB 444
 tog KC Radio över för att sen följas av LRH igen på nattkröken. Sändaren även
 hörd 3/11.

00.55 102700 3/11 Radio Roskilde med spånsktalande radioinspelning CES 2-3
 19.00 103100 2/11 SWF 3 hyffsat i stereo, dock mycket brus då LEBs333
 18.00 103700 12/11 Fredrikshavn lokalradio avslutade med symfonisk pop CES 151
 20.10 103800 2/11 Radio Viborg fiint hela kvällen, för de som väntar LEB 455
 på QSL meddelas att stationen ska trycka upp ett stort kort

22.00 103900 2/11 OID med program om Healing. Bär väl vara HDH Radio LEB 344

Jag undrar hur många som följt lokaltidningarnas råd för att få in när-TV-prog-
 rammen från Köpenhamn. Bl.a. skulle man testa hembyggda antenner, med extra
 antenn på vinden eller i källaren. Det senare gav nog lysande resultat!

18.00 k 21 30/10 ZDF underhåll med Fyrtornet och Släpvagnen, även på CESf2-5
 k 23, 30, 35 och 39 och 2,3,11-16/11. Visade även skylt över atmosfäriska stö-
 rningar. SR brukar visa sådana skyltar när konditionerna är över.

08.00 k 22 31/10 TV2DDR med undervisningsprogram, även 12/11 CES 1-3
 18.30 k 22 2/11 Radio Bremen med lokal deckare, reklamblock etc, då CESf2-4
 klockan blev 20.00 övergick man till ARD:s gemensamma program. Sändarna på
 denna kanal slår ut Vegeholmssändaren 20 km bort. Även 3/11

07.40 k 30 31/10 WDR I med testbild och radiorelä CESf252
 23.40 k 30 12/11 TP2 med hobbymagasin med modellflyg och japanska ro- CES 1-3
 boter, ljud endast från ZDF som slogs om kanalen. Osäker på OIRT-kanalindel-
 ningen på UHF då WRTH är summerisk på det bandet. Kanske listad som k 29?

08.00 k 40 31/10 NDR III/Hamburg med lokal testbild. Även sedd med CESf2-3
 telefonprogram, diskussion om tidnings-TV i Hamburg samt Muppet Show, 3,11-12.

23.30 k 45 2/11 Nederland 2 avslutade ett program om 1:a världskri- LEB 243
 get och informerade om AVRO:s morgonprogram nästa dag.

22.00 k 50 12/11 ARD med en krigsfilm, även 13/11 CESf1-3
 22.00 k 55 3/11 ARD med reportage om kyrkorna och radio-TV med re- CESf2-3
 portage från stationer i Sydtyrolen och kabelförsöken i Dortmund och München.

Det har varit ett par fina öppningar i början av november och speciellt mån-
 dagen den 12/11 var lysande. Det var då öppet i de flesta riktningar och jag
 undrar hur mycket som hade hörts om jag inte varit hänvisad till en central-
 antenn på FM. Med de styrkor som Radio Örebro uppvisade snett i bakriktning-
 en måste mycket ha gått om man haft en riktantenn med rotor. Vidare så använ-
 der jag för DX-bruk TV-antennerna som sitter på balkongen. Det gör att huset i
 vissa riktningar skärmar av så att jag inte ser de vanliga östtyskarna på ka-
 nal 8, 11 och 29 utan enbart sporadiskt ser den betydligt avlägsnare sändaren
 i Leipzig på kanal 22. Lars Eriksson har utvidgat sin utrustning då han inhan-
 dlat en begagnad rotor till sin 8-elementsantenn för FM. Loggare var denna gå-
 ngen BAH med Kenwood R600, loop, CES med modifierad Trio, FET-loop, PhilipsTV
 och modifierad Kenwood stereo samt LEB med Drake 9PR-4, 60 m lw, Luxor 3093,
 8-elementantenn med rotor samt Luxor TV med UHF-antenn riktad söderut.
 Boxaren kallades korsordet - in lodrätt, ut vågrätt.

/CES

Topplistor - Topplistor

Radio Öresund Topp 20 den 27 januari

1. 1 IWANT TO KNOW WHAT LOVE IS, Foreigner
2. 3 DO THEY KNOW IT'S CHRISTMAS? Band Aid
3. 2 ONE NIGHT IN BANGOK, Murray Head
4. 4 EVERYTHING SHE WANTS/LAST CHRISTMAS, Wham!
5. 9 KILLER ON THE RAMPAGE, Mystic Rhythms
6. 6 LIKE A VIRGIN, Madonna
7. 11 SEXCRIME 1984, Eurythmics
8. 15 WOODPECKERS FROM SPACE, Video Kids
9. 5 FOREVER YOUNG, Alphaville
10. 8 I FEEL FOR YOU, Chaka Khan
- 11.14 THE RIDDLE, Nik Kershaw
- 12.13 LOVERBOY, Billy Ocean
- 13.20 KAO BANG, Indochine
14. 7 NO MORE LONELY NIGHTS, Paul McCartney
- 15.Ny S.O.S. Eumir Deodato
- 16.19 I SHOULD HAVE KNOWN BETTER, Jim Diamond
- 17.10 THE NEVER ENDING STORY, Limahl
- 18.16 SUSSUDIO, Phil Collins
- 19.12 GHOSTBUSTERS, Ray Parker Jr
- 20.Ny THE POWER OF LOVE, Frankie Goes to Hollywood

Utslagna

IF THIS IS IT, Huey Lewis & The News
THE WILD BOYS, Duran Duran

Speglar skivförsäljningen i Helsingborg. Sänds söndagar kl 14-16 på 99,2 MHz i Helsingborg

Tracks Topp 20 i P3 den 26 januari

1. 2 I WANT TO KNOW WHAT LOVE IS, Foreigner
2. 1 DO THEY KNOW IT'S CHRISTMAS? Band Aid
3. 3 EVERYTHING SHE WANTS, Wham!
4. 20 ALL THROUGH THE NIGHT, Cyndi Lauper
5. 7 BODY ROCK, Maria Vidal
6. 9 THE POWER OF LOVE, Frankie Goes to Hollywood
7. 5 THE RIDDLE, Nik Kershaw
8. 4 LAST CHRISTMAS, Wham!
9. 8 EVERYTHING MUST CHANGE, Paul Young
10. 6 KAO BANG, Indochine
- 11.Ny EASY LOVER, Philip Bailey
- 12.19 THIS TIME I NEED YOU, Brenda Russell
- 13.12 CHANGE YOUR MIND, Raff
- 14.18 INVISIBLE, Alison Moyet
- 15.17 LIKE A VIRGIN, Madonna

- 16.14 BLÅ DECEMBER, Per Gessle
- 17.Ny VALOTTE, Julian Lennon
- 18.11 LAY YOUR HANDS ON ME, Thompson Twins
- 19.Ny SUSSUDIO, Phil Collins
- 20.Ny SLICE ME NICE, Fancy

Utslagna

FOREVER YOUNG, Alphaville
WILD BOYS, Duran Duran
VARJE LITEN DROPPE REGN, Herreys
SHOUT, Tears for Fears

Lyssnarna röstar fram listan. Tracks sänds i P 3 på lördagar kl 18.15 till 20.00.

CNS Topp 10 i Malmö den 27 januari

1. Ny CENTERFIELD (LP), John Fogerty
2. 4 AGENT PROVOCATUER (LP), Foreigner
3. Ny I WANT TO KNOW WHAT LOVE IS, Foreigner
4. 1 DO THEY KNOW IT'S CHRISTMAS, Band Aid
5. 3 FOREVER YOUNG, Alphaville
6. NY SEXCRIME 1984, Eurythmics
7. NY SUSSUDIO, Phil Collins
8. 2 CHESS (LP), Div artister
9. NY THE POWER OF LOVE, Frankie Goes to Hollywood
- 10.NY 1984 (LP), Eurythmics

Speglar skivförsäljningen i Lund, Malmö och Trelleborg. Sänds över närradion i Malmö kl 18 söndagar på 9,2 MHz.

Radio Kronoberg Topp Tio-lista 25 jan

1. 1 I WANT TO KNOW WHAT LOVE IS, Foreigner
2. 3 THE POWER OF LOVE, Frankie Goes to Hollywood
3. 4 I FEEL FOR YOU, Chaka Khan
4. 2 WOODPECKERS FROM SPACE, Video Kids
5. 5 ONE NIGHT IN BANGOK, Murray Head
6. 9 BODY ROCK, Maria Vidal
7. 6 THE WILD BOYS, Duran Duran
8. 8 DREAMER, Europe
9. 7 FOREVER YOUNG, Alphaville
- 10.NY Treat HER LIKE A LADY, Temptations

En jury röstar fram listan varje fredag kl 17.15-18.00 i Radio Kronobergs program.

DX-Gnistan tar radio på allvar!

Disco 91 Top 30 den 27 januari

1. 1 IN THE EVENING, Sheryl Lee Ralph
2. 3 ONLY YOU, Savage
3. 2 I WANT TO KNOW WHAT LOVE IS, Foreigner
4. 5 LOVE LIGHT IN FLIGHT, Stevie Wonder
5. 4 LOVERBOY, Billy Ocean
6. 6 A GENTLEMAN, Randy Hall
7. 13 CITY GIRL, Ronnie Laws
8. 8 HOW OLD ARE YOU? Mike Mission
9. 7 BUSTED UP ON LOVE, Fiona Franklyn
10. 10 DO WHAT YOU DO, Jermaine Jackson
11. 11 EASY LOVER, Philip Bailey
12. 16 ...AND THE PLAYED OUR SONG, Arnica Boller
13. 18 EAT YOUR HEART OUT, Paul Hardcastle
14. 14 SATISFACTION, Laura Branigan
15. 15 AIN'T NOBODY, Rufus & Chaka Khan
16. 26 SOMEONE LIKE YOU, Cashmere
17. 27 THIS IS OUR NIGHT, Staple Singers
18. 28 BEET A FREAK, Gap Band
19. 9 DISCO BAND, Scotch
20. Ny FIRE IN THE SKY, Deodato
21. Ny HEARTLESS, Evelyn Thomas
22. 22 HEY, HEY GUY, Ken Laszlo
23. NY SUSSUDIO, Phil Collins
24. 24 DON'T STOP, Jeffrey Osborne
25. 25 20/20, George Benson
26. NY TOUCH, Secession
27. NY RUN FOR COVER, Steve Grant
28. NY NEVER GONNA LOVE AGAIN, Chris Owen
29. NY MIN I NATT, Paul Rein
30. 17 KILLER ON THE RAMPAGE, Mystic Rhytm

Utslagna

THIS TIME I NEED YOU, Brenda Russell
BODY ROCK, Maria Vidal
KALIMBA DE LUNA, Tony Esposito
YOU LITTLE BROTHER, Nolan Thomas
LIKE A VIRGIN, Madonna
SUMMER IN THE STREET, Carrie Lucas
J'AI ME L'AMOUR AVEC TOI, Debbie Davis

En jury röstar fram de populäraste låtarna i Stockholm/Järva. Sänds på söndagar kl 14.00-15.30 på 91.1 MHz över Järvasändaren i Stockholm.

(c) Disco 91, Box 81 91, 163 08 SPÅNGA

Får inte kopieras eller sändas i radio utan tillstånd från Disco 91.

DX-Gnistan för folk i etern !

Topp 10 Skövde Ungradio 30 januari

1. DO THEY KNOW IT'S CHRISTMAS, Band Aid
2. I WANT TO KNOW WHAT LOVE IS, Foreigner
3. ONE NIGHT IN BANGOK, Murray Head
4. THE RIDDLE, Nik Kershaw
5. FOREVER YOUNG, Alphaville
6. IF THIS IS IT, Huey Lewis and the News
7. LIKE A VIRGIN, Madonna
8. JUST ANOTHER NIGHT, Mick Jagger
9. CALIFORNIA GIRLS, David Lee Roth
10. LAST CHRISTMAS, Wham!

Speglar skivförsäljningen i Skövde. Sänds i Skövde närradio på onsdagar kl 19.00-21.00 på 93,3 MHz.

Radio Örebro Toppen 24 januari

1. 1 DO THEY KNOW IT'S CHRISTMAS, Band Aid
2. 4 I WANT TO KNOW WHAT LOVE IS, Foreigner
3. 10 SEXCRIME 1984, Eurythmics
4. 3 NEVER ENDING STORY, Limahl
5. 12 FOREVER YOUNG, Alphaville
6. 8 WOODPECKERS FROM SPACE, Video Kids
7. 5 LAST CHRISTMAS, Wham!
3. 7 LIKE A VIRGIN, Madonna
9. 9 ONE NIGHT IN BANGOK, Murray Head
10. NY I FEEL FOR YOU, Chaka Khan

Sänds varje torsdag 06.40-07.00 med fortsättning 07.10-07.30 på 99.55 MHz.

Radio Öresund Topp 100 1984

Följande hitlista sändes över Radio Öresund den 25 december. Den är en sammanställning av de populäraste skivorna i USA, Storbritannien och Sverige, baserad på försäljningslistorna i respektive land.

1. I JUST CALLED TO SAY I LOVE YOU, Stevie Wonder
2. GHOSTBUSTERS, Ray Parker Jr
3. Hello, Lionel Richie
4. WAKE ME UP BEFORE YOU GO-GO, Wham
5. SELF CONTROL, Laura Branigan
6. AGAINST ALL ODDS, Phil Collins
7. 99 LUFTBALLONS, Nena
8. RELAX, Frankie Goes to Hollywood
9. WHAT'S LOVE GOT TO DO WITH IT, Tina Turner
10. CARELESS WHISPER, George Michael
11. GIRLS JUST WANT TO HAVE FUN, Cyndi Lauper
12. STREET DANCE, Breakmachine

13. TIME AFTER TIME, Cyndi Lauper
14. BIG IN JAPAN, Alphaville
15. SOMEBODY'S WATCHING ME, Rockwell
16. DANCING IN THE DARK, Bruce Springsteen
17. WHEN DOVES CRY, Prince
18. ONLY YOU, Flying Pickets
19. I FEEL FOR YOU, Chaka Khan
20. MY OH MY, Slade
21. THE NEVER ENDING STORY, Limahl
22. NO MORE LONELY NIGHTS, Paul McCartney
23. JUMP, Van Halen
24. PURPLE RAIN, Prince
25. THE REFLEX, Duran Duran
26. MISSING YOU, John Waite
27. OWNER OF A LONELY HEART, Yes
28. LIKE TO GET TO KNOW YOU WELL, Howard Jones
29. LET'S HEAR IT FOR THE BOY, Deniece Williams
30. SOUNDSLIKE A MELODY, Alphaville
31. RADIO GA GA, Queen
32. GUARDIAN ANGEL, Masquerade
33. DRIVE, The Cars
34. FOOTLOOSE, Kenny Loggins
35. BEAST OF BURDEN, Bette Middler
36. JOANNA, Kool and the Gang
37. TWO TRIBES, Frankie Goes to Hollywood
38. CARIBBEAN QUEEN, Billy Ocean
39. KARMA CHAMELEON, Culture Club
40. JUMP FOR MY LOVE, Pointer Sisters
41. RUN RUNAWAY, Slade
42. LOVE SOMEBODY, Rick Springfield
43. TALKING IN YOUR SLEEP, The Romantics
44. BREAK MY STRIDE, Matthew Wilder
45. AUTOMATIC, Pointer Sisters
46. NEVER NEVER, Assembly
47. FREEDOM, Wham
48. I WON'T LET THE SUN GO DOWN ON ME, Nik Kershaw
49. AGADO, Black Lace
50. TO BE OR NOT TO BE, Mel Brooks
51. HERE COMES THE RAIN AGAIN, Eurythmics
52. STAY THE NIGHT, Chicago
53. HOLD ME KNOW, Thompson Twins
54. HARD HABIT TO BREAK, Chicago
55. THE WILD BOYS, Duran Duran
56. ISLANDS IN THE STREAM, Dolly Parton & Kenny Rogers
57. LIKE A VIRGIN, Madonna
58. DIGGI-LOO DIGGI-LEY, Herreys
59. SUSANNA, Art Company
60. LET'S GO CRAZY, Prince
61. SAY SAY SAY, Paul McCartney & Michael Jackson
62. STATE OF SHOCK, Jacksons
63. PEOPLE ARE PEOPLE, Depeche Mode
64. NOBODY TOLD ME, John Lennon
65. SHE BOP, Cyndi Lauper
66. ONE NIGHT IN BANGKOK, Murray Head

67. BREAKDANCE PARTY, Breakmachine
68. I WANT TO BREAK FREE, Queen
69. SAD SONGS, Elton John
70. MASTER AND SERVANT, Depeche Mode
71. OH SHERRIE, Steve Perry
72. TOUCH BY TOUCH, Diana Ross
73. HEY YOU THE ROCKSTEADY CREW, Rocksteady Crew
74. I CAN DREAM ABOUT YOU, Dan Hartman
75. THRILLER, Michael Jackson
76. EYES WITHOUT A FACE, Billy Idol
77. OUT OF TOUCH, Daryl Hall & John Oates
78. THE WAR SONG, Culture Club
79. WHITE LINES, Grandmaster & Melle Mel
80. FOREVER YOUNG, Alphaville
81. WHAT IS LOVE, Howard Jones
82. THE RIDDLE, Nik Kershaw
83. BLUE JEAN, David Bowie
84. I SHOULD HAVE KNOWN BETTER, Jim Diamond
85. DANCE HALL DAYS, Wang Chung
86. INFATUATION, Rod Stewart
87. AN INNOCENT MAN, Billy Joel
88. TORA TORA TORA, Numero Uno
89. A ROCKING GOOD WAY, Shakin Stevens & Bonnie Tyler
90. PRIDE, U 2
91. TO ALL THE GIRLS I'VE LOVED BEFORE, Julio Iglesias & Willie Nelson
92. IF THIS IS IT, Huey Lewis and the News
93. YOU MIGHT THINK, The Cars
94. SMALLTOWN BOY, Bronsky Beat
95. SUNGLASSES AT NIGHT, Corey Hart
96. BREAKIN', Ollie and Jerry
97. LUCKY STAR, Madonna
98. RUNNING WITH THE NIGHT, Lionel Richie
99. TOGETHER IN ELECTRIC DREAMS, Giorgio Moroder with Philip Oakey
100. DOCTOR DOCTOR, Thompson Twins

Under strecket

THE HEART OF ROCK'N ROLL, Huey Lewis and the News
 MISS ME BLIND, Culture Club
 LET THE MUSIC PLAY, Shannon
 BETTER BE GOOD TO ME, Tina Turner
 THAT'S LIVING ALLRIGHT, Joe Fagin
 WOULDN'T IT BE GOOD, Nik Kershaw
 IT'S A MIRACLE, Culture Club
 YOU TAKE ME UP, Thompson Twins
 HOLE IN MY SHOE, Neil
 SHINE, Frida

Underlag: Billboards Hot 100 (USA)
 Music Weeks Top 75 (Storbri
 tannien)
 Sverige? GLF:s Top 20 1:a halvåret
 84
 Radio Öresunds Top 20 2:a
 halvåret 84,

ÖVER GRÄNSERNA.

Dags för en ny upplaga av "Över gränserna" sidorna. Jag får be så hemskt mycket om ursäkt för rubriceringen enligt ovan vilket kanske ser lite väl spartanskt ut, men det hela beror på att jag precis har flyttat till en ny lägenhet och i röran har jag inte kunnat hitta originalsidan till de här sidorna. Man tager alltså vad man haver. Till den här gången skall jag som så ofta annars inleda med ett klipp ur den synnerligen utmärkta amerikanska tidskriften "Review Of International Broadcasting". Artikelnen som skall inleda behandlar Sydamerika och närmare bestämt Argentina.

FRITT FRAM PÅ ARGENTINSK RADIO?

Sedan ett halvår tillbaka drygt så förekommer det ett flertal debatt- och opinionsbildande program i den argentinska radion och inte minst på MV-bandet. Detta i landet där det bara några månader tidigare skulle ha varit rent livsfarligt att föra fram många av de synpunkter som nu förs fram och som tidigare var helt tabubelagda. Dessa program görs av nyhetsjournalister med olika politisk inriktning. Den station som kanske är bäst känd för den här typen av program just nu är LR3 Radio Belgrano i huvudstaden Buenos Aires och som opererar på 6090 kHz KV i 49 metersbandet samt 950 kHz MV.

Stationen sänder t.o.m. ut program som kan uppfattas som fientligt inställda till den nuvarande regimen i Paraguay. Programmet innehåller regelbundna inslag med intervjuer av personer i exil och från partier som förbjudits att verka i landet och som förespråkar en helt annan politik än den som förs av den nuvarande regimen. Programmen kryddas med folk musik av s.k. "Guarani" typ vilket är en musikstil som är helt annorlunda den som brukar sändas ut över Radio Nacional del Paraguay.

Endast över MV-bandet

Det som verkar något förvirrande med det här programmet är att det sänds på lördagar och enbart över mellanvågsbandet och inte vilket man skulle ha väntat sig om stationen verkligen hade haft ambitionen att tilldra sig lyssnare i grannlandet, över kortvågssändaren på 6090 kHz. Som det är nu är det tveksamt om folk i Paraguay överhuvudtaget har en möjlighet att höra programmet. Men kanske vill man inte utmana ödet för kraftigt och nöjer sig alltså med att enbart sända ut programmet över MV-sändaren.

Ett annat program är "Mes de Cremos" (Trosnässan) som sänds på söndagar kl 00.30-02.00 i vilket religiösa frågor behandlas inom ramen för en judisk kristen religiös debatt på ett synnerligen liberalt sätt. I programmet släpps lyssnare fram som fritt får föra fram sina tankar och åsikter och ställa olika frågor.

"Sin Anestsia"

Utan bedövning eller "Sin Anestesia" heter ett program som befattar sig med nationella nyheter av betydelse. Programmet som sänds på fredagar kl 10.00-12.00 presenteras utav den mycket kontroversielle personligheten Sr Eduardo Aliverti som t.ex. den 13 juli i fjol överraskade lyssnarna genom att inleda sitt program med stationsanrop från Radio Sandino i Nicaragua.

Han passade också på att sända ut ett flertal klipp från stationens program inkluderande en hälsning från Radio Sandino i Nicaragua till Radio Belgrano i Argentina! Aliverti förklarade att detta program ingick som en del i ett större projekt som han nyligen startat och som innebar ett regelbundet programutbyte mellan olika latinamerikanska länder och radiostationer. Detta program torde utgöra en veritabel guldgruva för den som sysslar med att samla stationsanrop från olika latinamerikanska stationer och då inte minst s.k. "progressiva" stationer.

Till sist ett program som kallas för "Mañana Tarde y Noche" som är ett annat högeligen opinionsbildande program och som för närvarande kör en programserie behandlande statskupper i Argentina. Serien torde vara ganska så lång.

DÅLIGT DX-PARTY LINE?

Många är de lyssnare som har reagerat på den nuvarande kvaliteten på DX-programmet från Voice of the Andes i Ecuador eller HCJB. Som bekant slutade nyligen den gamla redaktören Clayton Howard att presentera programmet och sedan ett drygt halvår tillbaka är det alltså John Beck som presenterar programmet. Debatten om hans sätt att ta över programmet har gått hög inte minst bland amerikanska DX-are i tidningen "Review of International Broadcasting". I det senaste numret ser vi t.o.m. ett inlägg från en DX-are som förklarar att han inte ens var en stor fan av Clayton Howards sätt att presentera programmet.

Tidigare kännetecknades programmet av enträget tjtande av uppgifter, upprepningar, felsägningar och långa pauser men om detta var irriterande tidigare så är det faktiskt ännu värre nu. Efter att ha hört på John Beck i ett par månader kan man äntligen börja uppskatta vad Clayton Howard ändå gjorde med sitt program för den internationella DX-skaran. Det verkar precis som om man nu har så mycket programtid avsatt till DX-Party Line att John Beck inte riktigt vet hur han skall fylla ut den. Programmet är fyllt av specialinslag med lite av varje för de flesta intresseinriktningar men sanningen att säga så verkar det som om Beck väljer att gå utanför ramen för programmet och göra sina egna specialinslag.

I stället för de inslag som skall förekomma enligt programschemat har John kört ut långa och uttråkande stationspresentationer vilka består av en paussignal och en uppläsning av stationens adress till vilken man kan skriva om man vill skriva lyssnarrapporter till de respektive stationerna. Ett annat stående inslag i programmen har varit en guidad tour till HCJB:s antensystem i Pifo vilken avslutades i början av november. En programserie som verkligen inte heller var särskilt givande alldeles särskilt som man inte precis haft ambitionen att på ett enkelt sätt förklara funktionen på det nya antensystemet utan rundturen mer eller mindre gick ut på att förklara på vilka berg antennerna var belägna och hur utsikten såg ut därifrån!!

En annan negativ aspekt med programmet är dess tidsbundenhet eller snarare, brist på aktualitet. Detta är bara spekulation men det är helt klart att många av de tips och inslag som förekommer är ganska inaktuella när de sänds ut i programmet och det kan bero på att HCJB har problem med postgången till Ecuador. Jämför man med andra DX-program som sänds direkt från Nordamerika som t.ex. Glenn Hausers "World of Radio" så innehåller detta mycken mer aktuell intressant DX-information. Detta är möjligt inte minst med tanke på att Glenn Hauser kan nås av sina bidragsgivare bara genom att de behöver lyfta på en telefonlur och slå på nummerskivan.

I John Becks och DX-Party Lines fall är detta program i lika hög grad beroende av bidrag och lyssnarmedverkan. John Beck har förklarat att det tar ca. 1 månad för post att komma från Nordamerika till Ecuador via flyg. Med ytpost tar det ännu längre tid. Detta kan vara förklaringen till att programmet är så torftigt och att många av specialinslagen enligt programschemat inte förekommer. De har kanske helt enkelt inte hunnit komma fram till stationen innan de skall sändas! Under alla omständigheter tycker man dock att det borde finnas möjlighet för John Beck och HCJB att komma runt de här problemen om man nu verkligen är intresserade av att sända ut ett högklassigt DX-program.

En positiv sak är i alla fall att John Beck till skillnad från Clayton Howard inte slösar en massa tid på att tala om hur snyggt HCJB:s "Nya special-QSL-kort är" varje vecka. Detta vägs dock upp av det faktum att Beck varje vecka läser upp vilka som har blivit medlemmar i HCJB:s egen DX-klubb ANDEX under den gångna veckan. Är det nu så att Beck har svårt att fylla programtiden så kan det ju vara ett intelligent sätt att fylla ut programtiden. Han lär nog inte kunna hinna med att läsa upp alla brev som kommer in till HCJB hur länge han än håller på.

Något som Beck dock är väldigt dålig på är att "tima" programmet ordentligt. Vid upprepade tillfällen har han blivit avbruten mitt i en mening när tiden har tagit slut och stations annonsören kommer in och läser upp aktuell tid och tidssignalen går ut i etern. Känns tråkigt att behöva kritisera det här

programmet som ändock i jämförelse med vad Moskva, Isreal och BBC skickar ut är ett ganska bra DX-program. Om Beck bara kunde tänka igenom sitt program lite bättre, plocka ut de inslag som förtjänar att sändas och sortera bort det andra så skulle programmet mycket väl kunna bli ett av de bättre DX-programmen på kortvågsbanden. Som det är nu så bleknar programmet vid sidan av sådana högklassiga program som "World of Radio" (Radio Earth), Media Network (R Netherlands) och SWL Digest (R Canada International).

Ovanstående kommentarer blandade med mina egna kommentarer om programmet kom ifrån den amerikanska DX-aren John Norfolk i Oklahoma City. Under vintersäsongen har jag själv haft extremt svårt att höra programmet eftersom det är svårt att höra HCJB på kvällstid när programmet annars har gått att få in. HCJB går visserligen även att höra på morgonen på bl.a. 6205 kHz men jag har inte lyckats lura ut när programmet sändas på morgonen numera. Trodde att det var 08.00 på lördagsmorgnar men vid denna tid brukar det endast vara religiösa program. Någon som vet?..

MAGERT DX-PROGRAM FRÅN RFI

När vi nu ändå håller på och diskuterar DX-program så tänkte jag vi skulle ta oss en titt på det s.k. "DX-program" som enligt WRH skall sändas från R France Internationale på söndagar kl 08.45. Programmet är helt på franska och in går i de ordinarie morgonsändningarna på söndagsmorgnarna och förtjänar knappast att kallas DX-program. Snarare kan programmet som heter "Boite Postale 9516" rubriceras som "Tekniska råd till RFI:s lyssnare rörande hur de skall bära sig åt för att höra RFI".

Programmet bygger i hög grad på att lyssnare skriver in och ställer frågor beträffande mottagningen av stationen och ställer frågor med anledning av eventuella uppkomna problem vilket man väl i och för sig även skulle kunnat sluta sig till med ledning av programtiteln "BP 9516" som ju är RFI:s postadress. Inte ett ljud nämns i programmet om mottagning av några andra stationer mer än möjligen om det skulle röra sig om några störande sådana. Helt "ego-fixerat" skulle man alltså kunna säga.

I programmet för två veckor sedan hade man besök av en fransk dam bosatt i Athen som klagade över mottagningen. Hon hade med sig kassetband av mottagningen vilken inte var den bästa och man hade t.o.m. mage att spela upp en bit av inspelningen i programmet! Efter ett par minuters förvirrad diskussion mellan de båda programledarna och den i Grekland bosatta damen konstaterades inte särskilt oväntat att hon nog hade problem med någon form av el. störning vilket i och för sig inte heller var särskilt märkvärdigt eftersom damen som det visade sig råkade bo mitt i centrum av Athen.

Det enda rådet de båda programledarna kunde bistå med i sammanhanget var att damen skulle försöka sätta upp en yttre antenn isolerad från störningskällan. En annan gång läste man upp brev från missnöjda afrikanska lyssnare som klagade över att morgonsändningarna från stationen gick fram väldigt dåligt. Detta var icke desto mindre pinsamt eftersom lyssnarundersökningar har visat att det just är morgonsändningarna som är de populäraste, inte minst i Afrika. Programledarna konstaterade att radiokonditionerna varit ofavorabla den senaste tiden men menade att det "nog snart skulle bli bättre".

Som en kontrast till det här föga uppmuntrande resonemanget återkom programmet följande vecka och innehöll då en intervju med RFI:s korrespondent i Afrika i samband med rapporteringen från bilrallyt Paris-Alger-Dakar. Korrespondenten konstaterade glädjestrålade att det gick alldeles utmärkt att lyssna på RFI över alla möjliga delar av Afrika (åtminstone de delar som han hade besökt) från tidigt på morgonen till sent på kvällen och detta på en väldigt liten fickradio av National Panasonic typ.

Ett annat brev från en afrikansk lyssnare gjorde gällande att det var ständiga problem med mottagningen på vissa frekvenser, sändare startade inte upp i tid och när de väl hade startat upp så var det ständiga avbrott i sändningarna särskilt på tidiga morgnar och sena kvällar. Programledarna medgav då att stationen under de senaste veckorna hade haft väldigt problem inte minst p.g.a. den stränga kylan. Främst var detta ett problem på morgnarna vilket hade sin grund i att kylvattnet till sändarna under natten hade frusit till

is vilket i sin tur gjorde att sändarna inte gick att köra igång efter man paradoxalt nog saknade kylning. Ett annat problem är sändarantennerna. Genom den stränga kylan har oljan i det hydrauliska system som ändrar sändarriktningen på antennerna också frusit till vilket förhindrar ett fritt byte av sändningsriktning. Detta förorsakar problem som bl.a. yttrar sig i att sändningar inte kommer i gång i tid och ständiga avbrott på sändningarna. Bl.a. har jag själv kunnat bevittna hur kvällssändningen på 9790 kHz från kl. 22.15 till 22.50 lidit av ständiga avbrott de senaste veckorna.

Andra program från stationen som måhända är kanske lite mer lyssnarvärda än "DX-programmet" är inte minst morgonprogrammen. Man har nog rätt i sitt påstående enligt ovan att morgonprogrammen är några av de populäraste bland lyssnarna runt om i världen. Det är inte så konstigt eftersom dessa program också är några av de mest lyssnarvärda programmen. Från kl 10.05 på förmiddagen på vardagarna sänds programmet "Crocque Matin" som innehåller mycket fransk populärmusik och en massa småmysigt resonerande av programledaren.

I detta program sänds varje vecka den franska top 10-listan ut, närmare bestämt kl 09.30-10.00 på måndagar samt från kl 10.05-10.25 på fredagar. Efter detta programs slut är det dags för programmet "Mi-Temps Mi-Bemol" som startar varje dag med en halvtimmas fransk radioteater från ca. 11.05 till kl 11.30. Kl 11.30 är det dags för en halvtimmes internationell nyhetssändning "Journal International", kl 12.00 sänds en kort nyhetsbulletin och kl. 12.05 fortsätter programmet "Mi Temps Mi-Bemol".

Detta program innehåller då förutom den tidigare sända radioteatern även detta aktuell fransk populärmusik och även internationell sådan som är populär i Frankrike uppblandat med fasta inslag som t.ex. Biorecensioner - en översikt över de aktuella biograferna inte minst i Paris, intervjuer med regissörer, skådespelare etc, vidare rapporter från Paris nöjesliv i specialinslaget under rubriken "Quel temps fait il en Paris?". Detta inslag har f.ö. tagit sin signaturmeli från filemen "Les Vacances de M Hulot" eller på svenska "Semestersabotören". Detta är nu inte så konstigt eftersom musikstycket som är ett genomgående tema i filmen heter just "Quel temps fait il à Paris".

Kl 12.30 sänds varje dag en "Buletin de Météo-Marin" eller uttryckt på svenska en sjörapport vilket i och för sig inte är det lustigaste inslaget i programmet. Ett desto lustigare inslag i programmet brukade serien "Tin Tin och det svarta guldet" vara. Även detta radioteater men i mycket kortare avsnitt, endast ca. 5-10 minuter. Denna serie är dock tyvärr slut för tillfället. Kl 12.40 sänds "Suite de Jazz" som innehåller aktuell populär jazzmusik. Kl 12.55 sänds en rapport från börserna om aktuella rådande valutakurser. Kl 13.00 är det åter dags för "Journal International" i en halvtimme framåt.

Ett program som kanske inte är fullt så lyssnarvänligt eftersom det innehåller ett minimum av musik, men som icke desto mindre brukar vara väldigt intressant är magasinprogrammet "Carrefour" som sändas kl 14.05 och som innehåller reportage av allehanda slag. Inte minst brukar man fördjupa sig i olika politiska spörsmål från Afrika i det här programmet. Detta var en kort genomgång av vardagsprogrammet från en av världens största internationella KV-stationer "Radio France Internationale". Det är inte utan att man ofta frågar sig att inte denna station lyckas röna större uppmärksamhet från de internationella kortvågsslyssnarna.

Vid sidan om t.ex. BBC erbjuder stationen faktiskt ett ganska brett utbud av program. Inte minst nyhetssändningarna är väldigt lyssnarvärda och då inte minst de halvtimmeslånga "Journal International" som sänds 12.30, 13.00 20.15 och 23.15. Förutom nyheter innehåller programmet en genomgång av de stora franska dagstidningarnas ledarkommentarer i slutet av programmet. Varje timma på heltimen sänds en kort nyhetsbulletin som innehåller de allra senast inkomna nyheterna och som faktiskt till skillnad från BBC inte är lika sega som de 10 minuter långa "World News".

Jaha det var allt vi fick plats med på dessa sidor denna gången. Ni kan gärna skicka in egna bidrag till dessa sidor eftersom det blir lite väl torrt om jag skall sitta här och välja stationer och program helt själv varenda gång.

Fri radio

Vi börjar årets sista fri radio-sidor med lite kompletterande uppgifter om vad som ägde rum i London den 11 oktober.

SOLAR FM - Ny station?

I förra nr:t av DXC berättade vi om en omfattande raid i London som framförallt angrep de olika soul-stationerna som opererar på FM. En del stationer som inte blev stängda, stängde av egen vilja för att avvakta hur det skulle gå för de övriga stationerna. Det blev dock inte lugnt allt för länge, endast 48 timmar efter att de stora stationerna JFM, Horizon blivit stängda var stationerna till baka nästan som om inget hade hänt! Horizon har dock inte hörts under detta namn men istället på samma frekvens kom en station under namnet Solar FM.

Allt talar för att Solar FM är ett nytt namn på Horizon då de använder samma VARG, samma DJ:s och använder t o m samma slogan! Horizon förlorade ca 15 000 pund i utrustning som myndigheterna lade vantarna på. Den person som försvunnit är stationens grundare Chris Stewart som har ansvarat för Horizon's utbud sedan 1981. Enligt uppgifter har Chris själv "kammat in" ca 60 000 pund under de senaste månaderna sedan stationen började med hälso-information. Han har nu uttalat sig ha "fått nog" och efter att ha köpt en Porsche tog han detta beslut! Solar FM (Sound Of London's Alternative Radio) fungerar nu på samarbetsprincip och med Tony Monson som programchef och samtliga DJ:s är avlönade! "Vi har även bättrat på säkerhetsåtgärderna", uppger en talesman för Solar FM. "Anledningen till att vi blev tagna och med så kraftiga mått var att efter 6 månader sedan lagen trädit i kraft hade inget hänt, vidare har vi varit lite slappa vad angår säkerheten".

Stationen menar att huvudanledningen till att myndigheterna plötsligt slog till var att en annan station stört den nystartade IBA-stationen Radio Mercury. Radio Mercury skrev ett brev till berörd myndighet och påtalade att deras sändningar blev störda av "pirat" och man hade inga planer att skifta frekvens. Detta gjorde att myndigheterna gick till aktion.

När Horizon Radio raidades blev DJ C Carlos arresterad och hans skivor på spel listan blev beslagtagna. Han släpptes strax efter är nu tillbaka på den nya(?) SOLAR FM.

Den nya studion ligger i East Dulwich men är inte fullt lika "sofistikerad" som den förra men man använder fortfarande Technics skivspelare bla.

Händelsen rapporterades givetvis i olika tidningar i England. I tidningen Broadcast har bla ex Horizon-ägaren Chris Stewart uttalat sig om att sändningen som gick i luften under råden egentligen kom från en annan studio strax intill det rum som "pejl-personalen" undersökte. Chris tror att det beror på DTI:s inkompetens att de inte klarade av att slå till i rätt lokal. Han har för avsikt att ta upp ärendet i en rättegång för att få tillbaka utrustningen som DTI (Department of Trade and Industry) lade beslag på.

Vi lämnar därmed Solar FM. Mellanvågsstationen Radio Jackie sänder fortfarande på 1332 KHz och hörs ganska bra nattetid i Helsingborg.

RADIO SOUND OF SWITZERLAND

Enligt de senaste uppgifterna har denna stationen inget samhälle med Radio Madison, en annan station som sänder från Schweiz, och lär t o m sända med egen utrustning som har en effekt på 15 watt ERP. Stationen fick ett 50-tal lyssnar-rapporter för sin första sändning den 28 oktober (första egentliga sändningen) SOS avser fortsättningsvis inte enbart sända rena musikprogram utan även talprogram av olika slag. Programformatet kan ev komma till att ändras redan i julhelgen då stationen sänder ett antal extra-sändningar. SOS kan kontaktas via FRS i Dedemsvaart, Holland.

RT

RADIO TELSTAR ex MEBO 2?

En ny holländare på 48mb är Radio Telstar som hörts vid ett flertal tillfällen även lördagar. Stn använder gamla Mebo 2 adressen: Postbus 59, 7260 AB Ruurlo.

NY QRG ÖNSKAS!

Radio Milano International är f n på utkik efter en ny frekvens på 41mb eftersom sändningarna på 7295 KHz ofta störs av Radio Moskva. Själv har jag märkt något som verkar vara en störsändare, speciellt eftermiddagarna och kvällar. Ev kan 7145 KHz bli aktuell. RT

1332 KHz POPULÄR QRG I SCOTLAND

På söndagskvällar sänder Radio Telstar Int'l med 150 watt och den fd kortvågsstationen Radio Lynda brukar även denna frekvens med ca 120 watt och det äger rum söndagar 00:00-03:00. Att kunna plocka in den här stationen i Norden är nog tämligen osannolikt med tanke på att Radio Jackie sänder på samma frekvens och om jag inte missminner mig har RJ en något högre effekt. RT

RADIO COLUMBIA I ROTTERDAM TILLFÄLLIGT STOPPAD

Radio Columbia är en reklamfinansierad FM-station i Rotterdam som nyligen blev räddad av RCD (Radio Controle Dienst). Rådenägde rum den 26 november i del av R'dam som heter Schiebroek. S var en liten by för sig själv fram till 1941 när bla tyskarna gjorde det till en del av Rotterdam.

Radio Columbia har under en 2 års period blivit räddad sammanlagt vid 8 tillfällen, varav 6 under de senaste tre månaderna. Den här gången bestämde sig RCD att inte endast lägga beslag på sändarutrustningen utan försökte sig även på stationens antenn. RCD anlände till stationens QTH + en stycken brandbil! Trots denna bandbil lyckades man inte få ner antennen som var uppsatt på en hög mast som i sin tur var placerad på taket av ett hyreshus. Enligt en tidningsartikel så avsåg RCD att göra ett nytt försök om några dagar. Som de flesta större stationerna i Holland som blir räddade så innebär ett beslagstagande inte något katastrofalt då man tack vare reklam kan fortsätta och talesman för stationen uppgav till lokaltidningen att man hoppades vara tillbaka om någon vecka! Polismännen som fick i uppgift att ta hand om den person som fanns på platsen var tydligen trogna lyssnare av Columbia då man bar stickers från stationen på sina uniformer! Jan West, R'dam + tidningsurk.

HOLLAND - EUROPAS LEDANDE PIRAT-LAND?

Enligt den holländska radiokontrolltjänsten, som är en del av det holländska televerket, finns det upp emot 80 000 piratradiosändare i Holland idag. Många av dem är rena amatörpirater, som sänder mycket oregelbundet, men andra opererar helt professionellt. Antingen är de ideella - de kan vara politiska, feministiska etc eller givetvis kommersiella stationer som täcker hela landsänder eller städer.

En liten, men välskött, kommersiell station, kan utan vidare dra in 15000 kronor per vecka! En stor station kan tjäna ordentligt med pengar och många av de

här stationerna är väletablerade och har stort folkligt stöd. Nyligen skulle radiokontrolltjänsten stänga en populär stn i östra Holland. DJn grep mikrofonen och meddelade lyssnarna "Nu kommer dom". Hundratals uppretade radiolyssnare hindrade att stationen stängdes. Men en dag senare kom 250 poliser. Det finns inte

radio

MW
NW
FM

STEREO

TONAIR

INTERNATIONAL

CALLING DX'ers

Postbus 21

7010 AA

GAANDEREN

HOLLAND

bara radio-"pirater" i Holland, även post-pirater som konkurrerar med holländska postverket! Myndigheterna gör inte alltför stora ingrepp mot radiostationerna. "Regeringen ska lägga sig i så lite som möjligt" säger Robin Linschoeten parlamentsledamot för högerliberala regeringspartiet VVD. "Folk vill ha frihet Men de starka sändarna kan ju störa exempelvis flygets radiotrafik och därför måste de, tyvärr, stoppas". hämtat från "Dagens Industri" av den 8 oktober.

RADIO DYNAMO - STATION MED ANTENNPROMBLEM

Denna notis borde egentligen ha hamnat på annan plats i tidningen då det rör sig om en legal station, även om den tidigare varit "illegal". Detta är en stn i Belgien som under ca 2½ års tid sändt utan licens på FM. Nyligen erhöll stationen sin licens men drabbades av problem i form av kraftiga vindstyrkor som gjorde att antennen gav vika. Delar av masten hamnade på studiobyggnaden men ingen skadades. 50 minuter senare fick man upp en provisorisk antenn och sändningarna kunde fortgå, dock med lägre sändningseffekt. Radio Dynamo sänder från en plats vid namn Knokkeheide och för ev intresserade kan man erhålla en tidning med foto av antennen etc från: Radio Dynamo, West Kapellestraat 400, B-8300 Knokkeheide, Belgien. SCDX

RADIO

KBC

FM
SW

Ytterligare en station som säger sig sända från Belgien är KBC RADIO. Stationens hq finns dock i Holland. Den senaste tiden har stationen blivit alltmer aktiv. Det är ganska svårt att få några närmare upplysningar om stationen som tex sändare o dyl. Troligen så sänder man en del program själv, men även många program sänds via andra stationer. Enligt de senaste uppgifterna i KBC:s Newsletter nr 4 kommer KBC att kunna avlyssnas varje vecka fortsättningsvis under 45 minuter, 11:00-11:45 via den franska stationen Radio Waves International på 7340 KHz.

För eventuella läsare som ännu ej fått tillfälle att bekanta sig med KBC så började stationens historia år 1974. Då hände det i september detta år att ett nytt "sound" kunde höras på FM 101 MHz och med 40 watt. Den 14 juli 1977 blev första räden. Stationen kallade sig till en början KPO men efter en rad döpte man om stationen till KBC. Den 12 september 1977 satte RCD "p" för verksamheten åter igen, vilket följdes upp av ytterligare räden den 30 september 79, 5 mars 1980, 3 maj 1981 samt en 6:e rad som inte ens KBC:s egna medarbetare kommer ihåg. Den 24 december 1983 fick studion i Ede ett mystiskt besök från personal inom RCD som kom för att leta efter en sändare i studion men polis-männen fick lämna studion med tomma händer, vilket givetvis var till stor belåtenhet för KBC-gänget.

Stationens DJ:s är: Carl de Jong, Rob van der Meer, Roger Davis samt Tom de Wit och samtliga personer är även aktiva med KBC-FM. Vad KBC FM nu är för något har jag tyvärr inte lyckats komma underfull med men det är tydligen någon form av FM-service. Roger Davis är samma person som namn på engelska Britain Radio International. Rob och Tom är även involverad i två andra stationer; Rob på en lokal station: Radio Ede och Tom han är DJ på italienska Radio Time. För närvarande är som bekant Time ur luften pga de italienska myndigheternas aktioner mot stationens kortvågssändningar. "Escoposte" vill att Time upphör med sina sändningar på kortvåg men stationen tror att man har möjlighet att ta hem spelet så småningom. Tom de Wit kan då ev höras nattetid på 7110 KHz. Ibland även program från KBC. En del av läsarna har säkert hört Tom's program, blä under den tid då KBC-sändaren på 26m var igång kunde Tom de Wit show höras allt som oftast.

KBC har inte något QSL-kort, utan det är ett kombinerat QSL-brev och info-sheet. Tidigare fanns en liten verifikations-ruta i deras nyhetstidning men som tur var har man upphört med denna något olämpliga metoden. Det är lite omständigt att behöva sätta in en hel tidning i QSL-pärmen! v/s är Tom de Wit.

Som bekant utkommer KBC-gruppen med ett s k "newsletter" minst 4 gånger per år och denna lilla tidning är i A5-format och ca 8 sidor. På dessa sidor står lite blandad fri radio information, både KBC-info och tex en intervju med den tyska pirat-DJ:n Daniel Kay eller Danny Kay som han även kallas då och då. Han har bl a producerat program för hårdrock-stn Radio Gerona och German Music. Radio mfl. Numera är han även aktiv på FRSH, i regel med hård rock musik på programtablån.

The KBC Newsletter skickas till alla som bidrager med nyheter till tidningen eller om Du skickar två IRC till redaktionen. Adressen till både KBC och deras nyhetsblad är i Ederveen med skiljer sig något vad beträffar box-nr:

Om Du vill ha ett ex av KBC Newsletter skriver Du till: G N Productions
Postbus 38
NL-6744 ZG Ederveen

När Du skriver rapporter och brev till KBC, är adressen Postbus 23
NL-6744 ZG Ederveen

KBC Radio kan även kontaktas via en annan adress: Postbus 725
Arnhem, Holland.

FUTURE WORLD RADIO - NY STATION!

Med ett oldie-betonat musikformat har denna nya station från Holland dykt upp på 41mb. Ja, något fullständigt oldie-format är det inte men med låtar som Sugar Baby Love med Rubettes, Summer Night City med Abba är det ju i det närmaste ett oldie-format. Bland de mera heta låtarna märktes nya singeln med Tina Turner som heter Private Dancer.

Vi börjar från stationens begynnelse som inleddes år 1979 då man under namnet RVL Radio sände på FM 95,5 MHz. På den tiden med två olika program som inte är alltför vanligt bland "landbaserade stationer" - popmusik och religiös musik! I mars månad 1982 blev stationen räddad av RGD. Två månader senare var det TV-debut för TVL Television som sände med hela 5 watt på kanal 4 VHF. Numera har man sändningar varje vecka med 10-15 watt och programmen består utav olika sorters filmer, video-snuttar och lokala nyheter som man själv spelar in med hjälp av en portabel videobandspelare.

Sedan den 14:e oktober sänder stationen är på kortvåg och det med en japansk gränka som är heltransistoriserad. Två antenner finns till förfogande, en 1/2-vågsdipol och en s k Hy-gain mobile antenna som används på en bil. Den sistnämnda gör det möjligt för stationen att sända från var de vill. FWR har ingen erfarenhet av kortvågssändningar och man är därför intresserad av att få synpunkter och förslag till sina sändningar. Liksom KBC som f n lånar ut en sändare till FWR, använder man ett kombinerat info-sheet och QSL. Adressen är: Postbus 725, Arnhem, Holland. Några QSL-kort har man alltså inte f n men stickers är på upptryckning.

RADIO 101 i BELGIEN PLANERAR FREKVENSBYTE

Som bekant sänder 101 varje söndag på 7445 KHz, men stationen har besvär med störningar på sin frekvens eller rättare sagt från närbeliggande frekvenser. Det är bl a Moskva och Spanien som orsakar 101-lyssnare en del problem. Inför sommaren 85 kommer högst troligen en frekvensändring att äga rum, bl a 7350 kan komma att bli aktuell. KBC

FRI RADIO I USA

Efter en del råder i våras och under sommaren 84 börjar nu fria stationer dyka upp borta på andra sidan atlanten. Om någon önskar prova lyckan på att dx mot USA, bevaka främst 7400-7450 KHz där det finns en del stationer som tex WIMP 7428 KHz, Radio Sine Wave 7410 KHz etc. Tiden som gäller är omkring 02:00-0500 svensk tid. KBC

FIRA JUL OCH NYÅR MED SPECTRUM WORLD BC!

Spectrum World Broadcasting kommer under perioden 26 december 1984-2 januari 1985 att genomföra maratonsändningar på diverse frekvenser och tider enligt följande schema:

13:00-07:00 6272 och 7710 KHz, 17:00-01:00 ca 3905 KHz SSB den 31 dec + 1 jan
11:00-15:00 9940, 9960, 9965 eller 9985 KHz samt slutligen 24h/dygnet på SSB på en frekvens omkring 13735 KHz.

SCDX

MER JÜLSÄNDNINGAR!

Engelska stationen CRYSTAL RADIO utlovar även dem extra sändningar under julhelgen och extra långt program blir det på annandagen. Crystal har varit aktiv sedan juni 84 och sänder två söndagar i varje månad med en sändningseffekt på 12 watt vilket på en del platser inte ger en alltför stark signal, men sällan lägre än sinpo 33333 skriver Mike Collins på Crystal Radio.
Frekvensen som benyttjas är 7375 KHz och sändningsperioden är på 2 timmar per program. DJ:s är Mike Collins, Bob Barton samt Patti Smith. Formatet är baserat på oldies och rock-musik, framför allt LP-spår samt någon enstaka 45 varvare då och då. Adress till stationen är: 190 Monument Road, Edgebaston, Birmingham, B16 8UU, England

KBC, CES

RADIO EASTCOAST COMMERCIAL ADJÖ!

Den 1 december slog ECC igen butiken för gott. Det har tidigare meddelat att stationen skulle lägga ner men trots detta kommit tillbaka, men nu lär det vara definitivt. Anledning är myndigheternas påtryckningar. Då även denna station låg bakom en del av sändningarna från UK Radio med Kelly Brown kommer även dessa sändningarna att upphöra. Källor uppger att det var ECC som låg bakom de kortvågssändningar som kommit från Wonderful Radio London och det sägs till och med att Norman Nelson på ECC meddelat detta, men nu har de ändrat sig och förnekar det hela!

RT

RADIO 101 i BLÅSVÄDER

Även 101 har råkat ut för en storm och skador uppstod på antennen som gjort det omöjligt att sända de senaste veckorna. Stationen har dock för avsikt att återkomma på 7445 inom kort, om inte något allvarligare fel uppstått.

RT

AIRSPEC STÄNGER IGEN KISTLOCKET - NY TIDNING STARTAR UPP!

Denna engelska tidning har under 1984 gått lite på knän. Det började med att man slog ihop sina påsar med FRS News i Reading och nu lägger Stuart Hardy och Steve West ner Airspec. Denna skrift har helt klart varit en av de bästa inom sitt gebit men det verkar vara något smittosamt i England. Det har funnits ett otal "pirat-tidningar" för några år sedan men har försvunnit en efter en, trots att det finns en relativt hög aktivitet, både kortvåg och mellanvåg. Det var först meningen att tidningen skulle fortsätta men på oregelbunden basis, men istället så tar en annan ny tidning vid. Du som har en prenumeration på Airspec och har fler nummer att erhålla kommer i fortsättningen att få en ny tidning som heter Wavelength. Första numret väntas inom kort, troligen i december månad. Steve West kommer i fortsättningen att assistera Anoraks UK, Stuart återgår till vardagen som en vanlig lyssnare.

Du som inte redan har en prenumeration på Airspec och önskar erhålla den nya tidningen så kan Du fått ett ex mot 2 IRC. Wavelength kommer att ges ut 6 gånger per år och prenumerationsavgiften är för Europa 2.70 pund eller 12 IRC. Adress: P.o Box 5, Hunstanton, Norfolk PE36 5AU. England.

RT

ABC RADIO TRAMORE - NY ADRESS

Ny adress för denna irländska stationen är: ABC Radio, No 4 Arundel Square, Waterford City, Irland.

RT

QSL QSL QSL QSL QSL QSL QSL QSL QSL QSL QSL QSL

Radio 101 - 7444 KHz Folder, stencil, brev
Radio Tonair Int'l - 6238 Stencil, sticker, flagga
Future World Radio - 7315 Brev, stencil
KBC Radio - 7350, 7355 Stencil, newsletter no 4

RADIO ATLANTIQUE 2000

Detta är en av två franska stationer som är aktiva på kortvågsbanden. Denna station sänder sista söndagen i varje månad 10:30-12:00. Sänder normalt på 41 meterbandet - 7330 KHz - har dock nyligen även testat 7800 KHz, utan något resultat än så länge. Adress: Postbus 41, Dedemsvaart, Holland.

FREE RADIO SERVICE HOLLAND - MEDLEMSKAP

FRS Holland har haft en hel del problem med att få ut sina program beroende på att man har varit och fortfarande till största delen är beroende av Radio Delmare's hjälp. Sedan Delmare fick sin station stängd har man haft problem att få sändaren att fungera som den skall. En hel del tester har ägt rum men trots att effekten lär vara 120 watt hörs det inte med likadana styrkor som med den förra utrustningen.

Sedan en tid tillbaka har man även en lyssnarklubb som även utkommer med en tidning som skickas till alla medlemmar. Ett provexemplar erhålles mot 1 IRC och ett års medlemskap kostar ca 3 pund. För mer upplysningar skriv till: FRS Postbus 41, NL-7700AA Dedemsvaart, Holland.

RADIO SPANNINGZOEKER

Detta är en av de verkliga gamlingarna bland stationer i nordvästra holland som utövar sändningar nattetid på mellanvåg. Liksom, nästan alltid, tidigare är ljudkvaliteten mycket bra i jämförelse med många andra stationer inom samma gebit. Senast hördes den nämnda stationen den 1 december omkring 01:45 med mycket stark signal på 1611 KHz. Px:t var av sedvanlig standard dvs lite snack och mycket musik. I stort sett var det äldre pop typ Slade som spelades. Adress är den samma som har använts ett par år: Postbus 578, Hoogeveen, Holland. Svarar med kort och brev.

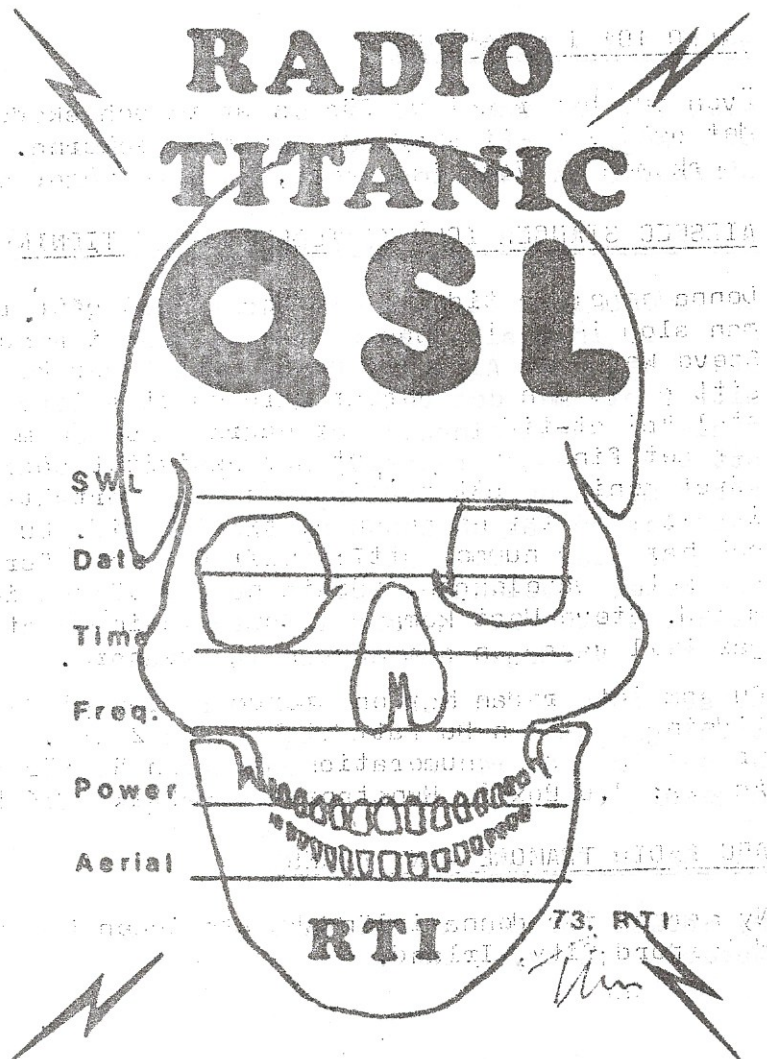
NACHTRIJDER

Det här är även en äldre station som från och till kan höras på 180mb. Den 22 december hördes stationen på 1613 KHz. Programmet var typiskt holländskt, dvs flera låtar i rad inkl pause emellan och ett par id:s här och där. Blandad pop typ Smokie och CCR. Adress: Postbus 25, Emmercompascum, Holland.

Därmed var kv-mv-sektionen över. Källor: RT = Radiotelex.

SCDX = Sweden Calling DX-ers.

Vi övergår nu till vår bevakning av vad som kan höras på FM i Helsingborg.

TRE FRIA FM-STATIONER I HELSINGBORG!

I föregående nummer av vår tidning berättade vi om en station vid namn Radio Egon. Nu har Egon fått konkurrens från två andra stationer, PRS och den rykande färska WKFM! Troligen kommer dock Radio Egon att upphöra med sändningarna en tid, åtminstone enligt vad som har meddelats i stationens senaste sändning.

Radio Egon sände först oregelbundet på lördagskvällar på ca 102,3 MHz. Senare gjorde stationen testsändning på en lägre frekvens, troligen för att ev få fler lyssnare som skulle "fastna" på Radio Egon under "vägen" mellan Riksradios program 3 och Danmarks Dito. Frekvensen blev 97,8 - den varierade dock något ibland och i vissa fall t o m 98,0 MHz som även används av riksradios program 3 i Malmö. Sändningarna förlades till en början till lördagar 20:00. När sedan PRS dök upp på FM-bandet på lördagar 14:00 ändrade Egon sändningstid till just lördagar kl 14:00. Om detta var en tillfällighet eller ett försök att slå ut PRS i popularitet förblir okänt, men troligtvis ligger det till på det viset.

PRS står för piratradiostationen och har enligt vår egen notering varit aktiv minst sedan första lördagen i november, ev längre tillbaka. Även om programmen ibland lämnar en del över att önska, så har man en seriös anda att återkomma på en regelbunden basis som i sin tur leder till fler lyssnare. Varken PRS eller Egon har någon kontaktadress och då dagspressen inte gärna skriver något om stationerna lär väl deras kännedom om antalet lyssnare förbli ett mysterium.

Den tredje stationen som dykt upp i Helsingborg hade sin preimär i Helsingborg-eteren den 2 december 1984. Sedan denna natt har dock stationen ej hörts men enligt vad som uppgavs i premiärsändningen lovade man återkomma 1985. Namnet på stationen var WKFM. Tydligt hade DJn/operatören kommit över en USA-inspelning eller varit där på besök. Speciellt amerikanskt sound kunde dock ej noteras snarare ganska ordinärt sound med låtar av allmän smakinriktning.

Vi går nu närmare in på respektive stations sändningar i logg-format. Tyvärr saknar jag en del datum beroende på att jag inte alltid är hemma vid de berörda tiderna. Om någon lokal medlem kan assistera med loggar, gärna så ingående som möjligt, är detta mycket välkommet.

Lördag 1984-11-10

15:44-16:01 v103,1 RADIO P R S

Låtar som spelades när jag började lyssnade var exvis Diana Ross gamla klassiker Upside Down, Lionel Richie och Hello i vilken stationens DJ:s gick in och bröt för att säga att det var bara 10 minuter kvar av px:t + div snyft och skrik. Därefter kom kommentaren "jag tycker att Ni skall sända ner en ängel till oss" och Real life's "Send me an angel" spelades. Lyssnarna uppmanades att lyssna nästa vecka kl 14:00 och man sa: "Stand by for PRS" långt innan låten var slut. "Hoppas att Ni har haft kul med oss - vi har haft skitkul"! Strax innan stängning meddelades att en av stationens DJs, Baloo höll på att fastna med håret i skivspelare och den andre Check Froggy fastnade med tummen i kugghjulen! De lovade återkomma och hoppades att lyssnarna gillade deras "sjuka skämt". Man skrek till lite och tackade för sig. Sändningen slutade med en egen

jingle: början på Queen's "We will rock you" + explosion. Under Queen-dunk sades: P R S on the Line.

Lördag 1984-11-17

14:00-ca15:30 103v RADIO P R S

Ny sändning från PRS som denna gång var 30 minuter kortare. Talet var överstyrt, musiken gick igenom med godkänt betyg. Talet var basigt och ibland mycket svårt att tyda. Till en början endast Baloo bakom mik'n. Kända verk spelades som tex Cyndi Lauper med Girls just wanna have fun och People from Ibiza med S.M. Telefonen ringde och DJn trodde att det var televerket. Högst troligt live-sändning. Patti Austin med Its gonna be special mixades in med Chaka Khans I fell for you som trol var 12" eller LP. DJn hoppades att alla "breakare" var redo för Break Machine som lirade "Are you ready". "Det är givetvis på PRS Ni hör det fräcka soundet", sa DJn och spelade Duran Duran - Wild Boys.

Låten China-Town med gruppen Japan blev scratchad av DJn. Strax där-
 efter dök Check Froggy upp i stud-
 ion. Efter Depeche Mode sa DJn:
 "Nu kommer något ösigt" och då blev
 det rundgång! Cliff Richard spelades
 med We don't talk anymore. "Om man
 letar under alla sladdar vi har här
 så hittar man Yes och Owner of a lon-
 ely heart". En Hasse Alfredsson-vits
 spelades upp med New Edition:s Candy-
 Girl. Vitsen var "Jag vill inte äta
 den där äckliga grodan.." Linda
 Lewis med Class + vissa sångövningar.
 Ytterligare en "oldie" - I want
 candy med Bow Wow. DJn förklarade vad
 PRS stod för. Sändningen slutade trol-
 omkring 15:30, kunde ej kolla pga tel-
 samtal.

Lördag 1984-12-01

14:00-16:02 102,6-103,1 ! RADIO PRS

Sändningen började på 103,1 men mot
 slutet var sändaren nere på 102,6 Mhz.
 Den här gången presenterade man en
 äldre Helsingborgs-pirat. Det var en in-
 spelning från 1981 av Radio MDS med DJs
 Gary Gordon, Bobby Night mfl. Låtar som
 spelades var bla Flash Gordon med Queen.
 Gjorde reklam för en ny station som
 skulle komma igång samma kväll: WKFM.

14:00-16:17 v 97,8 RADIO EGON

Samtidigt som PRS hördes Radio Egon
 med Alexander Expander bakom spakar och
 rattar som vanligt. Radio Egon har lite
 lugnare och seriösare stil. Spelade bla
 Madonna:s Holiday och en lokal grupp fr
 Helsingborg som spelade in sina låtar i
 vardagsrummet. Något ss-igt ljud. 14,45
 sändes ett speciellt "rock-program" i
 repris från föregående vecka. DJn sa
 att en skiva "spragade" och konstatera-
 de att vi sänder piratradio för att det
 är roligt. 16:15 tackade han för sig
 och alla som stått ut med honom i 3 (?)
 timmar. Sändningen bröts tvärt.

18:10-18:16 100,6 WKFM

Testsändning från den nya stationen i
 Helsingborg. Spelade Poople from Ibiza
 och DJn uppgav att "detta är en låt
 som Ni kommer att få höra senare ikväll
 och det måste Ni göra annars slår jag
 Er i huvudet"! 18:13 bröts låten med en
 USA-inspelning som DJ kallade jingle men
 som i själva verket var en reklamspot!
 Efter detta följdes Paul Mc Cartney.
 "Snart är det slut, vi hörs igen 00,00-
 01:00 på 101 MHz cirkus". Efter div låt-
 snuttar och tidigare använd pirat-jingle
 fr Stockholm avslutades denna test.

Söndag 1984-12-02

00:00-00:59 100,6-100,8 WKFM

Första riktiga sändningen från en
 ny piratstation från Helsingborg,
 Trots ett stationsnamn av USA-typ
 var musiken inte speciellt USA-an-
 passad. Svagt brum märktes under
 lugna låtar och när det var tyst.
 En del mikrofon-puttar men i övrigt
 inget att anmärka rent tekniskt.
 Frekvensen var inte speciellt bra,
 på 100,7 sänder Niveröd Lokalradio
 och 100,8 Nörrebro - två danska
 legala stationer. Emellanåt blev
 man tvungen att ställa in snett el-
 ler lyssna på en mindre känslig rx.
 DJn hade en speciell teknik vid en
 jingle, istället för att bara köra
 den rakt upp och ner sa han: varså-
 god här kommer en jingle. Ny pirat-
 radio - alltid häftigt ös, påpekade
 DJn. Musik som spelade var bla:
 I fell for you - Chaka, Purpel Rain
 med Prince, People from Ibiza dvs
 mest idel kända verk som alla var
 populära låtar just nu i Sverige.
 Jingle-soppa med både Good Morning,
 More music och t o m den kända:
 "What Do you call people who hate
 children? - Parents".
 Ray Parker Jr:s Other Woman fick
 en speciell behandling av DJn. Den
 praktiskt scratchades sönder. Unge-
 fär varannan takt blev misshandlad!
 "Vi skall spela Ghostbusters lite
 senare, så bli inte rädda" (!)
 Kvart i ett var det dags för tips-
 raden.
 Sändningen avslutades med en instr-
 umental låt med Modern Romance och
 DJn uppmanade lyssnarna att köra
 försiktigt. Halkan är svår så här
 års, Godnatt! Innan c/d kom en Good
 Morning-jingle!

I skrivande stund finns alltså hela
 tre stationer i luften i Helsingborg
 Hur det kan komma sig att intresset
 helt plötsligt blivit väckt, är det
 svårt att sia om. Antingen har en
 station byggt till andra eller...
 Programmässigt är det inget större
 utbud än vad exvis närradion kan
 erbjuda. Högst troligen sänder man
 endast på skoj och ser inte musik-
 utbudet som något viktigt dvs att det
 skall skilja sig från mängden. Kan
 det ha med närradions tillkomst? Om
 jag minns rätt var det en liknande
 utveckling i Stockholm. Nog funderat
 Därmed var det slut för denna gång.
 Glöm inte ev Bidrag! Tnx.
 Gott nytt år 1985! Bangt

Så har det hänt. Svalans DX-Clubs styrelse har fattat det viktiga och epokgörande beslutet att avstänga Robert Olsson från allt vad närradiosändningar heter inom "närradioföreningen" numera - Svalans DX Club. Med beslutet hoppas man slippa att i tid och otid från Robert Olsson få höra hur dåliga Radio Öresunds program är, hur dåligt studion fungerar och diverse andra obehagliga heter från Robert Olsson som är en synnerligen otrevlig och obehaglig person att ha att göra med. Åtminstone om man heter Lars Hansson och är ordförande för Svalans DX-Club och Per Bengtsson och är "studioansvarig".

Denne Robert Olsson som är en synnerligen omöjlig person och som överhuvudtaget inte kan ha med folk att göra blev också avsatt som "programchef" inom R Öresund, en syssla som han hade valts till bara några veckor tidigare vid en omröstning där betecknande nog föreningens ordförande reserverade sig mot beslutet att välja honom. Bakgrunden är denna: Några veckor tidigare hade ett programmakarmöte och ett därefter efterföljande styrelsesammanträde beslutat att på försök bedriva Radio Öresunds sändningar på ett helt annat sätt än man gjort tidigare. Försöket var tänkt att pågå i ca. en månad.

Försök med team-work

Idén med försöksprojektet som lanserats av Olof Olsson och Ebbe Nilsson var att man skulle dela in programmakarna i olika lag för att på det sättet försöka stimulera ett aktivt samarbete mellan de olika programmakarna. Varje lag skulle hålla i sändningarna under olika perioder. Under den första månaden skulle Olof Olsson, Ebbe Nilsson, Robert Olsson och Bengt Ahlqvist hålla i sändningarna. Ett annat syfte med idén var att försöka få en sammahållen behandling av spellistan så att inte som i de dåvarande (och nuvarande) Öresund programmen samma låtar tradas om och om igen i evinnerlighet.

Detta med att låtar tradas om och om igen i det nuvarande systemet har sin grund i att varje DJ slumpmässigt väljer ut skivor som skall spelas i det egna programmet utan att någon hänsyn tas till vad som spelats i de övriga av DJnas program. Detta helt enkelt att ingen eller mycket få har tid lust, ork eller ens möjlighet att lyssna på vad som sänds i de andra programmen. Om ett fåtal personer under kortare perioder skulle hålla i alla sändningar kunde man komma tillrätta med det här problemet samtidigt som man kunde försöka skapa en ökad musikmedvetenhet hos gruppen.

Ett annat syfte också

Ett sista syfte med försöksprojektet var att man skulle ta det mest erfarna radiofolket inom föreningen och lägga på bästa sändnings- och lyssnartid och låta nybörjarna få öva upp sig på de tider som inte bedömts som de allra mest lyssnarvänliga. T.ex. kvällstid på fredagar och söndagar var det planerat att en del nybörjare kunde få göra program för att de skulle få en chans att utveckla sin programstil. Som det fungerar i dag så sänder den som har tid för tillfället utan någon som helst tanke på om vederbörande är kompetent att hanha så mycken sändningstid som det ju faktiskt är frågan om. I Radio Öresunds fall får man tyvärr säga att de allra flesta som sänder inte är det - kompetenta alltså.

Förslaget väckte omedelbart ont blod från visst håll i styrelsen. Efter beslutet att genomföra försöksverksamheten började en enskild styrelseledamot - Per Bengtsson, som i allra högsta grad motsatte sig ett dylikt försöksprojekt att utöva påtryckningar mot styrelsen. "Får jag inte som jag vill så tar jag hem alla mina grejor ur studion!". Detta var i ock för sig inte något nytt beteendemönster hos Per Bengtsson. Otaliga är de gånger inom Svalans DX Clubs historia som Per Bengtsson hotat med olika saker om han inte kom att få sin vilja igenom. Det märkligaste är dock hur lätt ordföranden föll till föga för hans resonemang och för hans hotelser.

Allemansradio

Kanske var det dock för att han och Per Bengtsson hade samma idéer om hur Radio Öresund skulle skötas vad vet jag. Lars Hansson har vid ett flertal tillfällen när vi diskuterat programpolitik att det i första hand skall vara de som vill göra radioprogram som skall få tillträde att sända och inte den som

i första hand är kompetent att göra det. "Det skall vara roligt att göra radioprogram" brukar Hansson stolt deklarerera och menar då att slutresultatet inte är det viktigaste. Bara man har roligt när man gör programmen. Efter ett flertal lappkast från ordföranden i frågan beslutades att avhålla ytterligare ett styrelsesammanträde på vilket förslaget att genomföra försöksprojektet och beslutet att genomföra densamma skulle rivas upp.

Efter två sittningar i styrelsen beslutade så äntligen styrelsen sig för att riva upp det tidigare fattade beslutet om ett genomförande av försöksplanen. Givetvis var vi många som blev besvikna på beslutet och jag var en av dem. Det kanske skall tilläggas att det var ordföranden som fällde avgörandet genom sin utslagsröst i motståndarnas favör trots att han tidigare stolt deklarerat att han ämnade rösta för ett genomförande av försöksprojektet "för föreningens bästa".

Olof Olsson och Ebbe Nilsson borta

Detta innebar att Olof Olsson och Ebbe Nilsson var helt borta ur bilden. Olof hade inte sänt på ca. ett halvt år men hade erbjudit sig att ställa upp om man kunde komma tillrätta med programverksamheten på det här sättet. Ebbe Nilsson hade länge varit missnöjd med hur programpolitiken bedrevs på stationen men hade trots det sänt en gång i veckan. Han hade också deklarerat att han skulle sluta om inte försöket gick att genomföra. Till saken hör att Olof Olsson och Ebbe Nilsson är/var två av våra bästa programmakare.

I det läget såg jag ingen möjlighet att fortsätta bedriva verksamheten vidare som den hade bedrivits hittills. Under större delen av hösten hade jag kämpat som ett djur för att försöka hålla ihop programschemat och få folk att sända. När nu Ebbe Nilsson också skulle försvinna såg jag ingen möjlighet att fortsätta slita med programschemat. I bilden ingick också att jag precis vid det tillfället höll på att flytta och hade minst av allt tid att hålla på med radiosändningar just då, ännu mindre att försöka skrapa ihop folk till sändningarna.

Tog hem mina skivor

Under ca. två års tid har jag generöst ställt mina skivor till förfogande för R Öresund. Under den största tidsrymden vi har sänt har spellistan nästan uteslutande baserats på mina skivor. Jag har satt ned skivor för att jag var mån om att åtminstone musiken i programmen skulle hålla hög klass när nu inte våra DJ:s gjorde det. P.g.a. stort svinn av skivor från vår klubblokal och tagande i beaktande att jag höll på att flytta var jag intresserad att få hem skivorna så jag kunde sortera upp dem och få ett grepp om hur mycket som hade försvunnit.

Detta togs givetvis till intäkt för ett resonemang som ungefär gick ut på att "den jäveln tog hem sina skivor för att han inte fick som han ville". I bästa Per Bengtsson stil alltså. Detta mitt stora brott (att ta hem mina egna skivor) har sedan använts i debatten som ett bevis på hur omöjlig och osamarbetsvillig jag är och följdaktligen också använts som intäkt till att nu stänga av mig från närradioverksamheten.

Fick inte sätta ned skivor

När jag några veckor senare fått nya skivor och skulle sätta ned dem i klubblokalen precis som jag gjort tidigare, och trots att jag vid det tillfället inte sända några program själv, så förbjöd mig Åke Rahlén och Per Bengtsson att sätta ned några skivor. "Vi har skivor själv så vi klarar oss" deklarerade Åke Rahlén. "Men det kunde ju finnas någon skiva som ni saknar och i så fall skulle kunna ha nytt av" invände jag men svaret var blankt nej. "Vi skall minsann inte ha någon hjälp av dig".

Situationen är minst sagt komisk eftersom många är de gånger som ja retat mig på att ingen annan ställde ned några skivor och nu förhindras jag alltså att göra det. När jag nu efter min flyttning kommit i ordning och har tid att börja sända förhindras jag alltså också att göra det. Inte ens DX-programmet har jag tydligen rätt att göra - men det skall väl bli disco på den programtiden också??!! Styrelsens arbetsmetoder är minst sagt omdiskutabla. En motivation till beslutet hade varit på sin plats. 73 de RIO

Nytt på klubbfronten

ÅRSMÖTE

Vi håller årsmöte lördagen den 15 februari. Mötet hålls i Borgens konferenslokaler på Carl Krooksgatan 17 (i närheten av Domus och Stadsbiblioteket). Själva årsmötet börjar klockan 15, men det går bra att komma redan klockan 14.

EKONOMIN

Svalans ekonomi är som vanligt ganska kärv, men vi har på senare tid fått en liten förbättring genom tillskott från två lotterier. Det ena lotteriet hölls i samband med juls skyltningen och det gav 1600 kronor i vinst och dessutom fick vi 33 nya medlemmar under evenemanget.

Det andra lotteriet hölls på Tempo Statten under de senaste veckorna. En lotterikonsult höll i de praktiska detaljerna och vinsten på lotteriet blev ungefär 4500 kr.

HÖJD MEDLEMSAVGIFT

När vi ändå är inne på ekonomin kan jag passa på att meddela att medlemsavgifterna har höjts. Nu är medlemsavgiften i Svalans DX-Club 30 kr utan DX-Gnistan och 55 kr med DX-Gnistan.

Det senaste greppet i föreningens närradioverksamhet är att värva medlemmar som ringer till stationen. Medlemskortet skickas ut som postförskott till de som har rint in och velat bli medlemmar. Ordförande Lars Hansson uppger att detta nya system har fungerat mycket bra. Ungefär hundra personer ringde och ville bli medlemmar den första veckan.

FUNKTIONÄR

I det förra numret av DX-Gnistan berättade jag att styrelsen hade skickat en ansökan om funktionärsbidrag till Helsingborgs kommun. Egentligen uppfyller inte vår förening vilkoren för funktionärsbidrag, men styrelsen tyckte att det kunde vara värt att försöka ändå. Ansökan beviljades dock inte, främst på grund av att den hade kommit in för sent! Svalans styrelse är dock inte den som ger upp i det första laget, vår ordförande Lars Hansson uppger (igen) att man kommer att göra ett nytt försök och söka funktionärsbidrag. Denna gång för 1986, vi får väl hoppas att ansökan kommer i tid denna gång.

STYRELSENS FÖRSLAG TILL STYRELSE

Nej, rubriken är inte något skämt. Styrelsen har faktiskt beslutat om att lämna ett förslag till årsmötet om hur den nya styrelsen ska se ut:

ordförande: Bengt Ahlqvist

vice ordf.: Per Bengtsson

kassör: James Mollan

sekreterare: Leif Tilmanis

vice sekr: Lars Hansson för 1:a och

Ebbe Nilsson för 2:a halvåret

ledamöter: Robert Thulin

Linnie Holmström

+++Den fjärde januari valdes Robert Olsson till programchef av styrelsen. Den 31 januari avsatte samma styrelse honom och avstängde honom samtidigt från att göra program för Radio Öresund.+++ / 00

I Sista Minuten

Lokalradion utökar på tre orter

Lokalradiostationerna i Göteborg, Malmöhus och Örebro utökar kraftigt sina sändningstider i mars enligt följande:

Radio Göteborg

Start: 4 mars

Tider: Mån-fre kl 06.00-19.00/20.00

Helger ett par timmar

Effekt: 1,5 Kw kan ökas till 60 kW

Frekvens: 101.9 MHz

Radio Malmöhus

Start: 3 mars

Tider: Mån-fre 06.00-18.00

Frekvenser: Malmö 102.00 MHz 3 kW

Helsingborg 103.00 MHz 1 kW

Även över ordinarie sändare:

Ystad 99.9 MHz

Trelleborg 98.8 MHz

Hörby 89.5 MHz

P3:s program kommer att sändas över

Malmö 98.0 MHz och Helsingborg 98.4

Radio Örebro

Start: 3 mars

Tider: Mån-fre 06.00-18.00 (tors till kl 22.00)

Lör 15.00-18.00 finska

Frekvens: 102.8 MHz

Effekt: 1 Kw

Kommundelsradion i bostadsområdet Vivalla/Lundby "Linje 15" får ökad effekt. Det gäller också för "Linje 14" som är en mobil sändare för Örebro 15 kommunalar. Linje 15 och Linje 14 använder frekvensen 92.3 MHz

Nya frekvenser för närradio - lokalradio:

Södertälje 88.4 MHz

Halmstad 88.6 MHz start apr 85

Hallstahammar 93.2 MHz

Hudiksvall 95.3 MHz

Borlänge 98.5 MHz (ändrad från 98.6 MHz)

Västervik-Fårhult 98.1 - 93.6 MHz 10-300 W permanent

Norrtälje 90.5 MHz 200 W. (ej 300 W)

/Robert Thulin/

Kristna DX-ringen

Syftet med den här föreningen är att få en större samhörighet mellan kristna dx-are och att hjälpa kristna radiostationer. Dels genom regelbunden rapportering, dels i form av insamlingar till Radio Colta i Ecuador, känd från Björn Franssons initiativ för några år sedan.

Medlemsantalet är nu uppe i 30 styck-

en från hela landet plus några norrmän, men det finns plats för många fler.

DX-Ringen är öppen för alla som har intresse av kristen radioverksamhet. Det finns inget krav på att man tillhör någon församling.

Vill du veta mera så skriv till: KDXR c/o Sahlén, Brittgården 235, 543 00 Tibro. Avgiften för 1985 är 30 kronor (20 kronor för studerande). Postgiro nummer 444 26 79-9.

/Börje Sahlén/

Ny frekvens i Norrtälje

I föregående spalt angavs Norrtälje närradios nya frekvens 90.5 MHz. Den ersatte den 25 oktober frekvensen 98.5 MHz.

Frekvensbytet var enligt televerket nödvändigt för att inte störa Finland (vilken sändare??)

Kommuntäckning kan förhoppningsvis uppnås när sändaren i början av det här året flyttas till en ny och högre mast

/Ray Grönberg/

Inspelningar av finska stationer

Tapani Häkkinen har flera inspelningar av nya finska lokalradiostationer:

C90- YLE Kuopion länj, testsändning. telefonprat, musik, mono 1984

C90- YLE Kuopion länj, premiärsändning prat, musik. Mono 1984

3XC90- YLE, Landen Radio. Den första nattsändningen på 7 timmar, stereo (ej bästa kvalitet). rapporter från stan, finska och engelska, disco, rock 1984

Tapani Häkkinen, Puutarha, SF- 527 40 Tuustaipale, Finland.

Med vissa besvär har detta nummer sammanställts. Vi skulle ha behövt någon vecka till, men ville inte vänta eftersom informationen om årsmötet måste nå våra medlemmar i tid. Därför saknas en del spalter.

Från och med den 1:a februari får undertecknad betydligt mer tid att satsa på DXG. Äntligen får vi en reell chans att komma ifatt förseningen och utveckla tidningen. Ni kommer att märka det under 1985!

/JAM

DX - GNISTAN

NR : 5 1984

ÅRGÅNG 115

Utgivare, Svalans DX-Club, Box 8022,
250 08 HELSINGBORG

Tryckt på Svalantryck i Helsingborg
den 1 februari 1985.

DX-Gnistan kommer ut 6 gånger per år
med 70-80 sidor per nummer.

Prover: 7:50 kr eller 3 IRC - endast
en gång per person

+++++

Medlemskap I Svalans DX-Club under 1
år (inkluderar prenumeration på DXG)
kostar:

Alt. 56 DXG 5/84 - 4/85 = 55:-
Alt. 65 DXG 6/84 - 5/85 = 55:-
Alt. 16 DXG 1/85 - 6/85 = 55:-

Sätt in avgiften på vårt postgirokon-
to nummer 1 35 93-9.

Ange ditt födelseår på talongen!

Special rates for subscribers outside
the Nordic countries. Write for more
information.

DXG 1, 2, 3, 4 kostar 7 Kr/styck

+++++

Huvudredaktör och ansvarig utgivare
JaM James Mollan 08/836762
042/123143

Redaktionssekreterare
OO Olof Olsson 042/296482

Redaktörer
BAH Bengt Ahlqvist 042/118466
CES Karl-Erik Stridh 042/ 31672
HAL Lars Hansson 046/149915
LAH LENNart Andersson 031/832036
RIO Robert Olsson 042/184104

Bidrag till boxen förutom

Gripet ur Luften, Lennart Andersson,
Olof Skötkonungsg 12, 412 66 GÖTEBORG

Nutwork: Karl-Erik Stridh, Långaröds-
gägen 46 B 3 tr, 263 00 HÖGANÄS

Tiderna i det här numret är angivna i
SNT = Svensk Normaltid.

James Mollan hås snabbare på Emmylund's
vägen 3:722, 171 60 SOLNA

Klubblokal: Rökullagatan 2 A. Öppet var
je dag. Du träffar oss säkrast på sön-
dag klockan 15.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Spalter	sid
UK-Waves	14
Musikguiden	24
Gripet ur Luften	27
Gnistor och Ljusbågar	29
Nutwork	35
Topplistor	38
Över Gränserna	41
Fri Radio	45
Fri Radio: FM i Helsingborg	51
Nytt På Klubbfronten	55

Specialinslag

Bill Lee stjärna i Minneapolis	3
Öppna dörrar på Radio Carolientje	18
Sunshine Radio bygger ut	26
Debatt: Radio Öresund och Robert Olssons avstängning	53

Medlemsservice

Äldre nummer av DX-Gnistan	13
----------------------------	----

+++++

Stoppdatum till nr 6 1984

Artikelmaterialet, insändare, annonser
och bidrag till alla spalter utom log-
gar på FM-pirater skall vara oss till
handa senast fredagen den 1 mars.

Loggar på FM-pirater skall vara inne
senast fredagen den 8 mars.

+++++

Annonsspriser

1/1 sida = 100:-	1/4 sida = 35:-
1/2 sida = 60:-	1/8 sida = 20:-

+++++

Radio Öresund - 99.2 - Helsingborg

Mån 06.45-08.15	Tor 19.00-19.45
15.00-18.00	Fre 06.45-08.15
Tis 06.45-08.15	15.00-17.00
15.00-18.00	20.00-21.30
21.45-22.30	Lör 10.00-14.00
Ons 06.45-08.15	20.00-22.00
15.00-18.00	Sön 12.30-17.00
20.00-21.00	17.45-19.00
Tor 07.30-09.00	19.30-20.45
15.00-17.00	Tel 042/11 11 11

DX-program onsdagar 20.00-21.00 med
repris på söndagar kl 19.45.

=====

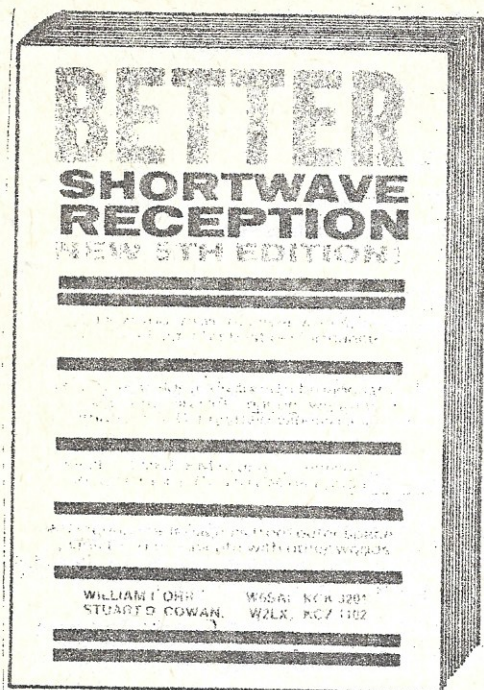
Radannonser

Till Salu: Grundig Satellit 600, pro-
grammerbar med minne, endast 10 måna-
der gammal. Toppmodellen i Grundigs
sortiment. Kostar ny 4 400 kr. Ring
Kjell Kristoffersson 0435/40182 för
mer information

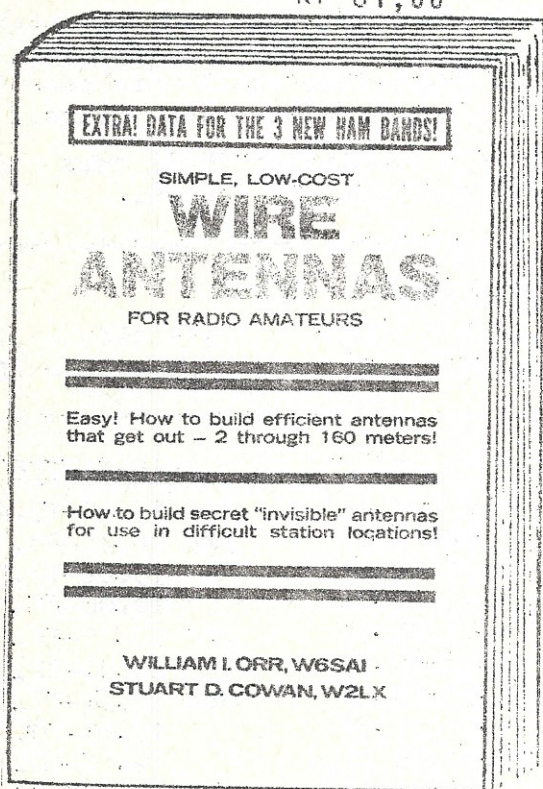
HANDBÖCKER

Några exempel ur vårt sortiment av handböcker för DX-are, radioamatörer och andra som är intresserade av radio i olika former:

BETTER SHORTWAVE RECEPTION 160 sid

Den enda bok i sitt slag som publicerats.
Kr 81,00

WIRE ANTENNAS 192 sid
Visar hur man bygger antenner av olika slag
Kr 81,00

THE RADIOAMATEUR'S HANDBOOK 1985	
häftad.....	Kr 184,00
inbunden.....	265,00
THE ARRL ANTENNA BOOK..hft.....	108,00
THE RADIO AMATEUR ANTENNA HANDBOOK.....	81,00
INTERFERENCE HANDBOOK.....	101,00
RADIOCOMMUNICATIONS HANDBOOK.....	160,00
CONFIDENTIAL FREQUENCY LIST +	
GUIDE TO RTTY FREQUENCIES.....	140,00
VHF/UHF MANUAL.....	143,00
m fl	

REKVIRERA BROSCHYRMATERIAL!

Bifoga dubbelt svarsporto

R E A : ÄLDRE ÅRGÅNGAR AV THE RADIOAMATEUR'S HANDBOOK

1980 HFT	KR 45,00	PRACTICAL ANTENNAS	
1981 INB	50,00	(1979)	KR 50,00
1982 HFT	55,00	QSL-ADRESS BOOK	
1983 INB	90,00	(1978)	KR 25,00
RADIOAM. VHF MANUAL.....	KR 35,00		
SPEC COMMUNICATIONS TECHNICS...	35,00		
SOLID STATE BASICS	59,00		
SATELLITE COMMUNICATION:			
GETTING TO KNOW OSCAR.....	25,00		

Rea-erbjudandena gäller så länge lagret räcker - uppgiv gärna reservårsgång.

PÅ ALLA HÄR UPPGIVNA PRISER
TILLKOMMER MOMS & PORTO

WORLD RADIO TV HANDBOOK 1985 OCH
WORLD DX-GUIDE - HANDBÖCKERNA INGEN
KAN UNDVARA FINNS BL A I BOKHANDELN

RADEX

BOX 726

251 07 HELSINGBORG

Tel.: 042/29 64 82, 14 15 30

Postgiro: 16 97 17-6

Bankgiro: 414-2238